IX

1457

Ristampa anastatica del ***Codice Catena*** di *Penne* a cura e spese di Luciano Gelsumino, per permetterne la visione fuori dai luoghi di custodia. Questo volume è identico a quello originale *(c/o Archivio Comune di Penne - Periodo preunitario, b. 6 n. 49)*: può cambiare il formato e il tipo di carta impiegata per la stampa.

renunciare tenet. de c. d. e. uider. Iste apli bapti fu
erit vn dicit dns petro q locus 3. e nubap n ido ga
n ut peue. l. d. 3. d. e. qui. et e. sequitur. Si aliquid heres
heretice presbiter uiciare bap. Et non. de c. d. e. Si non sa
ficat. vn dr aut uba euangelica sint quib n pt bap
sectari tn ualent ut p illa sic euacuentur quicunq
i pte uiciosa 3 tn fidei dicit quod demonum x nome
excludit. Nam si heticis offerat pte uiciosa tn
3 tn fidei si tn d q pusili 3 euacuare illa q tra
ditur ab eis pret euacuari. Non qui uba euangelica
aliquant tunc impedit baps. p pcea heticos sui ai
bap si post fidas addne. de qua q. . De Confirmatione.
Confirmatione p pedit bap q sit tn h sacri. Non q
magna sic in impedi ut forma 3. qs possit 3f
modica idle ut bapto i mare. e. quis sit effus
distrahente nole pris confirmatio v. ut possit
maioris si impedi si n trin. G qualit debeat
saluare et exempli 3 fri et recipi h. ut sic ma
ut si dr. Bap i nomine v h sacrm q bap. Est aut
patris genito ma tn hui sacramti crisma per
Sed 3 3fir ato ep 3secratu. t olei mixti cu
balsamo. Jn hac n. materia sigr effis hui
sacri. 3firm. n. dat ad q sigr p mixte olei p qd
roborand fide i corde signat nitor 3scie reqr odor
ad pdicand libe et laudabili ore ad q bone fme
q cui uita despiciet et e. Jste aut ordo p balsamu sig
r. i. o aut req mosecrata q x matiam h sacri si n
stituit scut i struit matiam sue sacficauit e 3 se
baptm qn aqs 3tu carnis tn crismatis n cra p
euk q cu cor sui 3 ferre q g i lauacrum x io spe s
debuit hac matiam ce ab epo 3secrandi. d3 aut
ee olei de oliua q h ppe dr oleu. alia aut olea
no si ue olea. l3 nom olei hant. Et si ab 3firn
d unct est oleo p crismate sicut reiand est sacrm
3firmatois. Et non. l3 caute subpleri est q obmisse
e et de sacra. n reiando pastorat. vnde ille q 3fir
est oleo d3 crismate liniri. et d3 tn ista oro. Sig
no te signo crucis. alie aut orones q pdicunt i se
quit n reitanite. h in. et hoc est aut hui sacri e h.
Signo te signo crucis. 3firmo te crismate salutis
i nole pris et filij et s. s. De 3. no. soli epi possit
3firmare q soli apli quor successores s epi p i post
tom manuu dabat spm. s. i posito a manuu ne
a eut q 3firmo. ex de sac. unc. c. ul. Gregori
tn p scandalu 3cessit simplicib3 sacdotib3 3f
mare. x. c. v. d. pueri. De. e. no 3firmo de 3. d. v.
dilatat cor ad prudencia et 3stancia. c. l. v dr.
Oms fideles p manus i pos spm. s. pt baptm
accipe d3 ut plenum xanu inueniat q cu spe sco in
fundit cor fidele ad prudencia 3 3stancia dilatur

Non plenitudo aut tn bap. vn aia mortua uiuit
sufficiente da caui v aia uiuificata roboratur
Recipe et 3firmate pugna et ad dyablu resistenda
3firmat nos ad tn bap eni regnam i 3firma
te aut roboram et 3firmam ad pugna 3firma
eni armat et i struit ad agones h mundi x plia
reseruandos. de 3. d. v. c. y. trepidam. de 3. d. v. no
roborat ad pdicatoem i uisibile. v dr. p impone
manuu pdictus der bapt ut robore p spm scm ad
pdicand alijs donu q in bapte 3secutus e v dr.
Conf uirgin p fram de 3. d. v. ut ieiuni. Aliqui
pfis eut xani n fuit 3firmat. Non xani sit dupli
cem pfis sca medicine e pfio media sic bap
prima sicut pfio xani fio sciencis et curiete p fio
sani sic 3siderare e p media. sic 3firmo 3 pfio xa
ni. De. v. no sacrm 3firmois reitari no d3. de 3. d.
v. De in h io q caractem i pmit. karact aut e
sig spale idelibile distinctiu familie x a familia
dyal p q ascribimi familie x. fcr aut 3 p3 ne rege
et summus sacdos. aff e b3 g x ubi regnam i filij
filij p p caractem bap qua os mo q i unguntur
milites regi p caractere 3firmatois ad bella ca su
mus sano sacdoti p caractere ordis in tamen
mams est pna si deprehendit se no ee baptizatum.
Et. c. pi. bo. De vi. no. h sacrm d3 a ieiunijs fiet 3
Recipi si fiut adulti et recipientes d3 fein ut
spm. s. accipe ualeat de 3. d. v. ieiuni ius i pedit
3fir nisi forte i firmitas ul piclm mor de 3. d. v. ut
epi h multa epi de fed no sciant. De. n. no dr. de 3.
d. v. de hijs sic scriptote ubi 3 magn ee sacrm. s. bap
et 3firmatois et sic unu maio b3. t. scmis pontificib
e accomodatu q n a maiorib3 p fin no pt i ma
ior ueniat tened 3. i aut h duo 3iuncta sit sacra
ut ab i uice n more pueniente nllate possit se
gregari et unu sine alio no pt pfici. Non unu sacra
mentu dr maius alio q ad dme ue et humane ut x
effm sic bap est maior eue minet xpe e cult
tmsiu sic 3firmo signat v q 3 fons omis g e
signu sic tm q tine ordo 3 maior q ordin
3uenienti sic euk 3 maior ad alios gradu puele
sblimatom grad sic v. maior i effcu fons est
h crisma mist. Ordo gradu pramis nemo 3iuga
signo. De si ordinatus i sacdote deprehendit se no
ee 3firmat n reordinabl. Et. c. pbe et b. Reco firmus
n pt ordinai. Et. c. p. d. . De Eucharistia.
Tercium sacrm 3 euk de q q quis possit 3fice
Non exigib3 3ficere sacrm euk. De uiii. h sa
cri. De forma. V. qre sumat sb alia spe. Et
q sint sumdi mod. vij. q possint 3curre q no
vij. qui sic 3curre. ix. ut post sumptum euk

possit homo statim comedere. C. x. utrum uinum conuersum in aquam
aliud in liquorem an additum in sanguinem in quo uinum uel aqua
apposita sanguini conuertitur in sanguinem. C. xi. utrum sacerdos
possit plures missas una die dicere. C. xii. utrum sacer-
dos possit cito a celebratione cessare. C. xiii. de negli-
gencijs que fiunt circa eukaristiam. C. xiiii. de iugulatione circa
eukaristiam et que requiruntur ad susceptionem eukaristie. C. xv. qui sunt
peccatum mortale audire missam fornicatoris. C. xvi. quod
sint genera hominum a quibus missa est abstinendum. C. xvii. utrum
layci non audientes missam peccent mortaliter. C. xviii.
utrum clerici et religiosi peccent non audiendo missam diei.
C. xix. ut peccent qui ex deuotione aliquid suum officium debitum
uariant. C. de primo non eukaristia conficitur a sacerdote dos uis
sumo effectiue. unde eusebius in uisu sac. visibiles creatu-
ras in substanciam corporis et sanguinis sui uerbo suo secreta sua
potestate conuertit. de con. di. ii. quia deus et dicit cuius suo x
creaturam mutat et sic ex pane fit corpus christi et uinum cum
aqua in calice mixtum fit sanguis consecratione ubi celestis
de con. di. ii. panis. circa ordinatum uel substancialiter in sacerdote ab episcopo.
Quolibet in foro hereticus ordinatus sit sed si non ordinatur
in foro circa tunc non conficit siue a catholico episcopo siue ab here-
tico ordinatur. fit. ex. de scisma. circa tante firmitatis. C. de
secundo dicit de con. di. ii. sic. Sicut per christum consecratur et conficitur ex deo
et homine sic sacramentum eukaristie duobus conficitur sacramento et re sac-
ramenti. C. Non christo dicitur una portio sic per christum non christo quia non
per qui ex pluribus est ex pluribus constituta humanitate
quia fit plurium in uno posito sic est unita et diuinitate et
talis christo per dicta exigentia quia plura exigunt ad personam christi.
C. de iii. circa eandem. et. l. i. p. v. c. q. p. q. C. de v. non corpus
christi sub alia specie per tria ut non est pro per experimentum
fides habet meritum cum humana et sanguinem et ex eo
non esset horror sumere carnem de con. di. ii. forte uel quod si
a paganis non fiat ridiculum corpus christi apparet sub specie
humana sic orante gregorio corpus christi accepit formam di-
giti uel si species uini accepit formam digiti sanguinis
numquam esset sumendus. sed tamen sed pro reliquijs esset uenerandus
non post miraculose rediret species panis et uini.
C. de vi. non duo sunt modi manducandi christum et est sub sac-
ramentali de quo apostolus. qui manducat indigne et bibit. in. in
spirituali de quo in Jo. qui manducat carnem meam me manet.
de con. di. ii. quia ad manducationem et eciam quia tibi ille sor
sacramentale requiritur ad cibum talem sumere hominibus est necessarium.
manducantis unde sicut sacramentum baptismi solus homo suscipit
sic et sacramentum eukaristie unde mus sed sacramentum non manducat.
item regulam posuit uel quia uise uel [illegible]. unde si aliquis in-
tenderet cibum corporale esse et daret sibi hostia consecrata non man-
ducaret sacramentaliter quia licet manducaret sacramentum non tamen man-
ducaret ut sacramentum. sed ut panem. oportet enim intendere esse rec-
tam per fidem quod sic in ipso uel tamen ut licet credat quod ad spirituale
lateat sub illis speciebus uel saltem intendat sumere quod alios

credere estimat. licet ipse non credat. unde si heretici intendunt su-
mere quod putant ecclesiam credere esse corpus christi licet ipse non credat
manducat sacramentaliter. de con. di. ii. panem. ubi dicitur. panem de altari
spirituale requirunt deo. et spiritualiter manducare est in uo-
luntate radicata eciam ad altare portare et in uenire.
fides formata. unde aug. ut quid paras dentem crede et manducasti.
Crede in eum et licet panem et uinum comedere quod credit in eum man-
ducat eum de con. di. ii. ut quid. C. Nunquam omnis existens in mortali pec-
cat mortaliter sumendo eukaristiam. sed credit probabiliter se
esse in mortali prius mortale deleatur et sic peccat mortaliter su-
mendo sibi prius prius debitum discussit conscienciam licet forte si
non esse in mortali sufficit. et si deuote ad eukaristiam accedit
et si ad primum et eo quod non recognoscit non peccat tamen modo ma-
gis et uel sacramentum peccatum sibi relaxat. unde dicit aug. uis-
quod corpus christi qui manducat mortuos uiuificat probabiliter
ad coniecturam quod quis sit sine mortali habet per vii. signa. ex
deuotione uerbi dei audire iohannes. quod et ex deo uerbi dei audit
principium se ad bona opera inuenit quia per uiam diligendis est ex
habitio operis... futura h[illegible] quatuor per uite b. tur-
dolere de preteritis cauere futuris si audeat de secularibus aliena
futurum probate congaudere h[illegible] porte. Cassiodorus de. de. a.
bonis aliorum apparet h[illegible] uota. Omnes fideles iocare pos-
malis aliorum duo pone sit quod non sit in mortali. unde de-
lectus facile ignoscit de con. di. ii. si non sunt. di. sit non sunt
tanta peccata ut excommunicatus quis non debet se a medicina corporis domini
separare. i. sit non sit mortalia per que solones homo excommunicatur
tunc debet communicare tamen consilio. Cum sed quis abstinere quod non
in mortali ut possit in sompnis uel illuxit exigens de
bitum et hi. unde non quod communicare prius de con. d. v. c. i. Si
per menstrua et statim post tamen menstruata et reue-
rencie non abstinens ab eukaristia laudanda et si presump-
serit iudicanda. Bonorum quippe mentium et culpam agnoscere et c.
d. v. c. ul. per scelibus suis si penitentes ultimum diem
duxerint dicitur et tales pro templo sepeliri et mis-
sa per eis celebrari et oblatio offerri. xiii. q. ul. Non
per host. Tales tamen sepeliuntur si uideri cum haberen-
tur non requirit licet iudicans ad sepeliendum sed ad depo-
de paucis et hi non ne iustitiam recipiunt moreretur
Quilibet mortis diuinum permittat omnibus n. i. probatis
uiaticum non negando. d. l. penitentes. C. i. q. q. et si
quis episcopum dicitur quod in illis quod de fecerit iactauerit clericorum non
et dandam eukaristie in fine. sed. i. dicitur et ad tenere. i. hic lo-
de penitentibus digne penitentibus hic Jo. v. dicitur mat.
non des penitentes de con. d. q. quid est. et si aut
mali per sacramentum acquirit magis tormentum debitorum eu
quod si sacerdos sciat aliquem esse in mortali nunquam. Nam si petens
tur. sed. aut et mal. negare sibi sine uide. Nolite sanctum
manifestis sic de dare canibus. et quod si petant ipsi
occulte tunc si peccatum mortale. et si denegeret sed tamen
occulte denegare et manifeste necat tunc. unde aut.

qui eciam eger nimis est ut sint alii tamen ydonei sicut isti
quos episcopus uult cogere nimis est et nulli alii sunt ydonei preter
istos qui licet eger, istos. De xv. et xvi. no. Quidam
episcopus ordinauit scienter bygamum suspensus est non tamen a
collegiis penitentie uel celebratione misse. lv. di. Illis et
di. l. quod episcopus possit dispensare cum collegiis penitente. Vnde quod
dicitur quod episcopus tales ordinans sit suspensus intellige quando ordinat
sine discretione uel quando dispensare presumit. Vnde sunt contraria supra in-
fra. Non sic Jo. in prima parte prouidat presumere consendi illi ordine. xx.
Quod eciam alios ... ius ultius non habent non est eadem
... ordi sacerdos ... in eum quod neglecto domino ... in uni
tate persistere. i. q. i. Si quis episcopus. h. ue. et Jo. qui scienter pro
mouet illum qui est ... notorie non possit repelli ab
ordine conferendo. ex. de temp. or. et tenore. hinc dicitur quod illum ordi
nare non possit conferre. Sed alios preter quia pene non sunt extendi
... dicit quod nullum possit conferre. De xvii. et xviii. no. Ordinatus
Symoniaco non habet ordinis executionem quia non ille habet execu
tionem quia ... post per actam penam impedit ordinis execu
tionem. ex. de sym. tantum quod ... de ... pelli ab
... licet non habet executionem ... de ... non p
... dispensari ab illo qui potest dispensare. i. q. i. ... ex.
de scism. ... De xix. no. quod ordinauit aliquem non potest
et postea aliquem cum ut ... obice non est noua causa su
perueniente. Sed si ad dignitatem aliquam promouetur tunc ille qui or
dinauit cum ... potest excipere ... cum non accedere. h.
ex. de eccl. accepturi. De xx. no. qui episcopus primas tunc ...
... primatem ordinandos suo episcopo si non episcopo preter alios
episcopo primate ... dare quod possit ordinari
ab alio episcopo si necesse uel utilitas ordinandi ... quia ab
sente episcopo supplet uicem eius. ex. de off. archipresb. c. i. ex.
de maio. cum olim sic et archipresbiter supplet uicem episcopi. ex. de
off. archipresb. c. i. h. b. ex. de off. archid. signif. hic dicitur
quod non potest concedere ordinandos litteras dimissorias sed capitulum
potest sede uacante. ar. ex. de maio. cum olim. sed
litteras commendaticias potest dare. h. hic. ex. de off. archid. signif.
ex. de cle. pereg. c. i. quod eciam uerum. De xxi. no. clericus ordina
tus ... sine ... non potest transire ad aliquam ecclesiam sine
licentia episcopi. h. b. ex. de preben. cum non licet potest uendere tale
... viii. dicitur quod non quia ... ex con ecclesia
... dicitur quod potest uendere quia qui ... habet ...
... de usuris quod ... donare quia ...
ecclesias potest renunciare quod eciam uerum. h. b. io. De xxi.
dicitur. l. q. p. vii. c. i. q. k. De xxii. di. ex. de preb. non
liceat et c. cum secundum apostolum sic et b. ulli episcopo ordinare cle
ricos et nullas eis dare alimonias. Sed duorum alter
preeligant uel non faciant clericos uel si fecerint dent eis unde
uiuant. Non clericus ordinatus ... quod prouideat ... aut
habet sufficiens ... sic est in illo ... non ... pro ... patrimo
nio habet aut quod ad eum ... sic ... est ad ordi
nem ordinatus. Non ... ordinatus ad eum ... ...

sic in nullo sibi tenetur extraordinarie per domini conferatur de beneficio et
sacris aut quod ... unde in ne ... si talis episcopus resignauit
se sic tenetur de pro ... eceris ... episcopatum uel depositus est ex hoc
de prebendis. vi. possit ordinatis prouidere cogi debet
prouidere non successor. ar. ex. de preben. cum secundum apostolum quod si
ordinatus dicat episcopo quod nolit recipere subiectum ad bene
ficium ... petere beneficium. Sed si sponte patet ordinatus et si
pacto ... prouideat quod si fit pactum non ueniret
... ... sic ... de episcopo prouide
aliud qui ipsum episcopo presentauit. Sed ille qui extraordinauit maxime
si uisitet sic extraordinarie non tenetur. ex. de preb. cum secundum apostolum.
Sed si ille non sit solus ... tenetur ad episcopum h. b. De
xxi. no. qui ordinat sacerdotes presbiteros imponit ei manus
sacerdos episcopus et omnes tunc susceptis manum ... si quando
ordo suscipitur super capita ordinandorum. ex. de sac. c. ul. et qui episcopus
... ordinat ad benedicendum sacerdotem. tunc omnes sacerdotes
qui presunt tangebant capita debent eleuare manus ut quod non
tangant capita ordinandorum h. b. Non tamen impri
mitur per impositionem manuum episcopi in ipso autem manuum aliorum
sacerdotum si ad ordinis collationem sed ad signum significat ...
per gratiam ... Sed per ... impositionem manuum ... episcopi non
imprimitur ... sed ... alios ... ...
... non debet ungi ... ordinatur
... olio ... sacerdote
... si episcopus ... manum super ordinatum ... sacerdos
legit benedictionem quam debet episcopus legere non potest ... conferre ordo
... l. xx. d. ... ... gl. h. in quo ... sacerdos ... uirtu
tis ... d. ii. Quod passus est ... ... non ... re
... dicere ... ... et ministrare ... ... in ... or
dinauit ... acolitum ... episcopus dicitur ... archidiaconum
exhibet ... per quod imprimitur ... candelabrum cum
cereo. xxiii. d. acolitus. postea manum ... de manu episcopi
... solus episcopus ... ut calicem ... manu archy
subdiaconus ... patenam uacuam ... accipit urceo
... cum aqua ... manile et manutergium accolitus accipit ab archidi
acono candelabrum cum cereo et urceolum uacuum ad suggeren
dum uinum in calicem exorcista accipit librum exorcistarum
de manu episcopi dicentis accipe et habeto memorie
et habeto potestatem imponendi manus super energumenum baptiza
tum uel cathecuminum ab episcopo dicente accipe et esto
lector accipit librum ... ubi ... ... si imple
... ... ubi ... ...
... accipit claues ab episcopo dicente sic age sic
... ... que ... ...
clauibus ... ... sola ...
psalmista ... ... dicere
te ... ... corde credas
et quod corde credis ... xxiii. d. ... et c. ...
h. intellige de ordinis executione non de ordinis collatione ...
... si ... sacerdos non ... hunc ordinem

A.

[illegible]

B.

[illegible]

Prohemium

In nomine sancte & individue Trinitatis Pris & filij & sps
scti totiusqz eiusdem celestis curie triuphatis. Amen. Hec
sunt statuta, capitula, Assise & ordinationes Civitatis
Penne noviter edita & ordinata, correpta, & in melius refor
mata de comissione volutate & remissione & ptate gene
ralis parlamenti civitatis predicte Penne per Spectabiles &
nobiles & Egregios viros Dnr Iacobu de mote, Nicolau
de Angelis de Tussicia legu doctore & iudice civilium civi
liu dicte Civitatis, Philippu de Ilice iurisperitu Ioane de
rosa, & notariu Nicolau notariu Antoniu. Ad honore &
reveretia scte Romane ecclie: Nec no ad statu & fidelitate
sacre Regie Maiestatis & obedietia maioris Pennesis ecclie
Epalis, bonuqz et pacificu vivere & perpetua unione popu
li civitatis Pennensis. Necno acceptata & cofirmata per Rdu
in xpo prem dnm Amicu de bonaamicitia Penesem pretu
lem & Epm in carta mebrana descripta partim per nota
riu Pauliu blasij circa principiu & partim per dictu Phi
lippu de Ilice circa fine psntis voluminis sub anno dni mil
lesimo quatricetesimo quinquagesimoseptimo sexte indic
tionis regnate tuc Serenissimo dno nro dno Alfonso dei gra
tia Rege Aragonu & utriusqz sicilie &c. Et partim sub
anno dni millo quatricetesimo sexagesimo octavo prime in
dictionis regnate Serenissimo dno nro dno Ferdinado dei
gra Sicilie Rege incoronato. Et per predictos Reges accepta
ta [illegible] & per oia confirmata. Et ut singula in psnti volu[mi]ne conti
ta sunt loca [illegible] lectoribus latius pateat, & que etib[us] habitus sunt in
propriu psntia statuta in quinqz libros sut divisa & distincta. In quorz pri
mo libro Electiones Camerary, Iudicis Consily & aliorz officialiu & certa or
dinameta ad bonu esse civitatis continet. In secundo continetur ...
civiliu causaru & modus pcededi. In tertio vero libro contine[tur] cause cri
minales civiliter puniede & earu penaru distinctiones insequendarij.
In quarto libro cotinetur extraordinaria, ... de festivitatibus celebradis, macel
larijs, tabernarijs, panificulis, vijs, fontib[us] & pontib[us] apandis et muniedis & cer
tis alijs necessarijs ad civitate spectatibus, & pertinentibus ad comune, ...
tem. In quinto & ultimo libro tractatur de damnis datis et pena ...
Primo itaqz ponitur Rubrice primi libri, et sic in principio ...

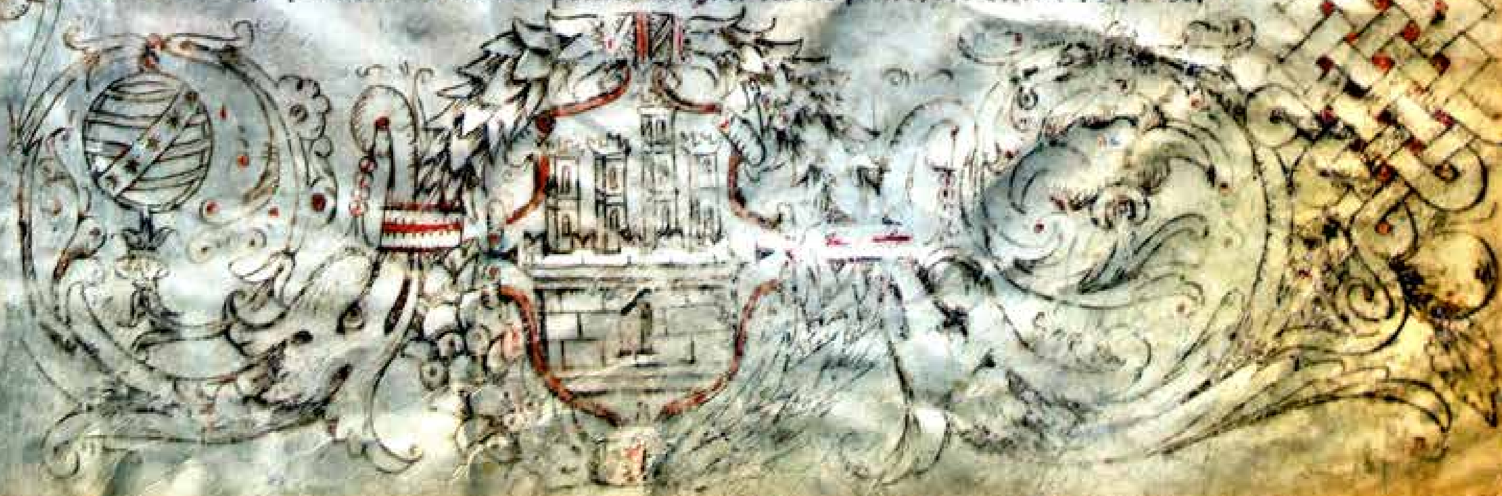

Prohemium:-

ponutur oẽs Rubrice eiusdẽ libri ut facilius inueniri possint. Et deinde de capitulo in capitulũ quelibet sua ponitur rubrica :-

Copia capituli cõstitutionũ Regni:-

Capitulũ q ab Vniuersitatib⁹ terraꝝ deputatis ad reparationẽ castroꝝ exigat pecunia necessaria tantũ & nõ teneantur ad noua edificia Rᵃ

Item statuimus q ab uniuersitatibus terrarũ & locoꝝ deputatoꝝ ad reparationẽ castroꝝ requirat᷑ & exigatur per Curiã pecunia necessaria tãtũ pro reparatione ueterũ edificiorũ castroꝝ ipoꝝ & non ad noua edificia cõstruenda. In his uero dicta pecunia in reparatione predicta per hoĩes fide dignos eligendos ab uniuersitatib; que ad ipoꝝ reparationẽ tenẽt᷑ fideliter expediat᷑ :-

Rubrice primi libri [illegible]

De Electione Camerarii — car. 3. Cap. 1. .2.
De Electione iudicis & eius officio — car. 3. cap. 2.
De exbussulatione siue extractione minoris consilii. — car. 4. cap. 3.
De renouandis & ordinandis consiliariis quolibet anno — car. 4. cap. 4.
Quod introitus & exitus ac etiam condemnationes legantur singulis tribus mensibus in maiori consilio. — car. 4. cap. [illegible]
De medietate condemnationum consignanda uel eius uicario — car. 4. cap. 7.
De conseruando indemnes iudicem uel alium qui in fauorem communis aliquid dicerent uel facerent. — car. 4. cap. 8.
De consiliis congregandis & quod nemo interrumpat arringantem — car. 5. cap. 9.
De electione erarii communis. — car. 5. cap. 10.
De electione rationatorum communis — car. 5. cap. 11.
De electione procuratoris communis & eius officio — car. 5. cap. 12.
De salario Camerarii Erarii Rationatorum & procuratoris — car. 6. cap. 13.
De officio Vialium — car. 6. cap. 14.
De electione conestabulorum & eorum officio — car. 6. cap. 15.
De officio [illegible] — car. 6. cap. 16.
De tortiis siue dopleriis faciendis annuatim in festo ecclesiis. — car. 6. cap. 17.
De Arbitrio & Auctoritate Camerarii Iudicis & notarii Iudicis — car. 7. cap. 18.
De officio baiulorum seu publicorum nuntiorum. — car. 7. cap. 19.
Quod Iudex teneatur ire ad uidendum differentias confinium & terminorum siue aliarum controuersiarum sine aliqua mercede — car. 7. cap. 20
De Arbitrio minoris consilii & quanti possit expedere sine maiori consilio. — car. 7. cap. 21
Quod unum consilium fecerit non possit per aliud retractari — car. 7. cap. 22.
De Reuerentia exhibenda dominis de maiori consilio & pena [illegible] faciendum — car. 8. cap. 23.
De salario ambasciatorum aut nunciorum euntium extra ciuitatem Ienne. — car. 8. cap. 24.
De gratia non facienda condemnatis nisi in parlamento generali — car. 8. cap. 25
Quod ille ad quem spectat aliqua proposita absentet se consilio. — car. 8. cap. 26.
De mandatis factis per curiam camerarii ciuilium siue per Iudicem tantum extra banchum quanto tempore durent. — car. 8. cap. 27.
Quod semel in parlamento fuit & in consilio xxxvi propositum & reformatum amplius in dictis numeris non proponatur — car. 8. cap. 28.
De Paciariis ordinandis annuatim in ciuitate Ienne. — car. 9. cap. 29.
De sacramento prestando per iudicem uel Camerarium arringatori. — car. 9. cap. 30.
De non arringando quod aliquis officialis reformetur. — car. 9. [illegible]

Rub. libri primi

De relinquēdo aliquid in testamētis pro opere publico ciuitatis. car. 9 cap. 32
De instrumētis & alijs scripturis publicis cōficiēdis per tabelliones. car. 9 cap. 33
De iuramēto ambasciator & sindicor qualiter faciāt amba-
sciata & de pena contrafaciētiū. car. 9 cap. 34
De nō claudēdo porta sponsis euntib extra ciuitatem. car. 10 cap. 35
De mittēdo partitū ad bussulas & pallottas in cōsilijs et
parlamētis. car. 10 cap. 36
De modo & ordine recipiēdi forēses in ciues ciuitatis Penne. car. 10 cap. 37
Q cōsiliū xxxvi nō possit cōgregari nisi sit deliberatū in mi-
nori cōsilio & q parlamētū nō possit uocari nisi fuerit prius
deliberatū in cōsilio xxxvi. car. 11. cap. 38
De nō allegādo con Capla & ordinamēta Ciuitatis Penne. car. 11. cap. 39
De Iuribus Regie curie cōseruādis. car. 11. cap. 40
Q quicūq ciuis fuerit elect ad aliquod offm in ciuitate uel
orator teneat acceptare. car. 11. cap. 41
De quaternis focularior faciēdis quolibet anno. car. 11. cap. 42
De yconomis maioris ecclie Pennēsis et altarū ecclarū. car. 11. cap. 43
Q Camerarius Iudex & actor not nō possint procedere ex
officio con quoscūq super hiis que ipsi solūmodo uiderit & audiue-
rint. car. 11 cap. 44
De nō committēdo offm habēti aliud offm durāte primo. car. 12. cap. 45
Q Camerarius Iudex & caplor not nō accedat ad defunctos
seu nuptias. car. 12 cap. 46
Q bāniat tabula de leuādo & ponēdo extimū rerū uēditarū
& qualitercūq alienatarū de mēse septēbris. car. 12. cap. 47
Q catastū Ciuitatis Penne assigniet ciui fideli & idoneo. car. 12 cap. 48
De nuptijs faciēdis & funeribus et expēsis in eis faciendis. car. 12 cap. 49
Q mercatū siue nundine fiat in plano sancti [illegible] car. 12 cap. 50
De nō plorando ad defunctos seu funera defunctor. car. 13 cap. 51
De quartuno siue gabella ciuitatis Penne uēdēda [illegible] car. 13 cap. 52
De his qui nō contribuerit in collectis & alijs oneribus
tam realib q̄ personalibus cū [illegible] ciuitatis Penne. car. 13 cap. 53
Q nullus ciuis possit pro forēse fideiubere siue pmittere. car. 13 cap. 54
De corruptoribus officialiū car. 13 cap. 55
De nō exigēdo aliquid in scripturis car. 14 cap. 56
De nō [illegible] aliquod instrumētū quādo mittit aliqua mu-
lier in monasterio. car. 14. cap. 57.

-: Rub. libri primi :-

De adictione gagiorum officialium non facienda. car. 14 [illegible] 3
De penis per camerarium iudicem & capitulorum not. exigendis. car. 4 [illegible]
De sindicatione facienda contra officiales. car. 4 [illegible]
De recollectoribus & exactoribus quarumcumque pecuniarum imposi- 14 [illegible]
tarum tam per libr[am] quam per focularia car.
De exactoribus [illegible] eligendis. car. 17 [illegible]
De licentia [illegible] in publico civitatis Penne. car. 15 [illegible]
De p[illegible] tondicellorum. car. 15 [illegible]
Quod Penitentiarii teneantur ad solutionem collectarum bonorum forensium. car. [illegible] 67
De non [illegible] aliquid alicui officiali sive civili sive criminali. car. [illegible] 66
De debitis non excomputandis in collectis Regiis. car. [illegible]

67

Liber primus :~

Caplm p[m]

Quoniam antiquit[us] in hac ciuitate Penne solitu[m] & cõsuetu[m] est eligi & creari cam[erarium] singulis tribus mẽsib[us] per hoĩes electos in parlamẽto gñali. Iccirco p[rese]nti statuto reformamus, ac perpetuo ualituro stabilimus, & cõfirmamus q[uod] omni anno de mẽse augusti. [et] per quindecim dies ante exitu[m] dicti mẽsis ordinetur & fiat gñale parlamẽtu[m], in quo fiat proposita de electione noui Camerarij pro trimestri futuro: & ibidẽ hoĩes cuiuslibet regiõis separatim quilibet de per se cõgregẽt[ur]: & eligãt unu[m] probu[m] uiru[m] qui habito ratiametõ una cu[m] hoĩb[us] electis suo[rum] regionu[m] hẽant ad insimul p[otes]tatẽ eligẽdi futuru[m] Cam[erarium], quẽ eligat secrete in camera gñ[ali]: qua electione sic f[ac]ta publicet in eodẽ parlamẽto. Et sic in futuru[m] in fine cuiuslibet trimestris per xv. dies ante similiter noui Camerarij fiat electio; qui dicto tẽpore durãte sit primus in ciuitate reputat[us] in dignitate, Reuerẽtia, & honore inter alios ciues oẽs ciuitatis eiusdẽ. Et absq[ue] eo aliqua ciuiu[m] cõgregãtio fieri nõ debeat: et f[ac]ta nõ teneat: neq[ue] aliquo modo ualeat. Et Cam[erarius] sic elect[us] personaliter seruire teneatur, & debeat, & nõ per substitutu[m] cu[m] salario infra ordinato.

De Electione Iudicis et eius officio. Caplm. 2.

Statuimus & ordinamus q[uod] in generali parlamẽto proponat[ur] de electione iudicis futuri. [et] in primo trimestri quo alter iudex [fuerit] ingressus ubi determinet[ur] q[uod] cõsilii min[oris] hẽat [...] duos probos uiros unu[m] de tribus regionib[us] & alteru[m] [de] tribus regionib[us] qui una cu[m] dicto minori cõsilio eligat futuru[m] iudicẽ qui p[er]itus & omnino sit legu[m] doctor uel utriusq[ue] iuris cu[m] salario, p[er]fectis caplis, honorib[us] & oneribus infrascriptis descriptis. [et] tẽpore electio [et] caplo[rum] notula [mi]ttat[ur]. Sed semper fiat electio tribus doctorib[us], et si unus recusauerit, seu repertus nõ fuerit, mittat[ur] ad alium. Et si oẽs tres renu[n]tiauerint, aut reperti nõ fuerint, fiat noua electio per dictu[m] cõsiliu[m] minus una cu[m] illis duob[us] probis uiris de tribus aliis doctoribus. Et nulla in hoc cõmittat[ur] negligẽtia sub pena [...] augustalis [...] quolibet alio [...] cõsilio minori [...]
[...] electione accepta [...] Camerarius [...] minori cõsilio dicte Ciuitatis [...]

tinen predicti officiales teneant accedere ad maiorem ecclesiam Pennen. Ubi-
dem in manibus dni epi Pennen. seu eius Vicarij de officio bene fideli-
ter & legaliter administrando unusquisque ipsorum corporaliter manu ta-
ctis scripturis prestare debeat iuramentum. Et hoc facto consilium minus in ma-
nibus dicti Camerarij iuraturum prestare teneatur de fideliter consulen-
do absque initio ad honorem omnipotentis dei S. R. M.^tis unionemque civium civi-
tatis eiusdem. Et quod quilibet Camerarius teneatur & debeat in dicto tempore tri-
mestri durante suo officio ordinare, & ordinare facere Letanias sive pro-
cessiones ad sanctam Mariam de Colle romano requisitis Capitulo Pennen. & om-
nibus alijs locis & conventibus fratrum de dicta Civitate pennae sub vinculo su-
pradicti iuramenti.

De exbussulatione sive exectione consilij minoris. Cap.^m 3

Item hac presenti sanctione firmamus quod ultima die cuiuslibet trimestris iudex qui pro tempore fuerit faciat congregare consilium minus & extrahat sive exbussulet aliud consilium pro alio futuro trimestri. Quo extracto faciat pro die sequenti prima futuri mensis veteris & novum consilium coadunari: et ibidem legat & commemoret omnia negotia civitatis indecisa. Ubi dicti omnes consiliarij veteres & novi deliberent quid faciendum sit super rebus sic indecisis pendentibus :-

De renovatione & ordinatione consiliariorum quolibet anno. Cap.^m 4

Item statutum est & ordinatum quod quolibet anno de mense augusti in parlamento novissimo faciendo debeat ordinari, eligi, & deputari omnes infrascripti officiales pro toto anno videlicet Consiliarij, Erarius, Rationatores, Sindicus sive procuratores comunis & Camerarius qui consiliarij debeat renovari et dari & noiari p[illegible] per duo decim probos viros: duos quolibet regione[illegible], qui teneantur sub vinculo prestiti iuramenti per eos dare eligere & ordinare consiliarios bonos & aptos de m[illegible] oribus cuiuslibet regionis & [illegible] & mittere de uno consilio in aliud consilium consiliarios. Itaque fiat quattuor consilia novem proborum virorum quolibet consilio aut plurium prout ipsis videbitur & tempus ac rei qualitas requireret pro toto anno: et fiat quattuor cartulae & quelibet ipsarum involvatur intus globum cere rubee, & dicte quattuor bullette mittantur sive imbussulentur. Et in fine cuiuslibet trimestris extrahatur una bulletta prout in alia afflicta ordinatum est. Et dicta bussula claudatur[illegible] Et si contra fieret, quicquid deliberatum, et ordinatum fuerit[illegible]

effectū. Et nichilominus tam officiales siue consiliarii siue alii eligēdi & ordi-
nādi cōtrafaciētes siue negligētes pro qualibet uice & per quēlibet soluant
augustale unū.

De Inuentario faciēdo per Iudicē in fine sui officii. Capm. 5.

AD hoc ut res ciuitatis Penne fideliter & diligēter ministrētur &
gubernētur sancimus & ordinamus q iudex noster in fine
sui officii debeat facere inuētariū oīuz scripturarū & actorū ci-
uiliū, & criminaliū extraordinariorū, & datorū dānorū: Nec nō om-
nium et quarūcūqz rerū In palatio sue solite residētię existētiū. Idemqz inuē-
tariū assignari procurī uel suis sindicatoribus sub pena unius augustalis.-

Q Introitus & exitꝰ etiā cōdēnationes legātur singulis tribꝰ
mēsibꝰ in maiori cōsilio. Capm. 6.

NE res publica ꝗs in obliuionē propter tēporis diuturnitatem
deducātur: et oīs fraudis suspitio tollatur Statuimus et ordi-
namꝰ q quolibet trimestri in maiori cōsilio triginta sex no-
biliū & probor͞ uiror͞ introitꝰ & exitꝰ dicte cōitatis et et cōdēnationes
legātur: quarū cōdēnationū copia statim detur procuratori seu Erario nrī
cōis, ne possit eis addi uel minui. Et si Camerariꝰ & iudex fuīnt in pdi-
ctis negligētes soluat quilibet ipsor͞ irremissibiliter augustale unū. Et
debeāt dicte expēse in dicto cōsilio approbari. Alis sique fuerint forsitan
reprobate eas soluere teneātur Camerarius, Iudex, & cōsiliū dicte ciuitatis,
quor͞ tpre sete fuerūt expēse pdicte. Si Erarius ipsas fecerit de cōmissiōe,
& mādato dictor͞ Camerarii, Iudicis, Et cōsilii Alias tēpore Erarius de
suis propriis facultatibꝰ uideatur fecisse & in suo calculo rōis minime
admittantur :-

De medietate cōdēnationū assignāda dn̄o Epō uel
eius Vicō. Capm. 7.

ITē statuimus q oēs cōdēnatiōes faciēde per duos Camerari-
um, & Iudicē diuidātur per mediū: & de eis fiant due cedu-
le quarū unā eligat dn̄us Epūs pro se: & altera remaneat in
cōi quam exigere debeat nots Iudicis pro cōmodo uniuersitatis prout
in electiōe supius dn̄i Iudicis cōtinetur :-

De cōseruādo indēnes Iudicē uel quēcūqz &c Capm. 8

AD hoc autē ut audatiꝰ Iudex ciuitatis Penne cuiusqz notarii
seu sindicus uel procurator ipsius ciuitatis negotia & facta
ciuitatis dicat & faciat firmiter sancimus q quēcūqz
aliquis ipsor͞ aliquid diceret uel faceret in fauore & cōserua-

tione priuilegiorum nrorum uel coitatis iure cu protestationibus alleganonibus & appel- 5
lationib⁹ uel alijs quib⁹uis modis In quacuq3 cur ecclesiastica uel seculari ex quo
aliqua forsan noxia aut detrimetu aliquod reale uel personale aliquis officialis
eis uel alicui ipo inferre uellet. Comunitas ipsa teneat & debeat illos sūptib⁹
et expēsis ipius coitatis defendere oi meliori modo iuridico, quo pōt fieri co-
ra quocuq3 officiale et usq3 ad pedes S. R. M. Et si quis in hoc contradiceret
ipo facto incurrat pena unius augustalis.

De cōsilijs cōgregādis, & q nemo interrūpa arrigātem. Cap.ᵐ 9.

Te ordinam⁹ q tam cōsiliu min⁹ noue nobiliu
et proborum uirorum q3 cōsiliu triginta sex q3 et parlametus
debeat uocari per baiulos cois una die pro alia nisi immine-
ret aliqua necessitas seu urgēs causa: necessitati enim lex no
imponitur. Et quicuq3 sic uocat⁹ nō uenerit ante ppositas lectas incidat in pena
quinq3 soldorum in quibus cōdēnet absq3 alia uocatione seu citatiōe ad excusā
nisi iusta hūit causā nō ueniēdi arbitrio Camerarij & Iudicis reseruādam.
Et q nemo arrignātē in quocuq3 ex dictis cōsilijs siue parlamēto impediat siue
interūpat sub eadē pena, in qua omnino per iudicē cōdēnet ut sup. Et nullus
arrignāt possit extra uel ultra propositi arrignare uel cōsulere: uel possit ali-
quis aliquā pposita facere ultra ppositas factas per Camerariu Iudicē & cōsili-
um minus sub eadē pena. Et quicquid fuerit in parlamēto deliberatu, uel re-
formatu nullus audeat rearguere uel impugnare per plateas & uicos sub pena uigin-
ti sollorum, de quo credat cuicūq3 referēti cū uno teste. Et q parlamētu debeat
una die pro alia bāniri, & pcomçari per publicu pconē & bānitorē Ciuitatis pe-
ne una die pro alia. Et q tubecta die quo parlamētu cōgregat debeat pulsare
tubectā in palatio cois ad fenestrā alta uoce dicēdo q oēs parlamētarij ueniāt
ad parlamētu sub dicta pena :-

De Electione Erarij Cois: Caplm .x.

Te statuim⁹ q omni anno de mēse augusti eligat aliquis pro-
bus uir bone opinionis conuersatiōis & fame pro erario dicte
coitatis qui hēat oēs introit⁹ & exit⁹ fideliter adnotari facere in
libro cois, & et in libro suo per manus Iudicis aut notarij caplo-
rum dicte Ciuitatis: Et nullā possit expēsā facere aut pecuniā aliquā erogare ni-
si de uolūtate, comissione, & mādato camerarij, Iudicis & Cōsilij qui pro te-
pore [illegible] Et si secus fecerit de sua propria pecunia uideat fecisse: et in cal-
culo sue ra[illegible] nō admittat. Cuius quidē [illegible] durēt per annū et
in fine ani teneat reddere ratiōes [illegible] fuerit cōstituti
[illegible] qui pro tēpore fuerint. Et si [illegible] per eos fuit bene administrasse

pecuniā cōis absoluat a dicto erariatu: et fiat sibi quietatio efficax, & ualida:
si aūt cōpertus fuerit minus bene erogasse pecuniā cōis, aut aliquid penes se
de pecunia & re cōis cōtenetur & ad restitutionem cōpellat. Et si opus fu-
erit brachiū regie cur implorēt, ita q omnino dict' erari' satisfaciat. Et
ipsius culpa, fraū uel negligētia nullaten' debeat dicte cōitati aliquod pre-
iudiciū generare sed potius sibi obesse. Qui erari' teneat & debeat por-
tare sulmone. Vel alio ubi moza trahet gnalis Thesaurari', uel eius locu-
tenēs prouintie Aprutij oēs collectas & fiscales functiōes: et dicto thesaurario
uel eius locūtenēti fideliter assignare: et ab eodē apodissam recipere pro cau-
tela cōitatis. Et pro expēsis et ei' labore et pro equo & famulo debeat hēre
pro qualibet uice qua pecuniā portauerit ducatū unū cū dimidio ad octu-
aginta per ducatū :-

De electione Rationatoꝝ cōis. Caplm . xi.

Itē sancimus q singulis annis de mēse augusti in parlamēto gna-
li eligat' unus probus uir litat' per regionē quēlibet qui eligat
duos probos uiros rationatores cōis fideles & rectos qui oīa intra
cōis ac introit' & exit' hēant reuidere calculare & sūmare &
hui oib' unū librū facere. Ita q oēs introit' & exit' dicti cōis tā
tam collectarū q aliarū fiscaliū functionū q alioꝝ introituū & ex-
tuū extraordinarioꝝ siue aliarū impositionū dicto āno eoꝝ officio
cōtingētiū debeat per eos calculari ratiocinari & reuideri totiēs quotiēs fuerit
opus absq alia negligētia. Et quotiēscūq negligētes fuerit incurrāt penam
uiginti soldoꝝ, in quā per Iudicē omnino cādenet' :-

De electione procuratoris & ei' officio. Capl. xij.

Itē statuim' & ordinamus q cōsiliū minus ex remissione sibi
facta in gnali parlamēto omni anno de mēse septēbris eligat
unū probū & discretū uirū pro procuratore cōis qui hēat procu-
rare & gerere negotia ipsius cōitatis. Sꝫ facere fabricare mu-
ros intertioꝝ siue attemmiuj, uedere herbagia & pascua fru-
ctū ad ipā cōitatē spectātes recolligere, & cōseruare & de eis
disponere prout sibi iniūctū fuerit per Camerariū Iudicē
& cōsiliū: et oīa alia dicere, & facere que sibi fuerint per dictā cōitatē
cōmissa absq alia tarditate culpa siue negligētia cū salario & mercede [illegible]
fris. nullā pecuniā possit recipere: sed debeat assignari facere in manibus
erarij sub pena unius augustalis uice qualibet qua contrafecerit :-

De salario Camerarij Erarij Rationatoꝝ & Procu-
ratoris cōis. Capl. xiij.

8

NE autẽ aliquis in cõi frustratoriũ laborẽ patiat' de sudore .6.
uultus tui uesceris pane tuo. Statuim⁹ & firmiter ordinã
q᷑ Camerarius ciuitatis Renne pro mercede sui officij triũ mẽ
siũ ducatos sex ad cellas quadraginta octo p ducatũ. Erariũ
uero pro uno anno debeat habere ducatos quinq₃ ad octu
agita. Rationatores pro uno anno ducatos quinq₃ interam
bos ad octuaginta. Procurator cõis pro uno anno debeat hẽre ducatos quatuor
ad octuaginta, cũ quo salario nulla alia expectata mercede nisi dũtaxat ex
teneat' ire ad terrã fracauille ad capiẽdũ sal nobis dãdũ per regiã cur: & tene
re bonũ cõputũ: & bonã rẽdere rationẽ :-

De officio uialium. Caplm .xiiij.

STatuim⁹ & ordinam⁹ q᷑ Viales qui ordinati fuerit ad facien
dũ arrõcare & ꝑtare fine cũ zappis, & legioibus aptare uias intᵒ
et ex ciuitatẽ illud fieri faciãt cũ solicitudine: & aducentib⁹
ꝑcipere possit sub pena quinq₃ soldoꝶ q᷑ aptet & arrochent
iux eoꝶ possessiones ĩn quã penã inobedictes Iudex cõdem
net. et nichilomin⁹ ad uiarũ aptationẽ & reparationẽ eos cõpellat cũ penarũ
adiectioib⁹ usq₃ ad unũ augustalẽ. Et si dicti Viales & Iudex in ꝑdictis
fuerit negligẽtes uiales ipi incurrãt in penã uiginti soldoꝶ de ronchatice
frattarũ. et Iudex in penã unius augustalis sine aliqua remissione, quas cẽs
uias teneat' aptare facere per totũ mẽsem iunij quolibet ãno. Et si debẽtes &
aptarẽ uias fuerit remitẽtes uiales ipsi faciãt eas aptare sũptib⁹ et expẽsis apta
re debẽtiũ. Et iudex in ꝑdictis sit fauorabilis ad oẽm dictoꝶ uialiũ requisitio
nẽ ad dictã penã. Et Iudex teneat' mittere suũ notm̃ elapso dicto mẽse iunij ad
uidẽdũ oẽs uias publicas & uicinales: & repertos culpabiles cõdẽnare ad penã₃
eis impositã siue ꝑcomzatã: et nihilomin⁹ eis ꝑcipere sub pena uiginti soldoꝶ
ut dictas uias aptẽt in certũ terminũ eis statuendũ.

De electione conestabuloꝶ & eoꝶ officio. Caplm .xv.

ITẽ Statuimus & ordinamus q᷑ in ciuitate Renne sicut in ea sũt
sex riones, ita debeat esse sex conestabuli v₃ unus per quẽ
libet rionẽ qui hãnt esse in officio per sex mẽses ad minus
& plus si hoibus de regione uidebitur: et eius electio fiat hoc
hoc modo v₃. q᷑ quilibet conestabulus tẽpore sue cassatiois
debeat cõgregare hoies de rione per suũ ꝑceptorẽ siue comẽda
torẽ: et in ipa aduniatia ꝑponere de creatione noui conestabuli: et ibidem
eligatur quatuor boni & probi uiri qui hãnt dictũ conestabulũ eligere.
Et ille electus nisi hẽat iustã causã₃ recusandi arbitrio iudicis & Camerarij

declarādā nequeat renūtiare: sed omnino acceptare teneat˜ sub pena unius augustalis. Qui conestabulus debeat negocia sui reionis & hoīus ipi⁹ bene & fideliter gerere: & sibi debeāt associarī quattuor probi uiri cū quibus habeat cōferre occurrētia dicto suo reioni: et nihil sine eis, uel maiori parte ipsorum disponere. Teneāt˜ et dicti conestabuli facere claudere portas quotienscumque opus fuerit: et eis iniūget˜ per Camerariū Iudicē & Cōsiliū :-

De officio iuratorum . Caplm . xvi.

Itē sancim⁹ q conestabuli singulis trib⁹ mēsib⁹ faciāt iuratos secretos ad minus duodecim pro quolibet regione. qui iurati quolibet die dñico debeāt referre oīa dāna data per eos uisa blasfemias, rixas, & cōtrouersias, faciētes turpitudines in fontibus, deguastātes uias publicas siue potes, & muros cōis: & oēs alios excessus, culpas, crimina, & delicta. Et si nihil haberet referre omnino q̄libet die dñico teneāt˜ se repñtare corā Iudice uel magistro caplor: sub pena quinque soldor pro qualibet die dñica qua se nō repręsentauerint :-

De Torciis siue dopplerijs faciēdis ānuatim infrascriptis ecclesijs . Caplm . xvii.

Et quia anima cūctis reb⁹ est pferēda: et ad hoc ut summa trinitas ciuitatē Fenne ac hoīes & personas ipsius cor[illegible] facultates stabiles & mobiles in prosperitate mediātib⁹ intercessiōib⁹ infrascriptor scor & scar oseruet: & ab omni aduersitate atque periculo custodiat, et defendat. Sancim⁹ & firmiter ordinamus q Camerari⁹ Iudex & cōsiliū minus quolibet āno fieri faciāt ecclię scte Marie de colle romano de mēse augusti torciā unā ponderis librar xvi. de cera. Ecclie s[te] Marie magdalene unā torciā pōderis octo libr. Ecclie Episcopat⁹ in festo s[ti] Maximi de mēse maij unā torciā pōderis xvi librar. Ecclie s[ti] dñici in festiuitate scti Blasij de mēse februarij unā torciā x. libr. Ecclie s[ti] Sebastiani de mēse Ianuarij unā torciā pōderis viij libr. Ecclie s[ti] Saluatoris una torciā pōderis viij libr. ~~Ecclie s[te] Marie de gratia~~ una torcia ponderis libr viij. Ecclie Annūtiate torciā unā ponderis libr. viij. Capelle s[ti] Antonij de Padua in ecclia s[ti] Frācisci unā torciā viij libr. Ecclie s[ti] Christophori in festo uisitatiōis bte Marie uirginis unā torciā viij libr. Ecclie ~~s[ti] Rochi~~ unā torciā libr. viij Ecclie santi Augustini in eius festo torcia [illegible] [illegible] [illegible] ecc[ti] [illegible] in processiōes cū aliis fratr et cōuentib mō [illegible] [illegible]

De Arbitrio & potestate Camerarij Iudicis et notarior Iudicis . Caplm . xviii.

[illegible] secreto gn̄alis par[illegible] lamenti in libro refor[illegible] mationū fo. 52 sub die 27 Augusti 1559

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nō defer[illegible]

et ecclię santi Jois [illegible] omni [illegible] post festū santissimi sacramenti qualibet anno [illegible] cere libras octo [illegible] [illegible]

Decreto gn̄ali parlamenti ut in libro reformationū fol. 74 sub die 22 Julij 1584 fuit sancitu, et ordinatū, qt torcias quę ecc[lie] s[te] M[arie] de gr[ati]a et ecc[lie] s[ti] Rocci quādis dari solebat, in futurū dent˜ ecc[lie] venerabiliū Monialium s[ti] Jo[annis] Hierosolimitani et s[te] Clare in eor annis festiuitatib[us] [illegible] [illegible]

-: Liber primus :-

Item statuimus & ordinamus quod Camerarius, Iudex & eius notarij pro defensione eorum iurisdictionis: et ut homines et persone de ciuitate Penne eorum et cuilibet mandatis pareant & obediant possint & quilibet eorum possit imponere penam unius augustalis uel minorem aut maiorem pro ut eis uisum fuerit: siue ex officio siue ad cuiuscumque instantiam: et inobedientes omnino condemnare. et ipsas penas multiplicare totiens quotiens opus fuerit. Et ipsis officialibus aut alicui ipsorum uisum fuerit, ne inobedientes eorum inobedientijs glorientur & alij ad id idem animentur et sic officium Camerarij & Iudicis uilipendatur. De quibus penarum impositionibus credatur Camerario Iudici & eius notarijs uel alicui ipsorum qui dictas penas dixerit imposuisse sine aliquo teste. Et dicti Camerarius & Iudex ex eorum officio possint procedere contra quoscumque delinquentes eosque punire & condemnare secundum formam capitulorum & statutorum dicte ciuitatis et si in personas ipsorum uel alicuius ipsorum uel rerum suarum fuerit commissum delictum uerbo uel factis. 7

De officio baiulorum siue publicorum nuntiorum. Capitulum xix

Item statuimus & ordinamus quod baiuli siue publici nuntij ciuitatis Penne teneantur ad petitionem cuiuscumque citare quascumque personas non priuilegiatas una die pro aliqua, et pro qualibet citatione habere debeat pro mercede unum tornensem. Et similiter pro qualibet executione siue pignoris ablatione & non ultra a ciuibus siue in ipsa ciuitate morantibus. A forensibus autem recipere possint unum bolonenum: et eis credatur sine aliquo teste de citationibus siue mandatis per eos factis alicui persone, & de resistentia siue renitentia quando aliquod pignus siue tenutam facere uoluerint et eis fuit facta resistentia: siue pignus fuerit denegatum siue renuntiatum. Et dicti baiuli infra triduum ad plus a die commisse eis executionis per Iudicem teneantur ipsam executionem facere cum effectu sub pena decem soldorum pro qualibet uice qua negligentes fuerint nisi iusta fuerit causa impediti arbitrio Camerarij & Iudicis declaranda, in quam penam dicti baiuli omnino per Iudicem condemnentur absque aliqua diminutione si negligentes fuerint. Et quod nullus baiulus possit exire ciuitatem pro factis suis uel alienis absque Camerarij & Iudicis licentia sub pena decem soldorum qualibet uice qua contrafecerit. Et nullus baiulus possit facere executionem absque Camerarij Iudicis & Notarij eorum ipsorum mandato & commissione sub eadem pena decem soldorum. Et dicti baiuli tempore ingressus alicuius Iudicis debeant iurare bene fideliter & diligenter eorum officium exercere & [illegible] capitula seruare.

Preterea quotienscumque per officiales fuerint uocati dicti baiuli per sonum campane comunis in palatio comunis existentes: & non comparentes incontinenti teneantur uice qualibet qua contrafecerit ad eadem pena. Et debeat esse contenti de salario eis promisso tantum & non querere exceptionem aliquam impositionum pecuniarum impositarum percipere: sed tantummodo

do sint exempti onerum personalium & non realium :-

Quod Iudex teneat ire ad videndum differentias confinium & terminorum sive aliarum controversiarum sine aliqua mercede. Cap. xx.

Quoniam quando differentie & controversie nequeunt facile determinari nisi per inspectionem oculorum. Ideo statuimus quod quandocumque aliqua lis questio sive controversia de viis publicis vel vicinalibus terminis sive confinibus, aquarumque cursibus tam intus civitatem quam extra, Iudex per partes requisitus ut accedat ad locum dicte differentie ire teneat & debeat sine aliqua mercede: ipsasque differentias summarie simpliciter & de plano terminare debeat: ipsaque terminatio & finitio rata sit & firma. Et partes ipse ratam habere debeant sub pena unius augustalis a contravenientem irremissibiliter exigenda :-

De arbitrio minoris consilii & quantum possit expendere sine maiori numero. Caps. xxi.

Non semper potest maius consilium sive parlamentum facile congregari. Ideirco statuimus quod quotienscumque Camerario & Iudici videbitur cogari & convocari faciant minus consilium novem nobilium & proborum virorum una cum Camerario et Iudice dicti consilium minus possint expendere de pecunia communis absque alio maiori numero pro necessitate & occurrentia communis ducatos quinque ad octuaginta et non ultra que expensa sic facta debeat ab ullo nobilium approbari & non impugnari nec retardari. Ab illa autem summa supra seu ultra congregari faciant maius consilium aut parlamentum si eis visum fuerit expediens et quod ibi fuerit determinatum ipsum exequatur sine aliqua negligentia :-

Quod illud minus consilium fecerit non possit per aliud retractari : Caps. xxii.

Item statuimus & ordinamus quod illud quod semel in minori consilio reformatum fuit & determinatum nequeat per aliud subsequens consilium minus retractari seu removeri. Qui autem secus facere voluerit scienter incidat in penam unius augustalis in qua Iudex illum sic facientem omnino condemnare debeat. Et si totum sequens consilium hoc fecerit seu facere voluerit scienter quilibet de dicto consilio condemnare debeat in unum augustalem. Non enim esset utile communi nec bonis moribus quod successores domini de consilio retractarent facta per priores dominos. Et eadem pena incurrat Camerarius & Iudex si hoc scienter fecerit seu fieri permiserit. Consilium autem magnum seu sive parlamentum bene possint retractare vel corrigere facta vel determinata per consilium minus si eis visum fuerit non bene gesta sive reformata :-

De Reverentia exhibenda dominis de minori consilio & personaliter consilium facientibus. Cap. xxiii.

-: Liber primus :-

. 8.

Item statuim(us) & ordinam(us) q(uod) durante minori co(n)silio pro trime-
stri quo durat eor(um) offi(ciu)m nemo iniuria(m) aliqua(m) uerbale(m) aut reale(m)
dicat uel inferat sub pena duplicata qua teneret(ur) si diceret uel
faceret iniuria(m) alicui alteri priuate persone. Et q(uod) dicti d(omi)ni sep(er)
in co(n)siliis aut parlame(n)tis obtineat primu(m) locu(m) in sede(n)do. Et si-
militer in eccliis semper stare debeat prope Camerariu(m) & Iudi-
cem: & quilibet ciuis teneat(ur) eis in palatio et eccliis deferre honore(m) in sede(n)-
do & sta(n)do & ambulando prout in aliis quibusq(ue) bonis ciuitatib(us) practicatur.
Et quicu(m)q(ue) de co(n)silio uocat(us) ad co(n)siliu(m) uenire debeat cu(m) ma(n)tello colorato absq(ue)
aliquo manuali exercitio, nec deferat manitergia(m) sub pena quinq(ue) soldoru(m)
a co(n)trafacie(n)te exige(n)da. Et q(uod) quilibet de co(n)silio minori o(mn)i die feriato tempore ma-
ne accedere debeat ad palatiu(m) ad associa(n)du(m) Camerariu(m) & Iudice(m) in eu(n)do & re-
deundo ab ecclia Reatina: & dicto suo durante officio no(n) possint pro aliquo cum
li debito a terrigenis conueniri nec alios co(n)uenire. Ac et(iam) dicto eor(um) officio durante
quilibet de minori co(n)silio sit immunis & exe(m)pt(us) a quolibet grauamine, & onere
personali propter onera co(mmun)ia ad que sunt obligati.

Per li Con[...]

De salario ambasciator(um) aut sindicor(um) ciuium extra Ciuita-
tem Reatine. Capl(m). xxiiij.

Item statuim(us) & ordinam(us) q(uod) orator siue sindicus uel ambasciator mit-
te(n)dus pro parte co(mmun)itatis extra ciuitate(m) Reatine si fuerit missus solus
equester ad locu(m) unde redeat eade(m) die detur sibi pro sua mercede &
expe(n)sis ac salario & equi celle dece(m). Si cu(m) equo & famulo pedester
detur pro eor(um) salario et expe(n)sis celle quindecim pro se(n)ingulis diebus uniuersita-
tis ad que fuerit missus siue fuerint missi intra Dei prouintia(m) apprehensu(m) spa-
tio quindecim miliariu(m). Ultra uero spatiu(m) p(re)dictu(m) si contingat aliqua(m) ambasciata(m)
fieri pro parte dicte Uniuersitatis detur celle uiginti pro q(uo)libet die, si solus
ambasciator equester pro salario & expe(n)sis. Sed cu(m) famulo tam pro se equo et
famulo celle uigintiquattuor pro q(uo)libet die q(uo)diu steterit. Si uero co(n)tingeret
mittimini pro aliquo speciali ciue ad expe(n)sas ipsius pete(n)tis in quolibet p(re)dictor(um)
casuu(m) ipsius ciuis ad electione(m) ambasciator eligat(ur): et ex parte Uniuersitatis so-
lu(m)modo detur & mittat(ur) cera & carta & quinq(ue) soldi pro q(uo)libet die :-

De gratia no(n) facie(n)da co(n)de(m)natis nisi in parlame(n)to
generali :- Capl(m). xxv.

Item statuim(us) & ordinam(us) q(uod) postq(uam) quis e(st) per camerariu(m) &
Iudice(m) co(n)de(m)nat(us) de quacu(m)q(ue) re secu(n)du(m) forma(m) statutor(um), & ordine(m)
dicte ciuitatis no(n) possit sibi aliqua gr(ati)a fieri nisi in g(e)n(er)ali par-
lame(n)to. Et si co(n)siliu(m) min(us) uel xxxvj aut alius ui(m) faceret.

alicui gratiam talis gratia nulla obtineat roboris firmitatē: quod tamē intelligat de
parte cōdēnationis tāgēte cōitati. Quia de parte tāgēte dn̄o Epo neq3 parlamentū neq3
aliquis nūs possit se impedire nec aliquid de ea pponere cū nō deceat īmittere falcē
in messē alienā: et inferior nulla hēt ptatem in reb9 superioris. Et quicūq3 de
parte obueniēte dn̄o Epo aliquid tractare uoluerit in aliquo mūo incidat in
penā uni9 augustalis absq3 diminutiōe. In gn̄ali uero parlamēto tēpore Mag.
uiri Abramōtis additū fuit q pn̄s Caplin locū hēat anteq3 cōdēnatiōes sint
facte. Post cōdēnatiōes uero fc̄tas nullo modo gr̄a fieri possit de fc̄tis & datis
cōdēnatiōib9 per Camerariū Iudicē & caploꝝ magr̄os. Et si cōtigerit fieri
nullā firmitatē obtineat sub pena dictis officialib9 uni9 augustalis de suo sa-
lario defalcande. Et q cō pn̄tē adiectionē arrēgauerit teneat ad eādē penam
ipo facto irremissibiliter exigēdā. Et nihilominus nulla hēat roboris firmitatē.

Qui ille ad quē spectat aliq̄ pposita absētet se de cōsilio. Capm̄. xxvj.

Item hac sanctione firmam9 q quotiēscūq3 fieret aliqua proposi-
ti in aliquo cōsilio siue parlamēto pro interesse alicui9 persone:
aut aliquis suo proprio ore diceret rē suā in aliquo ex dictis cōsiliis
statim fc̄ta proposita aut exposito suo negocio recedat de palatio: et
donec nō recederit de suo negocio nihil tractet, nec aliquis arregna-
re audeat super dicta proposita. Immo Iudex qui pro tēpore fuit ipm licentia-
re debeat de Palatio. Aliter ipo ibidē pn̄te quicquid fieret nullius sit roboris effi-
catie uel momēti :-

De man.tis fc̄tis pro curia cāꝝ ciuiliū siue per Iudicē tātū
ex bāchū quāto tēpore duret :- Caplin. xxvij.

Item hoc statuto perpetuo ualituro sancim9 q mādata siue pcepta fa-
cta per cur. pro tribunali sedēte, siue per Iudicē ex bāchū & scri-
pta in libro dicte curie possint executioni demādari usq3 ad
sex meses dūtaxat & nō ultra a die factoꝝ mādatoꝝ. Quo ter-
mino elapso dicta mādata nulla hēant efficatia ac si nūq3 fc̄ta forēt. Quoniā
presumit creditorib9 interim satis tēpus fuisse sufficiēs. Et si creditores ipsi ptende-
rēt debere hēre uel totā quātitatē sā petitā uel partē ipius, experiat iterū & agit
cō eos pro ut eis melius uisū fuerit ac si nullū mādatū fuisset cō dictos debi-
tores factū: Et si iudex dicta mandata exequi uoluerit elapso semestri incidat
in penā uni9 augustalis de suo salario defalcādā tēpore sui sindicat9.-

Quod semel fuit in parlamēto & cōsilio. xxxvj. propositū &
refirmatū āpli9 in dictis nūs nō pponat. Caplin. xxviij.

Item statuim9 et firmiter ordinam9 q illud quod fuit in cōsilio xxx
vj. nobiliū & proboꝝ uiroꝝ propositū & refirmatū ulteri9 in dicto

consilio nō pponat

consilio nõ proponat tẽpore dicti Iudicis. Et similiter quod propositũ & deli- 9
beratũ semel fuit in parlamẽto nõ possit iterũ proponi durãte officio dicti
iudicis, uni' augustalis pena dicti Iudici qui pro tẽpore fuerit i cõtrariũ
fecerit. Ita lex debet esse firma & stabilis & nõ debet dictum renactari :-

De paciariis annuatim ordinãdis in ciuitate penne :- Capm. xxix.

Quia concordia res parue crescũt et discordia maxime dilabũt. Iccirco hac saluberima sanctione statuim' q̃ omni ãno de mẽse martij in cõsilio xxxvj siue parlamẽto aut minori cõsilio cũ pñtia Camerarij & Iudicis eligãt & ordinent duo probi uiri & boni uel unus per quelibet rionẽ qui hẽant pacificare & ad concordiã reducere oẽs hoĩes & personas discordes. Et dicti electi ne queant tale laborẽ recusare sub pena uni' augustalis. Et si qua persona masculus uel femina fuit renitens & obstinata ad paciscedũ dicti paciarij electi imploret brachiũ ecclasticũ & cõitatis oĩ meliori modo uia iure & forma eis uiis. Et si quis hiis discordiã et noluerit cũ maliuolo recõciliari de cõsilio siue parlamẽto uel aliquod haberet officiũ in cõi, dicto officio siue cõsilio priuetur per ãnũ ad minus et ultra ad arbitriũ & uolũtatẽ cõsilij xxxvj siue parlamẽto :-

De sacramẽto pstãdo p Camerm. uel Iudicẽ cuilibet arẽgãti. Cap. xxx.

Item q̃ quilibet uolẽs arrẽgare in parlamẽto aut cõsilio trigitasex nobilium & probo৲ uiro৲ in dicta ciuitate penne pro tẽpore celebrãdis ad delationẽ Camerarij uel Iudicis iuret ad sãcta dei euãgelia arẽgare & cõsulere illud quod utilius ac honorabili' fuerit pro regio ac cõmuni statu Ciuitatis affat৲ & hoĩu৲ ipius et nõ 9t suã cõscietiam; nec ad cõplacẽtiã alicui' spetialis persone. Et si iurare recusauerit minime audiatur et ... aliquid dixerit sine iuramẽto ei' dictũ nõ scribat' nec reformetur. Camerari' aũt & Iudex cõn pdicta uenietes ipo facto incidãt in penã uni' augustalis pro quolibet de eo৲ salarijs detalãdã :-

De nõ arrẽgãdo p officialib' reformet' ~ Capm. xxxj.

Item statuim' & ordinam' q̃ quilibet Iudex causa৲ ciuiliũ et ei' officiales, nec aliquis alius officialis dicte Ciuitatis qui pro tẽpore fuerint, nõ debeat querere reformari in dicto officio publice uel occulte. Super qua refirma nullus ciuis debeat intercedere aut refirmare nec aliquo cõsilio arrẽgare sub pena uni' augustalis pro quolibet cõtrauenie ... irremissibiliter exigẽda. Et si qua refirma de aliquo officiali facta fuit nulli' sit roboris efficatie uel momẽti. Excepto nõ fieret in gñali parlamẽto :-

De relinquēdo aliquid in testamētis pro opere publico ciuitatis. Cap.^m xxxij.

ITē ad hoc ut menia Ciuitatis penne reparēt̄ & facilius fabricēt̄. Statuimus q̄ quilibet cōdēs testamētū seu gñalē donationē causa mortis teneatur & debeat relinquere siue donare pro meniis & inforciis muroꝝ ciuitatis p̄dicte aliquid secūdū sui facultatē. Et si quis uel siqua intestatus uel intestata decesserit eius heredes siue successores teneāt̄ aliquid pro dictis muris soluere iux̄ arbitriū Camerarij Iudicis & minoris cōsilij dicte Ciuitatis attētis facultatibus et substātia dicte hereditatis. Et ad ip̄az pecuniā exigēdā & cōseruādam eligat̄ ānuatim unus bonus & fidus uir in quolibet reione qui debeat ad omnē requisitioēm Camerarij Iudicis & cōsilij expēdere & errogare quātitates quas in manibus habuerit in dictis infortiis & nō alia causā. Et quilibet notarius de aliq̄ testamēto seu donatione causa mortis rogādus hoc teneat̄ reducere ad memoriā testātis uel donātis sub pena quadraginta soldoꝝ :-

De instris et aliis scripturis pu.^{ce} cōficiēdis p̄ tabelliōes. Cap.^m xxxiij.

STatuimus & ordinamus q̄ quilibet notarius de Ciuitate penne qui fuit rogatus de aliq̄ instrumēto siue testamēto illud facere teneat̄ infra quindecim dies ad plus a die sibi date carte mēbrane per consētientes siue per heredes testatoꝝ uꝫ post mortē testatoris nisi fuit legitima causā impeditus suo proprio iuramēto probāda sub pena soldoꝝ quadragītā pro qualibet uice qua cōtrafecerit. Et si ille cuius interest instrumētū hēre nō curaret seu cartā dare retardaret quindecim diebus post rogitū dicti notis rogatus possit illū talē in iudicio couenire ut cartā sibi det. Et camerarius et Iudex qui pro t̄pe fuīnt debeat eidē p̄cipere sub certa pena eis uisa, ut carta dicto noto det, qua data, ip̄e nots teneat̄ dictū instrumētū publicare infra dictū terminū quindecim dierū sub dicta pena. Et sēper nots teneat̄ scribere protocolla & rogitus in quaternis & nō in cartulis siue cedulis sub dicta pena.

De iuramēto ābasciatoꝝ & Sindicoꝝ q̄ legaliter faciāt ambasciatā : Et de Pena cōtrafacētium. Cap.^m xxxiiij.

ITē q̄ quilibet Orator siue ambasciator uel Sindicus Eques uel pedes mittēdus ad quēlibet locū pro f̄tis Vniuersitatis Ciuitatis Penne iurare debeat q̄ fideliter & diligēter imbasciatā faciet ciuitatis : et nulliū aliud negotiū propriū uel alienū procurabit quod īhéat impedire siue retardare rem & imbasciatā ciuitatis Penne. Et qui secus fecerit incidat in penā cētū soldoꝝ. Et per duos ānos postea nūq̄ꝫ possit pro oratore, uel ābasciatore aut Sindico eligi & deputarj. Quibus reuersis nemini

publice uel occulte audeat quoquo modo referre, reuelare aut manifesta- .io
re dictā ambaxiatā, et negocia per ipse gesta, & administrata pro par-
te cōitatis pter Camerario Iudici & eius cōsilio. Alias sub dicta pena
statim & de facto incurrēdo irremissibiliter :-

De nō claudēdo portas spōsis eūtib' ex ciuitatē: Cap. xxxvi

Itē ad tollēdū rixas & errores firmiter statuim' q nemo cui'cūq; cōditiōis existat audeat uel psumat claudere uel claudi facere portas uel portā dicte Ciuitatis aliquib' spōsis eūtib' ad uxor extra ciuitatē ipas nec aliquo alio modo se dictis spōsis opponere sub ptextu ut aliquid ab eis recipiat cōsuetudine seu potius corruptela, uel abusione hacten' obseruata penit' sublata sub pena uni' augustalis a quocūq; secus faciēte omnino exigēda. Si quis uero spōsus aut ei' affinis uel cōsanguine' sponte soluere uoluerit aliquid tūc illud liberaliter recipiat' per conestabilē regionis illius porte, unde exire uoluerit sposa pdicta. Et q nullus tēpore nuptiarū uel alio tēpore de die ul' de nocte audeat proijcere lapides sup domū uel domos & tectū spōsi seu spōse uel alteri' persone. Et qui cōtrafecerit soluat uice qualibet pro pena soldos uiginti; et credat' sacramēto denūciātis cū uno teste :-

De mittēdo partitū ad bussulas et palluttas in cōsilijs Cap. xxxvii

Itē prouisū & ordinatū est ad tollēdū oēs discordias & discordias ac cōtētiōes que oriri possent in cōsilijs & parlamētis: q quotiescūq; fieret aliquod parlamētū in quo tractaret' de impositiōe alicui' pecunie seu alteri' rei donāde s; tā mobilē q̄ stabilē cuiuscūq; iuris uel actionis expēdēde uel erogāde cuicūq; persone uel aliter quouis modo tractaret' de pudicio & interesse cōitatis pdicte. et super hiis fuerit arrēgatū & cōsultū debeat poni partitū ad bussulas, & palluttas in hūc modū s; q sint due bussule una alba, altera nigra. Et Iudex siue magister caplo₄ dicat quicūq; uult, et sibi placet cōsilium redditum et arrēgatū per talē mittat palluttam suā seu fabā in bussula alba del sic. Et quicūq; nō uult & sibi nō placet dictū cōsiliū redditū per talē sit Altera pars et mittat palluttā suā in bussula nigra del nō. Hoc pmisso q bauli debeāt dare dictas palluttas plūbeas siue fabas cuilibet existēti in dicto parlamēto s; unā per quēlibet ibi existētē: & missis oībus paluttis in dictis bussulis, tūc Iudex siue nots caplo₄ dicte ciuitatis aperiat unā bussulā: et alta uoce numeret palluttas siue fabas quib' numeratis scribat quot sūt. Deinde aperiat alterā: et similiter numeret et scribat. Et si reperte fuerit plures fabe in una bussula q̄ in alia illud reformet. Si

11 fuerit reperte pares palutte reddet unicuiq3 ibidem existẽti: & ipis postea recol-
lectis numaret ut sup. Et reformet tm̃ maiorẽ numerũ fabarũ. Et quod contra
pñtẽ ordinationẽ fctũ fuerit nullius sit roboris ualoris efficatie, uel momẽti. Excè-
ptis collectis Regijs siue fiscalibus functiõibus, & salarijs officialiũ dicte ciuitatis.
Pro quibus impone͂dis sufficiat cõgregare parlamẽtũ: et ibidẽ dictas impositiões
enarrare. Ad hoc ut ad maioris et sanioris partis populi notitia deueniãt impo-
sitiões pdicte suis tpibus soluẽde: nẽ in aliquã penã incurrat. Et Camerari9, et Iu-
dex qui pro tpe fuerit, pñtẽ ordinatiõem seruare teneãt sub pena unius augusta-
lis pro quolibet de eoꝝ salario defalcãda in casu cõtrauẽtiõis. Et si dicte donatiões
iuriũ & actionũ pecuniarũ et rerũ quarũcũq3 mobiliũ uel stabiliũ & nõiu3 de-
bitoꝝ in dicto parlamẽto optente nõ fuiñt, unq3 amplius proponãt in aliquo
alio parlamẽto fiẽdo sub eadẽ pena Camerario et Iudici inferenda. Et si dicti Ca-
merarius, Iudex & Cõsiliũ min9 in aliquo dicto statuto cõtrauenerit ipso facto ui-
gore ipius statuti sint eoꝝ officijs priuati & incõtinẽti :-

De modo et ordine recipiẽdi forẽn in Ciues Ciuitatis pñte. Capitulum xxxvij.

ITẽ hac pñti perpetuo ualitura deliberatiõe sancim9 q quicũq3 forẽsis
uellet se facere ciuẽ dicte ciuitatis: et imunitatib9, priuilegijs, &
gratijs gaudere quib9 alij ciues gaudẽt. Primo in manib9 Camera-
rij, Iudicis & aliquoꝝ de cõsilio fidelitatẽ sacre Regie Maiestatis promit-
tat & iuret. Promittatq3 reuellare siquid sẽserit contra Regiũ sta-
tũ, ac honorẽ dicte ciuitatis: et ẽt parere & obedire officialib9 ciui-
tatis pdicte sicut alij Ciues. Et obseruare statuta, reformatiões, & ordinamẽta
dicte ciuitatis: et perpetuo in dicta Ciuitate hītare eius uita durãte cũ familia,
si hẽt obligãdo se de cõtinuo hic habitãdo: & nũq3 discedẽdi, et recedẽdi ad pe-
nã decẽ ducatoꝝ auri de facto & sũmarie sine strepitu, forma, & figura iudicij,
ab eo in casu cõtrauẽtionis auferẽdã oĩ exceptione & Cauillatione procul pulsis.
Et Camerari9 qui pro tpe fuerit ipm forẽsem recipiat in ciuẽ ad osculũ pacis.
Qui forẽsis sic effect9 ciuis sit francus, imunis, & except9 ab oĩb9 grauaminib9
& onerib9 personalib9 tãtũmodo occurrẽtib9 cõitati spacio quinq3 annoꝝ a die iu-
rate ciuilitatis. Exceptis regijs collectis & fiscalib9 functiõib9 ad quas omnino teneat.
Exceptis ẽt custodijs diurnis & nocturnis tẽpore guerrarũ faciẽdis ad quas ẽt te-
neat. Et Iudex qui pro tẽpore fuerit dicti promissiões ac nomẽ, & cognomẽ dicti ci-
uis effecti scribat uel scribi faciat in uolumine statutoꝝ in cartis non scriptis Anno
dñi mẽse & indictiõe, & testib9: sub pena unius augustalis pro qualibet uice qua fu-
erit cõtrafactũ. Et dict9 nouus ciuis teneat pstare fideiussoria cautiões de soluẽ-
do dictos decẽ ducatos in casu contrauẽtionis :-

Q consiliu xxxvj no possit cogregari nisi sit delibera-tum in minori cosilio: et ita parlametu. Capm. xxxviij. .ii.

Item statuimus & ordinam' q cosiliu xxxvj nobiliu & probor uiror nuqs possit cogregari nisi prius fuerit deliberatu in cosilio minori cu pnta Camerarij & iudicis. Et parlametu si-militer nequeat ordinarij nisi pri' fuit reformatu & determi-natu in dicto cosilio xxxvj. Et Camerari' & Iudex qui fec'-cerint in pena uni' Augustalis pro quolibet incurrat. Et quicquid fa-ctu fuerit contra uel preter pntem ordinatione nullu hbeat uigore nec effectum :-

De non allegado con Capla Ciuitatis Pene. Capm. xxxix.

Item statuim' q nemo de dicta Ciuitate audeat uel psumat dicere uel allegare q assisie, capitula & statuta dicte Ciuita-no sint iusta, uel sint inepta, aut incopetetia: uel q no de-beant seruarj. Et qui, uel que contra diceret uel talia allegaret incurrat penam uni' augustalis :-

De Iuribus Regie curie coseruadis. Capm. xxxx.

Item statuim' q quatucuqs in pnti uolumine statutor Ca-pitulor & assisiaru cotiat q Camerari' & Iudex possit & de-beat codenare delinquetes uerbis, uel factis uel alijs quib' uis modis: no propter hec intelligat quoquomodo fore derogatu iurib' curie Regie: que omnino possit con delinquetes pro-cedere eosqs punire secudu forma sacraru cositutionu et capitulor Regni & alia iura cotraria. No obstate q de eode delicto quis forte bis, seu duplici pena puniat. Dumodo Regia & Reginalia priuile-gia Vniuersitati Ciuitatis pene indulta & indulgeda, ac cocessa & coce-denda ualida sint semper & firma: maxime priuilegia loquetia de cau-sis in quib' Regia curia no pot sine accusatice procedere, que semper de-fendatur per comunitate ipsaz. Et si qua forte uerba reperiret in pnti uo-lumine pntu statutor Iurib' Regie cur uel Epalis aut Ecclesiastice liber-tis derogatoria uel piudicialia pro no scriptis & pro no positis uolumus haberi :-

Q quicuq ciuis fuerit electus ad aliquod officiu in ciui-tate uel pro oratore teneat acceptare. Caplm. xxxxi.

Item ordinatu est q quotiescuqs aliquis ciuis elect' fuerit ad aliquod officiu in dicta Ciuitate quatucuqs onerosum sit: uel pro oratore aut sindico ad quecuqs locu uel dnum

teneat ipm officiu acceptare & iurare de ipsu officiu bene & legaliter exercedo. & no possit aliquo quesito colore renutiare, sub pena cetu soldoy. nisi iusta habuerit causa recusandi arbitrio Camerarij & iudicis declarada. Et per anu non possit here aliquod officiu in coi :-

De quaternis focularioy faciedis qlibet ano . Cap.m xxxxij

Item statuim⁹ q quolibet ano de mese Augusti du eligut in parlameto nouus Camerari⁹ & alij officiales pro ano futuro Camerari⁹ & Iudex qui pro tepore fuerit. faciat fieri duos quaternos focularioy in quib⁹ oes & singuli de dicta ciuitate penne sm eoru facultates scribat, & ponatur pro sano, tribus quartis medio: et qrto fumante prout correptorib⁹ focularioy una cu quatuor hoib⁹ de quolibet rione uidebit. Et unus dictoy quaternoy stet in capsa cois et alius stet penes notm, uel recollectore impositionu exigedaru per focularia. Itaq unusquisqz de Ciuitate penne iux sua facultate conferat in salarijs officialiu & alijs obsequijs & onerib⁹ que in ciuitate penne per focularia imponitur :-

De Iconomis maioris ecclie Penen & aliay ecclay . Cap.m . xxxxiij.

Item ordinam⁹ q singulis anis de mese augusti tepore quo eligitur alij officiales futuri dicte ciuitatis Penne in gnali parlameto eligatur duo Iconomi, et procuratores layci deputadi maiori ecclie Pennen: et duo cuilibet infray ecclia¯ru & locoy de dicta ciuitate penne vz. s. Augustini: s. Dnici: s. Fracisci: s. Saluatoris: et s. christophori, qui heant inuetariu oiuz reru mobiliu, & stabiliu Sez parametoy, libroy & pecuniaru pro fabrica relictaru; & aliaru reru ipay ecclia¯ru & bonoy. Et teneat coputa, et ratioes introytuu, et exituu oium. Et in fine anni pdicti Iconomi, et quilibet eoy de eoy gestione, & administratione teneat reddere ratione in manib⁹ alioy Iconomoy eligedoy et reassignare dictas res, & bona secudu inuetariu ipis assignatu tpe creatiois ipoy. Et q quilibet Camerari⁹, & Iudex cu cosilio minori teneatur, & debeat in principio sui regiminis uisitare dictas ecclias, & loca: et reuidere dictas & bona ecclay secudu inuetariu ex inde factu. Si secus fieret incidat in pena uni⁹ Augustalis pro quolibet :-

Q Camerari⁹ Iudex & Caploy nots no possit procedere ex officio cotra qscuqz super his que ipsi solumodo uiderint & audiuerint. Cap.m . xxxxiiij.

Ite statuim⁹ q Camerari⁹ Iudex, & Caploy nots dicte Ciuitatis Penne qui pro tpe fuerit no possint nec debeat ex officio procedere contra quacuqz persona super dispositioib⁹ quoycuqz Caploy de his que ipi & quilibet ipoy tatu modo uiderit, & audiuerit Itaq solo auditu

petaculi credatur. Et si forte processus fuerit super his: processus ipse non teneat et sit ipso iure nullus. Preter si constiterit eis pro tribunali sedentibus statim et in continenti sine aliqua probatione possint procedere et cadenare ipsos delinquentes secundum formam et tenorem capitulorum prout qualitas delicti postulat. Et similiter procedere possint ex eorum officio de his que uiderit et audiuerit cum uno teste bone opinionis et uite et si sit baiulius Ciuitatis Penne :- 12.

De non commutando officium habiti aliud primo offitio durante. Capitulum xxxxv.

Item quod nulli de ciuitate Penne habiti unum officium quodcumque et qualitercumque sibi commissum per uniuersitatem dicte Ciuitatis comutari possit aliud. Et si comutatur cogi non possit inuitus recipere. Et acceptare ipso officio perdurante quoquomodo :-

Quod Camerarius Iudex et Capitulorum notarius non accedat ad defunctos seu nuptias :- Capitulum xxxxvi.

Item statuimus et ordinamus quod Camerarius, Iudex, et Capitulorum notarius dicte Ciuitatis penne, qui pro tempore fuerit in ciuitate Penne non audeat accedere ad domum cuiuscumque defuncti: nec ad domum seu ad nuptias alicuius de ciuitate penne. In conuiuijs tantum nuptiarum et ibidem ad comedendum remanere. Sed associare sponsas ad ecclesiam et domum possint impune. Si autem ad associandum defunctum accesserint: et ad comedendum in nuptijs remanserint in penam centum soldorum ipso facto incurrat. Excepto nisi fuerint consanguinei uel affines defuncti, seu sponsi uel sponse pro tunc non teneat ad penam :-

Quod bannatur tabula de leuando et ponendo estimum Capitulum xxxxvii.

Item quod omnes et singule persone de prefata ciuitate penne que possessiones estimatas uel non estimatas emunt et uendunt et donant aut qualitercumque alienant habeant et possideant in dicta ciuitate penne et eius districtu teneantur et debeant infra mensem a die celebrati contractus in antea numerando curare et facere cum effectu quod res predicte ponantur emptori in estimo, et adhimetur uenditori seu donatori et alienatori cum onere suo. Et si estimati non esset arbitrio estimatoris eligendi per consilium extimentur. Itaque omnes et singule res empte et uendite aut donate uel quocumque permutate et districte per totum dictum mensem adaptentur per notarium deputatum ad leuandum et ponendum. Et Camerarius et iudex banniri faciat de mense septembris singulis annis tempore modo et forma predictis. Et qui uel que contrafecerit in premissis aut quolibet premissorum soluat tam uenditor quam emptor nomine pene augustale unum. Et credatur iuramento referentis uel denuntiatis cum uno teste :-

-: Liber primus I :-

Q. Catasti Ciuit. Penne assignet. ciui fideli & Idoneo. . . . xxxviij.

Item ordinatũ est q. . . . facto nouo appretio catastu siue manualia dicti noui appretij siue estimi facti cõsignet. ciui fideli Idoneo . . . Ciuitatis penne, qui hẽat cõseruare dictũ catastũ penes eẽ manꝰ: & nemini assignare absq3 expressa licẽtia gñalis parlamẽti dicte Ciuitatis penne cũ ptate leuandi & põnẽdi res & possessiões estimatas in eo, de uno ad aliũ dũmodo q. sit dñs, & patronꝰ ipaꝝ rerũ, & bonoꝝ: & uterq3 sit pñs. Et cõitati minime in dãnũ; et pĩudiciũ aliquod redũdaret. Alias nullo modo ponat., neq3 leuet. sub pena uniꝰ Augustalis pro qualibet uice. Et pro suo labore catasteriꝰ recipiat pro eiꝰ mercede solidũ unũ per quãlibet. Et sit exẽptꝰ et imunis oneꝝ personaliũ prout hacten. extitit obseruatũ. Et si catasteriꝰ fuit in pdictis neglig̃es quãdo fuerit requisitꝰ soluat pro qualibet uice soldos uiginti:-

De nuptijs faciẽdis & sũptibꝰ ipaꝝ. Capłm. xxxix.

Itẽ statuimꝰ, & ordinamꝰ, & in perpetuũ ualiture sancimꝰ q. nullus seu nulla persona ĩn ciuitate pẽne si & quãdo cõtigerit nuptias celebrarj siue facere audeat mittere siue expẽdere in ornamẽtis mulier. nisi tertiã partẽ dotis per maritos recepte occasione pdicta. Et quilibet . . . dote, & mobilia dederit teneat. & debeat oĩa ipsa mobilia estimata dare sub pena uniꝰ augustalis. Alias si secus inde fieret non teneat. recipiẽs uel succedẽs ad restitutiõem dictoꝝ mobiliũ. Et q. in cõuiuijs dictarũ nuptiarũ neminẽ possit cõuiuari nisi decem domus affiniũ & cõiũctoꝝ per quãlibet partẽ tã uiri q. mulieris, et nõ extraneoꝝ pp honestatẽ quando haberet cõsanguineos quos inuitare possit quoscũq3. Sed si nõ haberet cõsanguineos possit inuitare usq3 ad decẽ domos ẽt extrãneos cõputatis cõsanguineis. Et dicta cõuiuia nuptiarũ siue alia quecũq3 cõuiuiã minime possit fieri in ecclijs siue alijs locis ecclãꝝ ciuitatis penne; neq3 ibidẽ saltare siue quocũq3 modo tripudiare. Et cõtrafaciẽs in quolibet pdictoꝝ soluat uice qualibet duas untias auri irremissibiliter. Et q. cõuitati ad dictas nuptias dona encenia siue offertã, uel uasa minime possint uel ualeãt facere siue mittere: Et tam donãs q3 recipiẽs cõtrafaciẽs teneat. ad penã uniꝰ augustalis. Itẽ q. in iuramẽto uel affidamẽto dictarũ spõsaliũ minime possit fieri cõuiuiã preter colatione ante domũ: & similiter in reinuitatione dicte spõse nõ possint cõuiuari nisi spõsus & spõsa, et alij de domo spõsi. Et contrafaciẽs soluat ut sup. tã conuiuatores q3 cõuiuati. Et quilibet officialis in principio sui officij teneat. & debeat sub religione sui pstiti iuramẽti bannere, & pconizari facere in locis publicis et cõsuetis: ne x

pñs statutũ pretẽdat ad ignorãtiã. Et negligẽs teneat ad penã uni⁹ augustalis pro qualibet uice. Et nihilominꝰ officialis, & debeat super pdictis ex suo officio inquirere & procedere sm formã & tenorẽ pñtis statuti :-

Qꝫ mercatum, siue nundine fiat in plano sc̃ti dominici. Caplm L.

Item ordinatum est prout ab antiquo tpe minime extat memoria qꝫ [illegible] ãno primo & secũdo die sabbati mẽsis augusti quilibet mercator siue merciariꝰ calzolariꝰ siue sutores siue oleariȷ & uenditores quorũcũqꝫ fructuũ, siue pomorꝫ, frumẽti, siue aliarum quarũcũqꝫ uenaliũ rerũ & aĩaliũ debeat uenire ad planũ sti Dñici dictis dieb⁹ cũ suis mercib⁹ & aĩalib⁹: et ibidẽ tenere ad uẽdẽdũ cuilibet uolenti prout melius potuerit couenire. Et cõtrafacietes soluãt uice qualibet soldos quinquagita. Et qꝫ Camerariꝰ Iudex & officialis ciuitatis penne teneãt, & debeãt pconizari facere dictũ mercatũ siue nũdinas fiedas per sabbatũ pcedẽtẽ. Et negligẽtes incurrãt in penã pdictã irremisibiliter retinẽda de eorꝫ gagiis, et salariis.

De nõ plorãdo ad defũctos siue funera defũctorꝫ. Capm. li.

Item statuimꝰ & ordinamꝰ qꝫ nullus, siue nulla persona siue masculus, siue femina audeat uel psũmat plãgere repotare siue plorare ad funera defũctorꝫ ex domũ defũcti: neqꝫ scindere uel lacerare uestimẽta eorꝫ: neqꝫ ante domũ, neqꝫ in uia, neqꝫ ad ecclia in eũdo, & redeũdo plorare. Preter ante domũ si plorare uoluerit de die tamẽ & nõ de nocte. Et qꝫ mulieres nõ accedãt ad ecclia in die funeris cũ ipo funere. Et cõtrafaciẽs uice qualibet, & pro quolibet ɔfaciẽte soluat augustalẽ unum :-

De quartuccio siue Gabella Ciuitatis Penne uẽdẽda :- Cap. lii.

Itẽ ordinamꝰ & in perpetuũ ualiturũ sancimꝰ qꝫ nullus aut nulla persona audeat uel psũmat locare seu uendere quartutiũ siue gabellã aliquã dicte Ciuitatis, nisi talis locatio siue ueditio fuit deliberata in publico parlamẽto, uel maiori cõsilio per unũ mẽsem ad minus, anteqꝫ dicta gabella, siue quartutiũ exigi incipiat. Et qꝫ electi ad dictã uenditiõem siue locatiõem faciẽdã minime uẽdãt seu locẽt dictã gabellã seu quartutium hoĩbus qui nõ sũt soluẽdo. Sed illis qui sint bene sufficiẽtes & soluẽdo. Et ad maiorẽ cautelã capiãt fideiussores idoneos pro cautela uniuersitatis pdicte. Et et qꝫ emẽtes nõ decipiãt: et de pdictis fiat per notm publica cautela ad futurã rei memoriã. Et si secus fieret dicta locatio siue ueditio nõ teneat, nec ualeat. Et nihilominus teneat ɔfaciẽs ad penã uniꝰ augustalis pro qlibet tã uẽdẽte siue locãte qꝫ emente si-

ue coducente :-

De his qui nō cōtribuerit collectis & alijs oneribus tam realibus q̄ personalib⁹ cum hominibus ciuitatis Penne :- Caplm . liij.

Item ordinam⁹ q̄ null⁹ qui uel que nō cōtribuerit in collectis et alijs quib⁹cūq; onerib⁹ tā realib⁹ q̄ personalib⁹, pro ut alij hoīes dicte ciuitatis penne soluūt & sustinēt: nō admittat ad cōsiliū, neq; ad parlamētū, neq; ad alios honores, & officia comoditates, & incōmoditates dicte ciuitatis penne. Et Camerari⁹ et Iudex eūdē ingrediētē in parlamētis & cōsilijs expellere teneāt & debeāt sub pena unius augustalis pro quolibet. si scīuerit illū talē nō cōtribuere in dictis onerib⁹ nisi sit nouus ciuis effectus gaudēs frachitia & imunitate siue exēptione per quinquenniū s̄m forma caplo⁊ qui possit impune parlamētis interesse. & ad officia & honores admitti pro ut cōitati uisū fuerit :-

Q̄ nullus ciuis possit pro forēse fideiubere siue promittere :- Caplm . liiij.

Item statuim⁹ & inuiolabiliter ordinam⁹ q̄ nullus ciuis de dicta ciuitate penne possit & ualeat pro aliquo forēse fideiubere aut pro eo spōdere. siue promittere aliquā pecunie quātitatē ul' rē ultra quatuor ducatos auri; nisi inter dictū ciuē & forēsē esset affinitas siue cōsanguinitas & nisi promitteret soluere collectas Regias pro illo forēse. Et si ciuis ipse promitteret, uel fideiuberet in quacūq; curia, uel penes quamcūq; persona⁊: nisi in casib⁹ sup exceptuatis incidat in penā cētū soldo⁊: & talis cōtus fideiussionis nulli⁹ sit roboris efficatie ualoris uel momenti.

De corruptorib⁹ officialiu⁊ . Caplm . lv.

Itē statuimus firmiter facim⁹ & ordinam⁹ q̄ nullus, seu nulla persona audeat uel p̄sumat corrūpere Camerariū Iudicē & notariū caplo⁊ ciuitatis Penne p̄ib⁹ p̄tio donis, uel quacūq; aliā corruptela. Et quicūq; cōtrafecerit soluat pene noīe uice qualibet soldos triginta. Et credat uerbo cuilibet officialiū qui teneant diuulgare: & publicare dictū corruptorē cōsilio aut parlamēto sub pena unius augustalis. Et officiales recipiētes dicta dona teneāt ad eādē penā pro quolibet & qualibet uice :-

De non exigēdo aliquid de scripturis Caplm . lvi.

-: Liber primus :-

Item quod non liceat Camerario Iudici, & Capitaneorum magistro exigere ali- quid de primis scripturis quibuscumque: nisi pro copijs denuntiationum: et secundis scripturis aliorum processuum: pro quibus exigat tantummodo sol- dos duos pro qualibet carta. Que carta contineat ad minus lineas tri- ginta duas ab omni latere in totum in utroque latere sexagitaquatuor: et quelibet linea in se contineat dictiones octo ad minus. Et si minus contine- at, uel etiam non sit carta completa recipiat pro rata ad rationem predicta. Et qui contrafece- rit soluat uice qualibet ... tale unum. Et credatur sacramento denuntiatis: uel unius te- stis. Hoc addito quod capitaneorum nostrorum ad minus semel in ebdomada & singulis die- bus dominicis & festiuis circuire ciuitatem intus et extra ad inuestigandum omnes illos uel illas qui uel que uenerit contra assisias & capitula in presenti uolumine contenta. Item quod Iudex non possit petere pro examinatione testium nisi pro primo teste bolone- nos duos: pro alijs uero bolonenum unum & non plus pro quolibet :- -14-

De non ducendo aliquod instrumentum quando ... aliqua mulier in monasterium. . Capitulum . lvij.

Item statuimus & ordinamus quod nullus seu nulla persona ciuitatis penne qui uel que miserit, seu deduxerit aliquam suam filiam, sororem neptem uel quamuis aliam mulierem in monasterium quodcumque de ciuitate penne aude- at ducere eam ad monasterium cum aliquo instrumento, seu histrione. Et qui uel que exinde contrafecerit soluat uice qualibet nomine pene soldos uiginti: et ad si- milem penam teneatur histrio qui accesserit ad dicta me... cum suo instrumento. Et creda- tur sacramento denuntiatis, uel unius testis :-

De adictione gagiorum officialium non fienda ultra &c. Capitulum . lviij.

Item ad reprimendum plurimorum nequitiam et intollerabilem eorum uoragi- nem qui uolunt exquisitis ingenijs applaudere officialibus, et eis amicos fieri de sanguine pauperum, et non de bursis proprijs libera- les existunt. Prouisum & inuiolabiliter deliberatum est quod camerarius Iudex, & Capitaneorum notarius non audeant neque presumant aliquo modo preponere in consilijs, neque in parlamentis neque in aliqua alia congregatione hominum Ciuitatis pe- ne publice uel occulte directe uel indirecte per se uel per alium de adiectione uel adiunctione salariorum, & gagiorum quorumcumque officialium. Et quicumque arrengauerit super dictis adiunctionibus siue adiectionibus fiendis in consilijs siue in parla- mentis teneatur de suo proprio tantundem refundere in comuni nomine pene. Et nihilominus non teneat dicta adiunctio: sed nullam habeat roboris firmitatem. Et similiter dicti officiales tam qui petierit dictam adiectionem pro se quam pro alijs quam qui consenserint teneantur totidem de eorum proprio salario relaxare in comuni pro inflictione penarum ad ipsorum

punitionem, & alioꝝ exe̅plum :-

De penis per Camerariũ, Iudicẽ & capituloꝝ notariũ exige̅dis. Caplm lix

Item statuim⁹, & ordinam⁹ ꝙ penas & damna que rite & iuste per Camerariũ, Iudicẽ & Capituloꝝ notm̃ uel per ipoꝝ quelibet imposite sũt, dicti officiales exigãt & exigi faciãt a trãsgressoribus, & cõteptorib⁹ ipaꝝ pro utilitate cur̃ ciuitatis pene. Et si alicui penã uel bãnũ dimiserit seu remiserit officiales ipi de his que aliquis cõteptor tenet uigore Caploꝝ & statutoꝝ dicte Ciuitatis pẽne de suo proprio reficere quilibet teneat noĩe pene tãndẽ cõitati Ciuitatis Penne :-

De sindicatione fie̅da con̄ officiales. Capl̃z .lx.

Item statutũ est & ordinatũ ꝙ in fine cuiuslibet semestri Iudex Caploꝝ notari⁹ exactor collectarũ, & quilibet alius officialis, & ei⁹ familia post eoꝝ depositũ officiũ debeat stare ad sindicatũ per tres dies cõtinuos & nõ ultra corã duob⁹ sindicis siue sindicatorib⁹ electis & deputatis per parlamẽtũ dicte uniuersitatis per quindecim dies anteq̃ habeant eosdẽ sindicare eoꝝ iura libros & rationes reuidere, et calculare et ad petitionẽ quorũcũq; iur̃ et iustitiã cõtrã eosdẽ officiales ministrare: ac ipos, et quẽlibet ipoꝝ absoluere, uel cõdẽnare prout eoꝝ merita & demerita exigũt, & requirũt, sm̃ iuriũ cõmuniũ municipaliũ dispositionẽ, & cẽsurã publicis bãnimẽtis p̃ fctis & emissis ex parte dictoꝝ sindicatorũ in locis publicis, et cõsuetis Sed Quicũq; uoluerit aliquid opponere petere, uel querelas ponere & agere cõtra dictos officiales & quẽlibet ipoꝝ, & ipoꝝ familiã cõpareat corã dictis sindicatorib⁹. Et querele & petitiões cõtra p̃dictos officiales porrige̅de & assigna̅de possint produci, siue allegari pro primis duob⁹ dieb⁹ & tertia die sindicat⁹ absoluere uel cõdẽnare pro ut sup̃. Quoꝝ sñie dicti officiales debeãt stare cõtẽti, Et minime appellare siue aliq̃ modo reclamare. Alioquin dictis officialib⁹ uel alicui ipoꝝ abeũdi licẽtia cõcedat̃. Et dicto triduo elapso nullus in eoꝝ querelis & petitiõib⁹ admittat̃ et minime audiat̃. Sed dicti officiales sint ipo iure absoluti, et in perpetuũ liberati: ac ab oĩ inpetitione & molestatiõe securi. Quib⁹ officialib⁹ absolutis fiãt lr̃e absolutõe ex parte dicte uniuersitatis cũ sigillo uniuersitatis eiusdẽ :-

De recollectorib⁹ & exactorib⁹ quarũcũq; pecuniarũ impositaꝝ in cõĩ tã per lib̃i q̃ per focularia. Caplm .lxi.

Item statuim⁹ & ordinam⁹ q̃ quicũq; exactor siue recollector quarũcũq; pecuniaꝝ impositaꝝ in Ciuitate pẽne tã per libras q̃ per fo-

culararia siue ad gradus siue pro sale pro regalib9 collectis siue futuris quibus .15.
cumq3 per cōitatē, siue imponēdis teneat, et debeat scribere, & adnotare in suis qui
ternis exactionū predictarū sigillatim. dūt carlenos, cellas, balocos, tornēses q^d
trenos, bolsulos, ramegnanos, siue quacūq3 aliā monetā a quocūq3 hoīe recipiet: et eā
dē monetā teneat & debeat quilibet exactor predictarū pecuniarū assignare erario cōis
dicte Ciuitatis penne qui pro tēpe fuit. Qui erari9 debeat dictā pecuniā anotare pe-
nes librū suū: & cuiuscūq3 exactionis assignatis & sibi solutis: ad hoc rationatores
dicti erariat9 possint uidere cōmodū, & utilitatē ex inde prouenientē in cōi ad oēs
ipius cōis fraudes & deceptiōes tollēdas ac remouēdas. Et quilibet predictorū cōtra-
faciēs in predictis & quolibet predictorū soluat uice qualibet & pro quolibet Augu-
stale unū. Hoc addito q3 quilibet exactor Regaliū collectarū per quindecim dies
ante assignationis dictarū collectarū Regio thesaurario, teneat & debeat tollere pi-
gnora sufficientia & Idonea. Ita q3 possint uēdi quelibet pro rata: et uēdant libera
subastatione premissa. Cōtrafaciēs teneat ad eādē penam:-

De Exactoribus & superstantibus eligendis :- Caplm. lxij.

11.- Item q3 quilibet regionus dicte Ciuitatis penne teneat & debeat eligere unū sufficientē exactorē, & superstātē ad exigēdū datias collectas, seu quascūq3 alias impositiōes per cōitatē impositas tā per libras q3 per focularia, uel per capita, siue ad gradus. Et q3 nullus possit eligere nisi unū. Et hoīes de regiono teneāt de oī dāno & interesse si nō exigit: uel aliter casus euenerit culpabilis excepto casu fortune: Cū hoc q3 unus region9 si soluerit nō teneat pro alio regiono nō soluēte :-

De licentia edificandi in publico Ciuitatis Penne:- Caplm. lxiij.

Item q3 cū Epūs hēat iurisditionē super publicis Ciuitatis Penne in-det q3 un9 uicin9 cōplacet pro altero in edificio ex quo patit detrimē-tū alius. q3 nullus possit edificare muros, colūnas, uel arcus, seu aliquod aliud opponere in publico sine expressa licētia & obtēta per scripturas cōitatis Ciuitatis predicte. Licet per pri9 habita fuisset ab Epō ut ciuitas nō deformet: et dānū euitet cōe ad penā uni9 augustalis :-

De Ponderatione fundicilloz. Caplm. lxiiij.

Item q3 cū in uēditioib9 fūdicillorū nōnulle fraudes cōmittantur per emptores: uel cōmitti possūt in futurū ad euitādū, et resistēdū fraudi q3 nullus possit, neq3 emere fūdicillo[illegible] pōderat[illegible] bellotos, uel aliū eorū parte, siue aliū electū per cōitatē sibi pe[illegible]

uni⁹ augustalis pro quolibet cōtrafaciēte in loco deputato per dictā cōitatē siue gabellotos. Et gabelloti siue ali⁹ elect⁹ loco eo᷑ sub pena pdicta :-

Q' Pēsionarij teneāt᷑ ad solutiōes collecta᷑ bonorū forēsium. Caplm̄. lxv.

Item ut facili⁹ collecte regie exigāt᷑ statuim⁹ & ordinam⁹, ut oīs pēsionari⁹ siue locatari⁹ domo᷑ siue fūdo᷑ tā ciuis q̄ forēsis, uel cuiuscūq; stat⁹ & cōditiōis existat teneat᷑ & debeat dictas domos uel fūdos ea cōditiōe ad pēsiōem cōducere ut teneat᷑ soluere collectas quas tenet᷑ patron⁹ dicta᷑ domo᷑. eo q̄ pēsionari⁹ pdict⁹ pēsionē soluerit & ad dictas collectas cogi possit incessanter :-

De nō donādo aliquid alicui officiali siue ciuili siue criminali. Caplm̄. lxvi.

Item statutū & ordinatū est in publico & gn̄ali parlamēto ciuitatis penne loco & more solito cōgregato in palatio ciuiliū ciuitatis pdicte in sala magna palatij, et in perpetuū duraturū cōfirmatū est q̄ in futurū nullus camerari⁹ Iudex siue caplēs magister aut aliquis ali⁹ ciuis cuiuscūq; cōditiōis & stat⁹ existat audeat siue presumat pponere in cōsilijs minorib⁹ siue maiorib⁹ siue in parlamētis fiēdis ad requisitionē quorūcūq; officialiū Regaliū siue ciuiliū. uz Gubernatoris uicegerētis Iustitiarij, siue locūtenētis aut cuiuscūq; nōis enōiari possit siue Iudicis petētis siue petitū a cōitate ciuitatis Penne sibi siue ipsis largiri donari siue quolibet dari a cōitate pdicta in gn̄e siue in spē aliquod mun⁹ siue donū cū armis cōitatis siue sine armis in auro argēto neq; in uaxillo in equis, siue alijs quib⁹cūq; rebus cōsistētib⁹ in quacūq; spē sub pena uiginti quinq; untia᷑ aurj pro quocūq; pponēte pdicta uel aliquod pdicto᷑. Et ad eādē penā incurrat quicūq; arrēgauerit siue cōsulerit super pposilis pdictis ipo facto & irremissibiliter exigēdā & camere cōitatis applicādam :-

De debitis nō excōputādis in collectis Regijs. Caplm̄. lxvij.

Statuim⁹ & ordinam⁹ q̄ nemo de dicta ciuitate pēne aut habitās in ea siue sit camerari⁹ Iudex uel quiuis ali⁹ cui⁹cūq; cōditiōis existat, psumat aliquā quātitatē pecunie exhere seu extrahi facere aut excōputare aliquod debitū seu excōputari facere per se uel per alios in collectis Regijs & fiscalib⁹ fūtionib⁹ ad euitandū penā quā cōitas posset incurrere. Nec in aliū usū aliquā partē dicta᷑ collecta᷑ erogeᵗ. Cōtrafaciēs uero ipo facto incurrat in penā dupli quātitatis extracte siue excōputate de dictis Regijs collectis & priuet᷑ officio & bn̄ficio

-: Liber primus :-

publico fruẽdo in ciuitate ꝑdicta per decẽniũ. Et quicumq̃ ausus fuerit, cõtrariũ . 16.
arrẽgare incurrat penã uni⁹ augustalis: et simul priuet᷑ officio, & bñficio pro decẽnio
predicto. Et Camerari⁹ & Iudex si ꝑdicte excõputationi, et extractioni cõsen-
serit eadẽ pena plectantur :-

-: Explicit liber primus :-

-: Rubrice secūdi libri :-

De auctoritate Camerarij & Iudicis in ciuilib⁹ causis in
illis procedēdo in eis :- car. 17. cap. 1.
De causis inter affines cōpromittēdis. car. 17. cap. 2.
De modo procedēdi in minorib⁹ causis ciuilib⁹. car. 17. cap. 3.
De modo procedēdi in maiorib⁹ causis ciuilib⁹, & de inter=
ponenda secūdū decretum. car. 18. cap. 4.
De pactis faciēdis in ciuilib⁹ causis. car. 19. cap. 5.
De iustitia forēsibus & cōtra forēses sumarie ministrāda. car. 19. cap. 6.
De citatiōib⁹ in ciuilib⁹ causis faciēdis. car. 19. cap. 7.
De procuratorib⁹ dādis in ciuilib⁹ causis. car. 20. cap. 8.
De terminis & dilatiōib⁹ dandis. car. 20. cap. 9.
De tricesima nō exigēda a cōfitētib⁹. car. 20. cap. 10.
De executiōib⁹ publicorū instrūtorū apodixarū & quarūcūq;
scripturarū publicarū. car. 20. cap. 11.
De clerico agēte cōtra laicū in cā ciuili. car. 20. cap. 12.
Quāto tpe actio et repetitio operarū et petitio mercedis ipsarū
duret. car. 21. cap. 13.
Quāto tpe durēt acta iudiciaria. car. 21. cap. 14.
[illegible] nō mouēdo questione creditorib⁹ erarijs & conestabi=
libus debitis ex pignoribus. car. 21. cap. 15.
Infra quātū tēpus possit rebus pignora uēderi. car. 21. cap. 16.
De ferijs & dieb⁹ feriatis in ciuilib⁹ causis seruādis. car. 21. cap. 17.
Q nō liceat alicuj adire cur locūtenētis pro quocūq; facto
ciuilj uel criminali petitū ad cā ciuilē. car. 21. cap. 18.
De prosecutiōe causarū appellationū et ad quem debeat
appellari. car. 22. cap. 19.
De scribēdis actis ciuilib⁹ in duas auguitales. car. 22. cap. 20.

-: Liber secundus :-

De auctoritate Camer.

Liber secũdus :-

De authoritate Camerarij et Iudicis in ciuilibus causis et de iure reddẽdo in eis - 17 -

Caplm̃ .I.

Item statuim⁹ & p̃nti sanctione deliberam⁹ q̃ Camerari⁹ et Iudex una cũ magro caploꝝ per dictũ iudicẽ retinẽdo: & etiã cõis saltim ter in ebdomada si dies nõ fuerit feriati scʒ die lune die mercurij, et die Veneris ad bãchũ iuris sedeãt de mane ante horã tertiarũ pri⁹ tamẽ pulsata cãpana Epat⁹ que solita est ab antiquo pulsari: & ad cõsilia & parlamẽta celebrãda in dicta ciuitate litigare uolẽtes audiãt: Authoritateq; hẽant in procedẽdo sẽtẽtiãdo & terminãdo causas & lites sm̃ formã statutoꝝ & ordinamẽtoꝝ dicte ciuitatis penne: & in eoꝝ defectũ secũdũ formã sacrarũ cõstitutionũ & caploꝝ Regni: & ipis deficiẽtib⁹ secũdũ formã iuris cõis. Et cuicũq; petẽti iustitiã & ius ministret. In iurisditione autẽ uolũtaria, utputa interponẽdo decreta, sedere possint singulis dieb⁹ & horis, modo nõ fuerit feriati in honorẽ dei ad instãtiã quoꝝcũq; petẽtiũ. Et pro quolibet decreto dicti Camerari⁹ & iudex debeãt habere pro eoꝝ mercede duas cellas pro quolibet. Et p̃dicti Camerari⁹ & iudex hẽant ptãtẽ cogere & cõpellere oẽs hitãtes & cõmorãtes quomodocũqʒ in ciuitate Penne & ipsius pertinẽtijs subire iudiciũ coram ipis officialib⁹ in curia Ciuili ciuitatis eiusdem ad p̃titionis instantiam quoꝝcũq; :-

De causis inter affines cõpromittẽdis.

Caplm̃ .ij.

Item statuim⁹ q̃ quandocũqʒ aliqua lis, questio siue cãa de quacũq; re uel quãtitate essẽt inter aliquos cõsanguineos, et affines quãticũqʒ remoti gradus statim uenĩẽdo ad iudiciũ: et cõstito Camerario & Iudici qualitercũq; q̃ inter eos sit affinitas uel cõsanguinitas, cogãt sub pena soldoꝝ cẽtũ dictos litigãtes ad cõpromittẽdũ de iure & de [illegible]to uel de iure & de iure finiando, & de f[illegible]o procedẽdo in tres probos uiros un᷑ı eligẽdũ per curiã: et alios duos per partes litigãtes. Et dictis partib⁹ deferãt iuramẽtũ q̃ stabũt taciti & cõtẽti laudo siue & decisioni ferende per dictos tres probos uiros sic electos aut per maiorẽ partẽ ipoꝝ nisi essent enormiter grauate sub pena duar᷑ untiar᷑ auri, uel minori, si camerario, & Iudici uisũ fuit, a cõtrafaciẽte irremittibiliter exigẽda: Et a dicta sn̄ia, siue laudo, uel decisione nõ possit aliqua partiũ appellare, sentire se grauatã uel petere reductionẽ ad arbitriũ boni uiri, uel quõcũq; reclamare nisi lesio fuit enormis. Et cõstito postea de tali reclamatione per cõpetẽtem iudicẽ si talis enormis lesio fuit cõperta, in [illegible] penã dui⁹ reclamãs. Si aũt fuit dictũ laudũ siue decisio approbata & [illegible]mata p̃fatus

reclamans omnino ad penam predictam duarum untiarum per Camerarium & Iudicem Ciuitatis
pene condemnetur et laudum statim executioni mandetur et incontinenti per dictos Camerari-
um & Iudicem. Et similiter si aliqua lis, questio siue differentia uerteret & esset quan-
documque inter mercatores de eorum mercantijs, siue socios aut artistas quoscumque: et etiam labo-
ratores in eorum exercitijs statim compromittatur in tres probos uiros eiusdem artis & ex-
ercitij qui habeant omnino laudare sententiare & diffinire differentias predictas, a qua mi-
nime possit reclamari nisi essent enormiter grauate. Alias incidant reclamantes
in predictam penam duarum untiarum auri aut minorem prout in compromisso inde facto men-
tio facta fuerit. Et officiales ipsi teneantur & debeant presentem ordinationem inuiolabili-
ter obseruare, & obseruari facere sub eadem pena si in qua cupiunt non subire :-

De modo procedendi in minoribus causis ciuilibus : Capitulum . iij .

Statuimus & ordinamus quod in causis ciuilibus usque ad duos du-
catos inclusiue non possit quis petere libellum seu petitionem
in scriptis. sed sufficiat sumariam petitionem oretenus factam
redigi apud acta curie: Cui petitioni reus conuentus deliberate
debeat respondere nisi habuerit iustam causam ignorantie, cui tunc detur terminus ad
dicendum uel ad deliberate respondendum ad primam curiam. Et si confessus fuerit, fiat si-
bi mandatum de satisfaciendo infra terminum octo dierum sub pena curie usitata: Si autem
negauerit statuatur terminus actori ad primam uel secundam curiam prout Camera-
rio & Iudici uidebitur, ad probandum incumbentia. Et si actor non fecerit & iusta causa
non fuerit impeditus, absoluatur reus: et condemnetur actor in expensis. Et quando termi-
nus prefixus reo ad soluendum fuerit elapsus: et pena per actorem fuerit contra ipsum re-
putata statim contra ipsum reum fiat executio de quantitate in actis & expensis ad in-
stantiam creditoris. Et demum ipse creditor quandocumque uoluerit faciat citare reum
ad reluendum dicti pignoris siue executionem cui reo statuatur per curiam terminus [illegible]
[illegible] dierum ad ipsum reluendum. Quo termino elapso liceat [illegible]
blice [illegible] absque alia licentia curie. Et si [illegible] non poterat [illegible]
[illegible] sibi per curiam insolutum pro [illegible]
tur baiulus statim [illegible] pignore, quod [illegible] possit per dictum credito-
rem statim, et incontinenti [illegible]: Et pignus ipsum non possit
uendi [illegible] quantitate [illegible] debitor [illegible]
de [illegible] pignoris sufficientis ad quantitatem [illegible] solidorum [illegible]
[illegible] uel [illegible] sub [illegible]
pignus pro [illegible] ciuilibus [illegible]
[illegible] ipsis rebus [illegible]
[illegible] sit expeditum dicto

emptoris aut creditoris cui fuerat assignatum insolutum. Si autem pignora .18.
ablata pro collectis regijs uendantur libera et expedita sint emptorum, qui non
teneantur restituere ea patronis nisi quatenus ipsis emptoribus placuerit. Et
bauli semper debeat auferre pignora sufficientia ad quantitatem debiti: si fu
erint in predictis negligentes condemnentur per curiam in soldis decem pro qualibet
uice. Et si et quotiescumque aliquis importunus reperiretur quod pro modica quan-
titate scilicet trium soldorum uel infra passus fuit se citari: et coram curia ciuili con
uenirj. Si reus conuentus confitetur uel contra eum probatum fuit per testes, aut iuramen
tum deferendum cuicumque ius detulerit antequam discedat a palatio cogatur per curiam sol
uere actori petenti tantundem cum expensis factis omni exceptione et dilatione cessantibus.
Hoc addito et in generali parlamento deliberato quod non tantum in minoribus: sed etiam in
maioribus causis ciuilibus quibuscumque agitandis coram Camerario et Iudice et eius
curia ciuili postquam elapsus est terminus statutus et assignatus debitoribus per curiam
ad instantiam creditorum pro quacumque quantitate ad pagandum et satisfaciendum procedatur
contra predictos debitores

De modo procedendi in maioribus causis ciuilibus. Capitulum xiij.

Item statuimus et hac salubri deliberatione sancimus quod in cau
sis ciuilibus excedentibus duos ducatos auri per camerarium et Iudi
cem uia ordinaria procedatur hoc modo scilicet quod comparentibus actore et
reo curia pro tribunali sedente, et in termino citationis actor offerat
contra reum libellum: et unum consimilem det curie continentem in se causam rem
uel quantitatem rei petite. Et si tunc reus respondere uoluerit audiatur et eius risio scribatur
in fine libelli penes curiam remanentis. Si confessus fuit simpliciter quantitatem siue
rem petitam fiat sibi mandatum, et exequatur ut supra in proximo statuto continetur.
Si autem negauerit statuatur per curiam actori terminus ad probandum incumbentia ad
secundam curiam ad plus, nisi iusta immineret causa arbitrio Camerarij et Iu
dicis declaranda. Si autem noluerit reus tunc rindere statuatur sibi terminus ad
deliberate rindendum ad primam uel secundam curiam prout curie uidebitur. Si uero reus
aliquas dilatorias, siue declinatorias exceptiones in termino sibi prefixo ad
respondendum produxerit siue oretenus allegauerit [illegible] terminus similis a[illegible]
ad replicandum. Et si aliquis terminus ad probandum dictas exceptiones siue replicationes

necessarii curie uidebit statuat dictis partib; aut alteri ipsarū petēti ad se
cūdā curiā ad probādū: & probatū hn̄dū, ut lites in lōgū nō protrahāt. Qui
bus factis procedat ad litis cōtestationē: et deferat utriq; parti iuramētū de
calūnia: et soluta tricesima s; de triginta inter ambas partes soluat un⁹ cuius
tricesime medietas sit cōis. Statuat termin⁹ utriq; parti ad producēdū ponēdū
& probādū de iurib⁹ eoꝝ ad secūdā curiā & plus uel min⁹ prout cur̄ uidebi
tur expediēs. Et fctis hinc inde probatiōib⁹ & publicatiōe processus: et dato ter
mino utriq; parti ad recipiēdū copiā: et opponēdū, procedat ad alios act⁹ neces
sarios & oportunos. Itaq; Camerari⁹, & Iudex oio infra terminū uni⁹ mēsis
causas ipas expediāt et decidāt per diffinitiuā sn̄iā; sub pena uni⁹ augustalis pro
quolibet si in pdictis fuerint negligētes: et per eos steterit quomin⁹ causa ipa de
cidāt. Si uero steterit per aliquā partiū uel earū procuratorē: ad eādē penā teneat.
Si autē re⁹ peremptorie citatus cōtumax fuit ipi⁹ ↄtumaciā per actorē inculata pstito
dicto actori iuramēto de calūnia, & soluta per ipꝫ actorē tricesima pro se & di
cto reo, inducat ipse actor ex comissiōe cur̄ in tenutā, et corporalē possessio
nē bonoꝝ ipius cōuēti. Primo s; mobiliū: secūdo stabiliū: tertio nominū debi
toꝝ ex primo decreto pro mensura debiti declarati, et expēsis in causa factis secū
dū tenorē petitiōis dicti actoris. Quā tenutā uerū stabiliū cōuētus ipe recupera
re possit faciēdo citari actorē: & eidē p⁹ & ante oīa reficiēdo expēsas iā fctas in
fra terminū xxx^ta dieꝝ tūc proxime futuroꝝ a die comisse tenute. Quib⁹ trigī
ta diebus elapsis: et postea quādocūq; res stabiles, & bona in tenuta accepta ue
di possint. Et insolutū dicto creditori dari hoc modo s;. q ad ipius petitionē,
& Iudicis comissione fiāt de ipis rebus & bonis stabilib; tria generalia bānimē
ta per interuallū uni⁹ diei unū ab alio per quodlibet bannū in locis publicis &
cōsuetis dicte ciuitatis q si quis emere uoluerit offerat: quia plus offerēti
dabit & liberabit. Sed nihilomin⁹ nō uēdāt nisi pro quātitate petita & legiti
mis expēsis propterea fctis. Si autē in dictis terminis nullus offerēs cōparuerit
adiudicet insolutū actori pdicto facta extimatione de dictis rebus & bonis per
duos bonos & legales hoīes ad id eligēdos s; unū pro parte actoris alterū pro par
te rei. Et in defectū ipius rei per ipm̄ Iudicē. Et si maioris precii essent res stabiles
pdicte assignet insolutū eidē actori tāta pars dictoꝝ bonoꝝ quāta sufficiēs sit
ad debitū, & expēsas. Et si res ipa diuidi nō posset adiudicet tota dicto actori
[illegible] quod plus ualeret [illegible] statim dicto reo si uoluerit: aut si noluerit depo
natur penes [illegible] personā ad instātiā dicti rei cōuēti. Si aūt res capta in tenu
[illegible] pro pignore [illegible] sīa formā superioris proximi Capli: et serue
tur [illegible] Et debitū [illegible] res stabilis [illegible] aut in
[illegible] data [illegible] ultra :-

Liber secundus

De partitis in iudicio faciẽdis in ciuilibus causis. Caplm .19.

Hoc p̃nti statuto perpetuo ualituro firmam⁹ q̃ quotiescũq; inter ali-
quas personas differẽtia lis siue q̃stio uerteret de aliqua quãtitate
pecunie siue de quacũq; alia re siue facto sũmã uel ualorẽ duoȝ
ducatoȝ auri nõ excedẽte. Et actor faceret partitũ cõuẽto in iu-
dicio de iurando uel de referẽdo. Reus ip̃e teneat iurare, uel referre anteq̃ a
bancho iuris recedat dũmodo petita cõtracta sint inter ip̃os actorẽ & reũ. Q̃ si dict⁹
cõuet⁹ facere distulerit siue recusauerit anteq̃ a bancho iustitie discesserit hẽat pro
cõfesso, & pro cõuicto: et per inde cõtra eum procedat ac si cõfessus in iudicio spõ-
te fuisset. Et itẽ in actore locũ hẽat si per eũ fieret sibi partitũ. Vȝ q̃ si actor nollet
iurare neq; referre absoluat re⁹ a petitione dicti actoris. In alijs uero sũmis maiori-
bus siue rebus maioris ualoris si re⁹ petierit terminũ ad recordãdũ Iudex ei sta-
tuat terminũ ad primã curiã ad se recordãdũ, & ad iurãdũ, uel referẽdũ. Et si
reus in dicta p.ª cur̃ cõparuerit & iurauerit negando petita per actorẽ. Et actor
uellet reprobare dictũ iuramẽtũ statuat sibi termin⁹ per curiã decẽ dierũ ad re-
probãdũ q̃ iuramẽtũ. Si in dicto termino legitime reprobauerit per duos fide di-
gnos testes, uel per alias legitimas probationes, incidat in penã sic reprobat⁹ uni⁹
augustalis sine aliqua diminutione: et actor satisfaciat petita per eũ, et expẽsas
in causa factas. Sed si actor nõ reprobauerit saltẽ legitime in termino sibi prefixo
postq̃ obtulit se reprobaturũ incurrat similẽ penã et reo reficiat expẽsas in
causa factas, et re⁹ a petitione absoluat⁹. Si uero actor iurauerit uera esse petita
per eũ ex relatiõe iuramẽti sibi per reũ [illegible] et re⁹ ip̃m iuramẽtũ reprobauerit
in termino sibi per cur̃ p̃fixo absoluat⁹ re⁹ a petitione, et actor cõdẽnet⁹ in expẽsis, et
incidat in dictã penã uni⁹ augustalis. Si uero re⁹ minime reprobauerit cõdẽnet⁹
ad petita, & in expẽsis, & in penã uni⁹ augustalis. Et q̃ supradictũ est de partitis
faciẽdis intelligat⁹ de rebus dubijs inter p̃ntes dictis & gestis. De reb⁹ autẽ liq-
dis, & que liquidari possũt per publica documẽta, & alias autẽticas scripturas, et ẽt
de rebus inter alios actis & gestis, de quib⁹ cõuẽt⁹ uerisimiliter p̃t ignorãtiam
p̃tendere uel allegare, dicta partita fieri nõ possint. Si uero cõuẽtus offert uelle
stare et credere sacramẽto actoris pro decisione cause, tũc curia deferat dicto acto-
ri iuramẽtũ, et prout ip̃e iurauerit ita declaret per cur̃ fore exequẽdũ. Et iura-
mẽtũ illud decisoriũ hẽat locũ plenissime probatiõis. In causis uero uigi-
ti soldoȝ et ab inde infra. Camerari⁹ et Iudex in procedẽdo & decidẽdo eius
iuramẽto, uel sine, sũmarie simpliciter & de plano, sine strepitu forma & fi-
gura iudicij amplissimũ hẽant arbitriũ: et a s[illegible] per eos latam tali causa ui-
gīti soldoȝ ul' ab inde infra, nõ liceat appellare: nec iur⁹ p[illegible] uel reũ s̃ta repbare.

Q̃ causis minoribus

uigenti soldoȝ uel infra ducatorum duos

Pro Forensibus, et Contra eosdem.

Liber secundus

De iustitia forensibus & contra forenses summarie ministrando. Capitulum vi.

Statuimus et ordinamus quod si quis ciuis esset creditor alicuius forensis: uel e conuerso aliquis forensis esset creditor alicuius ciuis, Camerarius & Iudex uel alter ipsorum teneatur & debeat inter eos quacumque die etiam feriata in honorem dei: & qualibet hora diei ius & iustitiam summariam et expeditam ministrare condemnando uel absoluendo prout iuris fuerit & eis uidebitur. Necnon personaliter ciuem uel forensem confessos seu conuictos detinendo & realem executionem faciendo prout celerius & honorabilius eis uel alteri ipsorum uisum fuerit pro honore dicte Ciuitatis. Et dictis ciuibus uel forensibus debitoribus possint & ualeant Camerarius & Iudex uel alter ipsorum precipere quod non recedant de palatio sub pena centum soldorum :-

De citationibus in ciuilibus causis faciendis. Capitulum vii.

Statutum facimus & ordinamus quod ad petitionis instantiam cuiuscumque ciuis ciuitatis Penne, siue forensis et accole possint citationes fieri & debeant per baiulos siue nuntios dicte ciuitatis Penne de quibuscumque personis ciuibus & forensibus pro quibuscumque debitis & occasionibus. Verumtamen quod in causis ordinariis fiant una die pro altera iuridica personaliter uel ad domum habitationis rei notificando eius familie si personaliter reperiri non contingerit: uel eiusdem rei uicinis si nullus in ipsius domo reperiretur ut ipsa citatio uerisimiliter peruenire possit ad notitiam rei citandi. Qui citati sic & relati per dictos baiulos siue nuntios, Camerario Iudici siue capitulorum magistro siue notario, & clamati & gridati et non comparentes curia pro tribunali sedente solita hora causarum ad fenestram palatii more solito pro contumacibus habeantur: & contra eos sic contumaces procedatur in causis ad petitionem actorum. Et dicte citationes dicto modo facte ualeant & teneant et facte sine Camerario et Iudicis commissione et diebus feriatis pro non feriatis licet cause sint libellarie. Et similiter monitiones per dictos officiales facte teneant & ualeant in quibuscumque causis & occasionibus. In causis uero forensibus quibuscumque & ciuium uiginti quinque soldorum: uel ab inde infra sufficiat citatio eadem die personaliter facta pro eadem die & hora si personaliter reperiri contingerit: alias admittatur allegatio absentie quocumque ad aures cuius peruenerit. Et predicti sic citati et expectati per modicum interuallum et non comparentes pro contumacibus habeantur: et contra eos ad executionem petitorum et sequestratione rerum mobilium procedatur prout Camerario & Iudici comodius uidebitur. Et detur fides relationi baiulorum siue nuntiorum sine alia probatione in quibuscumque causis & occasionibus predictis. Et si actor in termino citationis sic facte non se presentauerit reo citato comparente et contumaciam actoris incusante defa-

eto actor ipi reo reficiat soldos duos pro ipius rey interesse. Et si aliquis de dictis ciuib⁹ cōtumaces extiterint cōtra quos executio fuerit comissa per baiulū fienda, per eosdē biulos possint & ualeant suos actores cōuenire & citari facere ad primā cur̄ regēdā, & nō ultra, & refectis expēsis eoꝝ cōtumaciā purgare ualeāt. Et si aliquis de dictis forēsib⁹ citādis foret suspect⁹ de fuga, ad hoc ut tedio affect⁹ ueniat cōparēdus, ex comissione dictoꝝ officialiū possint arrestarj et recomādari res dictoꝝ forēsiū penes quoscūq; ut ius & iustitia reddat unicuiq; quod suū est et et eosdē personaliter detinere ualeāt et possint usq; ad satisfactionē debitoꝝ :-

20

Suspectis de fuga

fuga

In quib⁹ causis dandi sūt procuratores. Caplm .viij.

Item ordinam⁹ & statuim⁹ q̄ in oīb⁹ causis ciuilib⁹ excedētib⁹ sūmā et ualorē duoꝝ auri ducatoꝝ in quib⁹ requirit libellus, ad petitioē actoris siue rey det procurator ad agēdū siue defendēdū per Camerariū, et Iudicē qui pro tpe fuerint et eisdē procuratorib⁹ pcipere & mādare q̄ dictā procurā acceptet. & in causā ipa interueniāt & patrocinijs pstet recepta cōpetenti mercede, nisi aliqua legitima et excusabili causa excusaret arbitrio Camerarij & Iudicis declarāda: alias procurator ipe incidat in penam uni⁹ augustalis uice qualibet cōtrafaciēs. Et similiter officiales pdicti nō obseruātes presens statutū in similē penā incurrāt. Et proce ssus in huiusmodi causis fact⁹ sine interuētione procuratoris petitis in causa, sit ipo iure nullus etiā si debite solēnitates et ordo iudiciarius essent obseruati :-

De terminis et dilationib⁹ dādis. Caplm. viiij.

Item statutū facim⁹ q̄ termini & dilationes dati per dictos officiales in causis ciuilibus quando ultima dies termini & dilationis cadēt in diē feriatā extēdat, et extēsā intelligat ad iuridicā proxime subsequētē, que extēsio tātūmodo locū hēat in aetitādis et pducēdis ad bācham iuris dieb⁹ iuridicis. In executiōib⁹ uero, & alijs que possūt expediri etiā dieb⁹ feriatis termini & dilationes per dictos officiales dati nō extēdat sed expediāt pcise dieb⁹ illis quib⁹ caderet et ueniret :-

De tricesima nō exigēda a cōfitētibus Caplm .x.

Item q̄ tricesima nō exigat a quib⁹cūq; cōfitētib⁹ tā in iudicio q̄ extra iudiciū debitū q̄d eis petit per quācūq; personā super quibuscūq; negocijs seu causis; sed tātūmodo a negātibus et in negatiōe persistētib⁹ usq; ad litis cōtestatiōem inclusiue exigat de trigita unus, & nō ultra. Alias cōtrafaciēs incurrat penā uni⁹ augustalis per quēlibet uice qualibet, et soluēti restituat indebite solutū.

cui⁹ tricesime medietas assignet dn̄o ep̄o pen̄eñ. reliqua medietas remaneat
penes cam̄ū cōitatis ciuitatis penne ad utilitatē et cōmodū cōitatis pdicte :-

De executione instrumētoꝝ publicoꝝ apodisaꝝ et quarūcūq; scri-
pturarū iurataꝝ uel nō iurataꝝ . Caplm . xj .

ITē hac gn̄ali ordinatiōe statuim⁹ et saluberime prouidem⁹ qꝙ q-
cūq; tā ciuis q̄ȝ forēsis undecūq; et cuiu̾cūq; gradus stat⁹ et cōdi-
tionis existat. & instr̄a publica iurata uel penata, uel apodisas
seu quācūq; aliā scripturā iuratā siue penatā uel aliter qualiter-
cūq; sit heant cōn̄ quascūq; personas ciuitatis penne qualitercūq, et quauis
causa siue occasiōe nec possint nec debeāt quouis modo causa siue quesito colo-
re exp̄sse uel occulte ad repitationē dictoꝝ instrumētoꝝ apodisarū siue
scripturarū pdictaꝝ, siue eorūdē executiōem cōsequēdā tā pro principali de-
bito q̄ȝ pro pena, dānis expēsis & interesse adire aliquā aliā cur̄ uel iudicē
nisi p⁹ ad curiā ciuilē cam̄ et Iudicis ciuitatis penne qui pro tp̄e fuint adi-
tum fuit. Quib⁹ Cam̄e et Iudici licitū sit ipos debitores cogere, & cōpellere ad sol-
uēdū, et satisfaciēdū coꝝ creditorib⁹ de dictis quātitatib⁹ expēsis dānis & inter-
esse passis de coꝝ bonis et reb⁹ aut pecunia aut rebus mobilib⁹ uel stabilib⁹ aut
noīb⁹ debitoꝝ secūdū estimationē fiēdā per duos probos uiros eligendos per di-
ctas partes: et in defectu ipāru partiū per dictos officiales deputādos. Ac etiā
cōstringere arrestare ac de persona detinere in palatio prout ipis officialibus
uisū fuerit. Et si dicti debitores essēt renitētes ad satisfaciēdū coꝝ creditorib⁹
iuxta ordinatiōem pdictā tūc sit licētia a dictis officialib⁹ dicti creditores
ualeat & possit adire. et coꝝ iura cōsequi de pdictis corā quib⁹cūq; curijs & of-
ficialib⁹. Et siqui ex dictis creditorib⁹ cōn̄ pn̄tē determinationē faceret aut
quoquomodo p̄suxserit tā ciues q̄ȝ forēses incidāt in penā cētū soldoꝝ pro coꝝ
quolibet & qualibet uice circa pdicta cōtrauenīt fuerit de facto exigēdos. Et in di-
ctis instr̄is siue scripturis appositā penā pen̄ & exigi minime possit. sed tantūmodo pro
pn̄tatione cuiuscūq; instr̄i siue scripture exigāt per dictos officiales soldi quinq; &
nō ultra sub pena unius augustalis pro qualibet uice :-

De clerico agēte contra laycum in curia ciuili :- Caplm . xij .

ITē statuim⁹ facim⁹ qꝙ quotienscūq; clericus agere uoluerit cōn̄ laycum
in curia ciuili dicte ciuitatis penne. et in eadē curia eū laycus recon-
uenire uoluerit teneat idē clericus statim ipi layco rñdere. qm̄ si
clericale [illegible] reconuen [illegible] recusauerit laycus ipi clerico re-
spondere nō teneatur [illegible] dicta cur̄ [illegible] recedat. Aut qꝛ cleric⁹ in cau-
sa mota cōn̄ laycū [illegible] idoneū [illegible] de iudicio sisti, et iudicato, sol-

uendo in causa reconuentionis si succubueret ad agendu contra laycu audiat :- -21-

Quato tempore actio & repetitio operaru & petitio mercedis ipsaru duret. Caplm . xiij.

ITem prouidemus q quicuq pstiterit seu locauerit alicui operas suas personales aio & intetione pcius siue mercede hndi uel cosimiles operas recipiedi pro eisde teneat & possit ipsaru uel earu ptiu repetere infra annu a die pstationis operaru proxime nuandu et abinde in antea per dictos officiales no audiat, ymo uigore pntis statuti sit psuptio iuris, & de iure, q dictas opas liberaliter pstiterit: & animo gratuito & ulterius non repetedi easde, neq petedi aliquod ptiu pro eisde, dumodo q dicti locatariis infra dictu tepus anni no petierit a coductoribus ptiu, siue operas pstadas et probauerint ad minus per duos testes. Hoc etiam addito, et expresse adiucto, q quotiescuq non fuerit factu aliquod pactu expssu de ptio siue mercede Salua semper ordinatioe coitatis circa mercede, et salariu operarioru, no possit plus peti per locatariu, nisi tatu quatu coiter & gnaliter solutu, & datu fuit laboratoribus siue operariis in illa ebdomada pnti ad pena arbitrio officialiu reseruata :-

Quato tepore duret acta iudiciaria Caplm . xiiij.

ITe statuimus q oia, & singula madata facta i cofessos ac et alia acta iudiciaria ta ex p. q ex 2o Iudicis decreto fcta con legitime cotumaces & eoru cotumacia infra legitima tepora no purgates durare possint et debeat spacio dece annoru: et plena in pmissis obtinere roboris firmitate. Et cou ipsa durate dicto tepore nullus opponere possit decursu teporis Immo Iudex debeat obseruare: et debite executioni madare sub pena sui pstiti iurameti :-

De no mouendo lite siue questione creditoribus Erariis et conestabilibus regionu de pignoribus. Caplm . xv.

ITem ordinamus q nullus possit nec debeat mouere lite, uel questione creditoribus Erariis cois ciuitatis perme et conestabilibus regionu, aut eptoribus pignoru quacuq de causa ablatoru con debitores post mesem unu a tepore licetie ueditiois ipoaru date numerandu: quod costet per sacrametu ipius huiusmodi pignora hntis :-

Infra quantu tepus possit relui pignus ueditu. Caplm . xvj.

ITem statuimus q quotiescuq ablatu fuit qualecuq pignus ad petione cuiuscuq creditoris, et publice in platea ante palatiu trina subastatione banitu per baiulu & licitatu, cuicuq emptori pretio

quo uēdi potuerit, & plus offerēti: habita prius licētia ab officialib9 pro tribunali sedētib9 citata parte cōparēte aut in ipsius cōtumacia uēditione facta. Emptores dictoꝝ pignoꝝ minime teneāt ad reddēdū siue restituēdū ea debitorib9 reluere uolentib9 pro eodē ptio elapsis decē dieb9 a die dicte uēditionis facte cōtinue numerādis ipsis inuitis :-

De ferijs, et diebus feriatis in ciuilib9 causis seruandis. Caplm̄. xvij.

Item statuim9 q in oib9 et singulis dieb9 dn̄icis & in honorē dei ordinatis & beate Marie uirginis feriatis vz. octo dieb9 ante, et octo post Natiuitatē dn̄i: Circūcisionis: octo diebus ante & post festū pascatis resurrectiōis: die ascēsionis: trib9 diebus pascatis pentecosten: die corporis christi: et in festiuitatib9 bte Marie vz. conceptionis purificationis purificatiōis: Annūciatiōis: Assūptionis: & natiuitatis. Itē in oib9 festiuitatib9 aploꝝ et euāgelistaꝝ. Et in festiuitatib9 sti Ioannis bapte. et et in festo beati Maximi protectoris huius ciuitatis penne cū uno die precedēte et uno subsequēti. Et in festiuitatib9 sti Antonij de uiena. sti blasij: scti Saluatoris: scte Marie magdalene. ste Catherine: sti Nicolai. ste lucie: scte Marine: scti Comitij: scti Paphili: et quatuor doctoꝝ ecclie. Et in oib9 festiuitatib9 sctoꝝ et sctaꝝ quoꝝ et quaꝝ ecclie sūt intus ciuitatē penne. Itē in ferijs messiū vz. incipiēdo die prima mēsis Iulij et finiēdo usq ad nundinas scti dn̄ici, que fiūt ānuatim p9 sabbato mēsis augusti inde futuri. Itē in ferijs uēdimiaꝝ per quindecim dies cōtinuos incipiēdo die pa mēsis octobris, et prout sequitur finiēdo in ciuilib9 causis ius nō reddatur & nullus processus fieri possit, et si fiat nō ualeat nec teneat. sed tm̄ recipi possint denūciationes, accusationes, oēs et singule relationes Iuratoꝝ et baiuloꝝ, & super eisdē procedere in examinatiōib9, & attestatiōib9 preter in dieb9 Natiuitatis Resurrectionis. Ascēsiōis, et aliarū festiuitatū dn̄i :-

Q nemini ciui siue forēsi liceat adire aliā curiā q camerarij et iudicis dicte ciuitatis pro quocūq facto ciuili uel criminali ad dictā curiā ciuile spectante. Caplm̄. xviij.

Statuim9 & firmiter ordinam9 q nulla persona cuiuscūq status gradus & cōditionis existat, tā ciuis et accola q̄ forensis & aduena pro aliquo facto ciuili et ad ciuiles officiales ciuitatis penne spectāte & pertinēte quocūq et qualitercūq in quacūq licet maxima causa lite controuersia, et casib9 quibuscūq & in curia dicte ciuitatis terminari et expediri possint audeat uel psumat adire curiā criminaliū, uel aliōs quoscūq officiales preter Camerariū Iudicē et offi-

cigles ciuiles dicte ciuitatis pro ut solitū est. Et contraciētes uice qualibet affi- ciant pena soldoꝝ cētū irremissibiliter de facto curie cōitatis dicte ciuitatis ap- plicādoꝝ. Et cuilibet liceat denūtiare officialibus ciuilibꝰ dicte ciuitatis qui in- cōtinēti cōtrafaciētes punire teneat̄ sub pena eoꝝ ꝓstiti iuramēti.–

De prosecutione causarū appellationū et ad quem debeat appellari. Caplm. xix.

Item statutū est q͞ a sñijs camerarij et Iudicis causaꝝ ciuiliū tam con- dēnationū q͞ȝ in ciuilibꝰ causis prolatis possit quis appellare ad curiaȝ epalē dicte ciuitatis et nō ad aliā curiā nisi cōdēnatꝰ fuit spōte cōfessus aut uere cōtumax: tūc enim ille talis a͞pellare ~nō possit~, et si appellauerit nō ad- mittatur per Iudicē eiꝰ appellatio. et soluat penā uiginti soldoꝝ. Et teneat̄ ip͞e ap- pellās infra terminū octo dieꝝ a die interposite appellationis p͞ntare dn͞o Ep͞o. aut eius uicario copiā processus & sñie: alias si in dicto termino hoc nō fecerit causa appel- lationis sit deserta et h͞eat̄ perinde ac si nō appellasset. Et con̄ eū fiat executio secūdū formā statutoꝝ dicte ciuitatis penne.–

In quibus causis & sūmis possit peti libellus siue petitio in scriptis: Caplm. xx.

Item q͞ actoꝝ notariꝰ siue caploꝝ magister Camerario, et Iudice pro tri- bunali sedētibꝰ teneat̄ scribere oēs petitiōes usq͞ ad duos augustales siue infra duos aureos et ab inde infra in libro actoꝝ ciuiliū oī breuiori et sub- stātiali modo quibꝰ poterit meliꝰ et aptiꝰ cū litis cōtestatione. iur.^tis de calūnia, & alijs actis, replicatiōibꝰ, & protestatiōibꝰ que agūt̄ inter partes. Et in di- ctis breuibꝰ causis possit per cur̄ causaꝝ ciuiliū procedi etiā sine aliqua solēni scri- ptura dūmodo q͞ acta breuiter redigāt̄ in scriptis per dictū notariū ad memoriam Camerarij et Iudicis. Et possit super dictis causis sentētia ferri sine scriptis: et non possit opponi de aliqua solemnitate obmissā: et si quis opposuerit nō audiatur.–

Explicit liber secūdus

De similibꝰ ad similia procedendo. car. 30. cap. 45.
De interfectoribꝰ lupoꝝ remunerādis car. 31 cap. 46
De nō uēdēdo uinū tabernarijs sine licētia et bulletta officialiū. car. 31 cap. 50.
De pretio piscium ordinatio facta in cōsilio maiori. car. 31 cap. 51

-: Rubrice Tertij libri :-

De authoritate camerarij, Iudicis & notarij capitulorum in causis ciuilibus. car. 23. cap. 1.

De modo & ordine procedendi in causis criminalibus. car. 23. cap. 2.

De pena blasfemantium deum et ... virginem mariam et alios sanctos et sanctas dei. car. 23. cap. 3

De uerbis iniuriosis et improperatorijs dictis in iudicio uel extra siue in curia. car. 23. cap. 4.

De insultibus quocumque et ubilibet factis cum armis et sine armis car. 24. cap. 5.

De pena percutientis aliquem manu uacua uel adminatus fuerit. car. 24. cap. 6

De percutientis aliquem cum armis euaginatis uel adminatus fuit cum ipsis. car. 25. cap. 7

De pena portationis armorum. car. 25. cap. 8

De pena uiolantis muros portas fontes: pontes, uias, ecclesias uel alia publica edificia. car. 25. cap. 9.

De non retinendis portis apertis post tertium sonum. car. 26. cap. 10

De non deuastandis neque destruendis domibus. car. 26 cap. 12

De non turbando aliquem de domo uel possessione sua. car. 26. cap. 13

De furtis et de restitutione rei furtiue. car. 27. cap. 16

De [illegible] occidentium animalia uel deguastantia. car. 28 cap. 23

De pena ludentium ad taxillos, uel ad cartas. car. 28. cap. 26.

De pena opponentis se baiulo in executione pignorum. car. 28. cap. 30.

De pena periurij, et duplicatione penarum. car. 29. cap. 32.

De mitigatione penarum: et citatione denuntiationum. car. 29 cap. 35

De mulieribus non compellendis ad curiam accedere. car. 30 cap. 38

De penis a tribus contumacibus exigendis. car. 31 cap. 46.

De uenditione fructuum et casei caprini, et pecudini. car. 31 cap. 47

De non associando familiares curie de nocte neque de die car. 26. cap. 11

De pena impedientis aliquem testari siue codicillari car. 26. cap. 9

De non retinendo meretrices publicas in taberna. car. 27. cap. 15

De illis qui eximuntur a penis. car. 27. cap. 17

Quod mulier sine authoritate mariti et filius sine authoritate patris de iure agere siue defendere non possint. car. 27. cap. 18.

De non portando serpentes per ciuitatem. car. 27. cap. 19

De non accedendo ad mulieres infantatas. car. 27. cap. 20

De iniuste denuntiante quod teneatur ad eandem penam. car. 27. cap. 21

De pena occidentium aues. car. 27. cap. [illegible]

-:Liber tertius:-

De authoritate camerarij Iudicis & notarij capitulo[rum] in causis criminalibus. Caplm. I. .23.

Ut delicta et maleficia ne remaneāt impunita pro cōmodo et bono statu ciuitatis penne. Statuim[us] et perpetuo ordinam[us] q[uod] Camerari[us] Iudex & Notari[us] capitulorū qui pro t[em]p[or]e fuerit h[ab]eant plenū arbitriū authoritates atq[ue] p[o]t[es]tates cognoscēdi, procedēdi & terminādi ac cōdēnandi ad accusam querelā & denūtiā cuiuscūq[ue] persone q[uam] et per inquisitiōes ex suo mero officio con[tra] quascūq[ue] personas de et et super quibuscūq[ue] maleficijs iniurijs culpis, criminib[us] excessib[us] defectib[us] & delictis in p[rese]nti uolumine statuto[rum] cōprehensis: et his similib[us] tā in ciuitate penne et ei[us] pertinētijs per quoscūq[ue] hoīes cōmissis, factis dictis obmissis & perpetratis: q[uam] etiā alibi per quoscūq[ue] de dicta ciuitate et cōmorātes in ea. Et forēses delinquētes in ea tā tēpore sui officij q[uam] et tēpore sui p[re]decessoris in officio de quib[us] cognitū uel processū nō fuisset secūdū formā p[rese]ntiu statuto[rum]. Et processus sic facti: et sītē ex inde secute ualeat, & plenā obtineat roboris firmitatē quibuscūq[ue] in cōtrariū faciētibus quoquomodo nō obstantibus:-

De modo & ordine procedēdi in criminalib[us] cā[usis] Cap. ij

Modū seruare in agēdis facit res esse bonas. Quapropter hac generali ordinatione statuim[us] & ordinam[us] q[uod] Camerari[us] Iudex & Notari[us] capitulo[rum] ciuitatis penne in matt[er]ijs, criminib[us], culpis, excessib[us], & delictis ad eo[rum] curiā deuolutis procedāt modo & ordine infra[scrip]to. ~ q[uod] postq[uam] dicta maleficia & crimina siue aliqua p[re]dicto[rum] quocūq[ue] qualitercūq[ue] peruenerit ad notitiā dicto[rum] officialiū et cuiuscūq[ue] ipso[rum] eadē die, uel sequēti, uel saltim infra tres dies a die notitie querele siue denūtie, uel accuse exhibite cōputādos faciat siue faciāt citari per publicū bainlū ciuitatis penne inquisitū denūtiatū siue accusatū q[uod] infra duos dies a die f[a]c[t]e citationis cōpareat in cur[ia] corā Camerario siue Iudice ul notario caplo[rum] ad se excusandū et defendēdū ab inquisitione denūtia uel accusa con[tra] eū formata facta siue sine producta. Et infra dictū terminū citat[us] cōparuerit, et cōfessus fuerit uel negauerit audiat[ur] et dato ydoneo fideiussore, si in dicta ciuitate penne minime bona stabilia possideret. Et det ei terminus dierū quinq[ue] proxime futuro[rum] a die excusationis [illegible] numerādo[rum] ad omnē suis defensioem faciēda, aut maior terminus [illegible] arbitrio dicto[rum] officialiū. [illegible] quē [illegible] fuerit [illegible] procedat ad ulteriora. Et tamē p[ro]cedat [illegible] p[ro]ut [illegible] gradū p[ro]clama, siue

ciuca entes cas.

bannimēto per loca solita, et cōsueta dicte ciuitatis per publicū preconē more so-
lito ante per diē pcedētem nūtiado & bannīedo condemnatiões fiēdas tali
die q̄ quicūq, uelit interesse ueniat & c. Si uero in tē citatiōis accusat⁹ denū-
tiat⁹ siue inquisit⁹ fuit cōtumax hēat pro cōuicto ab oib⁹ et singugulis in in-
quisitiōib⁹ denūtijs et accusis cōtētis. Et tāq̄ cōuict⁹ cōdēnet' nisi fuisset impe-
dit⁹ aliqua iusta, & legitima causa, uel abses a territorio ciuitatis penne, quo
casu expectet' cōgruo tempore arbitrio dictoꝝ officialiū statuēdo, cōstito de im-
pedimēto uel ipius absentia :-

De pena blasfemātiū deū, beatā uirginē mariā et alios sanctos & sctās dei. Caplm iij.

Quemadmodū diuinū numē psallere & laudare, bndicere &
pdicare equū, & iustū est: Ita blasfemare maledicere et eūdē
inane noiare iniquū esset & cōtra diuine legis pcepta prouē-
pere. Igitur hac editali dispositione in perpetuū ualitura sācim⁹
q̄ quicūq de ciuitate penne, uel aliūde irreuerēter iurauerit
per corp⁹, uel sanguinē dei uel beate uirginis marie: uel per aliquod eoꝝ mēbrū
aut in cōtēptū, & in opprobriū noiauerit exceptis mēbris pudibūdis in trigīta
soldis qualibet uice cōdenet'. Si uero per aliquod eoꝝ mēbrū pudibūdū, ut pu-
ta anū, uulua, uiscera, et similia cōdēnet' in octuagita soldis. Si aūt deū uel
beatā uirginē mariā maledixerit uel aliquod eoꝝ mēbrū directe uel indirecte
siue per obliquū dicēdo maldicto sia & c natiuitas dnī, Annūtiatio, ascēsio
dnī, resurrectio dnī & similia; uel dixerit ad dispetto, ad uncta uel huic si-
mile, similiter in octuaginta soldis uice qualibet cōdēnet'. Si aūt maledixerit
siue blasfemauerit quoquo modo Joānē baptistā, sctos Apostolos, et euāgelistas
aut quelibet ipoꝝ: necnō beatū maximū protectorē & defēsorē ciuitatis pēne
in quatragita soldis puniat' pro quolibet et uice qualibet. Si uero aliquē aliū
sctm, siue sctaꝫ celestialis curie maledixerit, uel aliquo modo blasfemauerit
uel maledixerit de directo festū oiuꝫ sctoꝝ, uel per obliquū dicēdo, de prima
die nouēbris in quolibet casuū pdictoꝝ in uigīti soldis pro quolibet, et quali-
bet uice puniat'. Et credat' relationi iurati priuati siue denūtiatis cū uno teste:-

De uerbis iniuriosis & reimproperatorijs dictis in iudicio, uel ext' siue in cur'. Caplm iiij.

Item statuim⁹ et ordinam⁹ q̄ quicūq in iudicio, uel cur' cau-
sarū ciuiliū ciuitatis penne cōtra aliquē uel aliquā personā pñte
et ad iniuria reuocatē iniuriose dixerit, siue protulerit aliquod
ex infrās uerbis iniuriosis, uel dismentiet' vz Vsurario, furo, bec-
cho, riualgioso, cornuto, heretico, fallario, homicidiale, patarino, traditore, ro-

batore ruffiano, puttana, meretrice, ruffiana, falsa, rea, uel alias enormes et turpes .24.
iniurias his similes pro qualibet uice cũ interuallo pro quolibet uerbo iniurioso. Si
camerari⁹ et Iudex hui⁹modi uerba dicta in iudicio uel cur̃ corã ipis officialibus
possint & teneãtur punire delinquẽtes ex suo officio et nemine deferẽte uel denũ-
tiate in soldis quatragita. Si uero ex iudiciũ uel curiã officialib⁹ nõ audiẽtibus
soluat deliquẽs uice qualibet pro quolibet uerbo iniurioso soldos uiginti. et credatur
denũtiati cũ duob⁹ testib⁹. Excepto si sinẽtit⁹ dixerit disinẽtitori aliquod de pdictis
uerbis iniuriosis teneat' ad penã quinq; soldo⁊ pro quolibet uerbo iniurioso et qualibet
uice. Excepto et q si aliquid ex dictis uerbis iniuriosis prolatũ fuit cõn aliquã
personã diffamatã uel leuis cõuersationis, & uitç soluat delinquẽs uice qualibet pro q°-
libet uerbo iniurioso tãtũmodo soldos duos, & credat' ut sup̃. Si uero aliquod ali-
ud uerbũ iniuriosũ, cõtumeliosũ, uel inhonestũ aliquis dixerit p̃ter pdicta. si in
iudicio siue curiã officialib⁹ audiẽtib⁹ puniat' in soldis decẽ. Si ex iudiciũ et cur̃
in soldis quinq;, et si uno lapsu lingue plura diceret. Si uero pr̃ uel mater dicerent
dicta uerba uel alia filio uel filie, magister discipulo, uel patron⁹ familiari uel ali-
quis alicui de domo sua nullaten⁹ ad penã teneat'. Si uero aliquis nõ directe sed dis-
simulate dixerit cõtra aliquã personã dũ ad insimul cõtẽderet uerba ãpullosa et iracun-
da dicẽdo Io nõ fui mai traditore, nõ furo mai, & similia uel equipolẽtia, dũmodo
animo alicui iniuriãdi, et nõ ad sui defensionẽ et excusationẽ dixerit imediate dicte
pene pro qualibet uice et q°libet uerbo puniet' habita loco⁊ distinctione ut sup̃. Et
utrũ dicta uerba fuerint dicta aio iniuriãdi uel excusandi remaneat arbitrio officiali-
um qui diligẽter exquirãt et inspiciãt uerba que pcesserint, & secuta fuint. Si quis
uero reinpropauerit alicui aliquã iniuriã in seruitiũ uniuersitatis ciuitatis penne,
sibi illatam in agustale unũ cõdẽnet'. Si uero aliquis alicui reinpropauerit mortẽ
alicui⁹ sui parẽtis propinqui, & affinis uituperose mortui, uel interfecti per directũ uel
per obliquũ dicẽdo patrimo nõ fu impicato & similia. Vel et uituperosã uitã alicui⁹
mulieris attinẽtis usq; ad quartũ gradũ inclusiue ascẽdẽtis uel descẽdẽtis siue collete-
ralis reinproperauerit per directũ siue per obliquũ dicẽdo mãma uel moglieria nõ
e puttana, & similia, uel equipolẽtia dixerit cõdẽnet' in uigiti soldis qualibet uice.
Si uero aliqua pdictarũ iniuria⁊ inferat' in persona Camerari⁊ Iudicis, siue ma-
gistri capitulo⁊ ciuitatis penne uel hoib⁹ de minori cõsilio, erario, rationatorib⁹, &
procuratori cõitatis qui pro tpe fuint si in iudicio siue cur̃ ipis audiẽtib⁹ in pe-
nã dupli cõdẽnet' delinquẽs. Si ex curia et ipis officialib⁹ absẽtib⁹ puniatur in
tãtũde penã qua puniret' inferẽdo iniuriã in persona cuiuslibet priuati [illegible]
ut sup̃ sine aliqua diminutione. Si uero [illegible]
cõn aliquã personã quocũq; dixerit [illegible]
[illegible]

l'antrace, la lepra la malsania lo tincheone et quascumque alias blasfemias & his si-
miles uel equipollētes uice qualibet et pro qualibet blasfemia puniat delinquēs
in soldis quinque sine aliqua diminutione. Et nec hēat locū abolitio sine retra-
ctio aliquo modo. Et super hoc fiat iurat; et credat relationi cuiuslibet iurati. Et
necnō ex officio procedi possit per officiales cōi pdictos huiusmōi delinquētes.-

De insultibus quocumque et ubilibet factis cum & sine armis. Caplm .v.

Item statuimus facimus et ordinamus q quicumque cōi aliquē aio iniuriā-
di irato aio, et malo modo mouēdo se de loco ad locū, uel aliter
extollēdo personā insiluerit, uel impetū fecerit sine armis. Si ad
domū uel aliquā possessiōe insultati in quatragita soldis ui-
ce qualibet cōdēnet. Si cū comitiua hoīu3 duoz uel pluriu3 cōdēnetur,
uice qualibet in cētū solidis pro ipsoz quolibet. Si uero cū comitiua unij
tā principalis insultās q3 cū sotiās in quatraginta soldis pro eoz quolibet et
uice qualibet cōdēnet. In alijs uero locis pro quolibet insultu facto sine
armis cōdēnet insultās in soldis uiginti, et tot intelligat insultus quot fu-
erint insultātes. Si uero insultus factus fuit cū armis ad domū uel ad
possessioēm insultati sine hoīu3 comitiua insultās cōdēnet in ducatos du-
os. Si cū comitiua hoīu3 quotiescumque fuit pncipalis in ducatos duos, sociātes in
ducatū unū pro quolibet eoz, & qualibet uice cōdēnet. Si autē in tpūs insul-
tibus deuenirent ad percussiōes, & alias iniurias siue offensas ex quibus maior
pena resultaret q3 pena insultus: tūc insultus cōfundat in quolibet casuū pre-
dictoz. Et pdictos nō admittat

De pena percutientis aliquem manu uacua uel aminantis. Caplm. .vj.

Item statuimus q quicumque aliquā personā manu uacua aio iniuriādi
percusserit in facie, gula, collo uel capite uel impiserit & ad terrā
prostrauerit cū liuore uel sanguinis effusione in soll' quinqua-
ginta pro qualibet percussiōe: et qualibet uice cōdēnet. Si sine li-
uore uel sanguine cōdēnet in medietate dicte pene. Si uero a gula et collo infra
percusserit uel impignēdo ad terrā prostrauerit et percuti fecerit: Si cū liuo-
re, uel sangune in soll' uigintiquinque cōdēnet pro qualibet uice & percussione.
Si sine liuore & sanguine in medietate dicte pene. Si aūt manu uacua, pu-
gno, uel digito adminauerit & nō percusserit in soll' decē pro qualibet uice
et adminatione cōdēnet. Si quis aūt pede uel calce aliquē percusserit in om-
nibus casibus pdictis cōdēnet ac si manu uacua percussisset. Si quis aūt cepit
aliquē per personā uel pānos, siue per pectus uel alibi pro sola captiōe in soll'

quindecim uice

quindecim uice qualibet puniat. Et si sic capiēdo uel impigñēdo et ad terrā cade- 25.
re fecerit sine aliqua alia lesione in soll' uigintiquinq; uice qualibet cōdēnet. Si q̄s
ceperit aliquē per capillos pro sola captione uice qualibet in soll' quīdecim cōdē-
net. Sed si ceperit & captū duxerit ultra spatiū quinq; pedū ad mēsurā ōis
in soll' uigintiquinq; uice qualibet cōdēnet. Si quis aūt aliquē momorderit in
gula, collo, facie, uel capite si cū sanguine uel liuore pro qualibet morsura ui-
ce qualibet in soll' quatragita cōdēnetur: Si sine sanguine & liuore in soll' ui-
ginti cōdēnet. Si aūt sic mordēdo nasū cū deformi et euidēti signo amputa-
uerit in soll' cētū cōdēnet uice qualibet: si labrū uel auriculā in medieta-
te dicte pene. Si aūt in facie momorderit cū cicatrice in signo perpetuo re-
mā̄suro in soll' ducētū cōdēnet qualibet uice. Si in aliis partib; corporis
momorderit si cū sanguine qualibet uice in soll' quindecim: Si sine sāguine
in medietate dicte pene. Si aūt sic mordēdo digitū man' amputauerit pro
quolibet digito amputato uel debilitato in soll' quinquagīta cōdēnetur :-

De pena percutiētis aliquē cū armis euaginatis uel aminatis cū ipsis. Capl̄m vij.

Statuim' & ordinam' q' quicūq; quācūq; personā percusse-
rit cū spada, lancea, manarese, cultello, stocco uel aliis quib'
cūq; armis ferreis siue ferratis, si in gula, collo siue facie ul'
capite cū sanguinis effusione uel liuore in soll' quīquaginta
pro qualibet percussione et uice cōdēnet. Si sine sāguine uel liuore in medietate
dicte pene. Si aūt ex percussiōe facta in facie cicatrix uel signū enorme remane-
ret in soll' cētū uice qualibet cōdēnet. Et si percussio in capite facta esset cū
fractura cotenne, siue ossis in soll' cētū similiter cōdēnetur. Si uero a gula infra
percusserit cū aliquo dictor' armor' in quacūq; parte corporis cū sanguinis
effusione uulnere uel liuore in soll' quatragita pro qualibet percussione, et ui-
ce qualibet cōdēnet. Si sine sanguine uel liuore in medietate dicte pene. Si uero
uulnus fuit cassale uel penetratiuū ad interiora in soll' cētū pro quolibet uulnere uice
qualibet cōdēnet. Si aūt ex ipsa percussione a gula infra facta cū armis mēbrum
aliquod esset debilitatū in soll' cētū cōdēnet. Et si aliquis digit' man' esset ampu-
tatus pro quolibet digito amputato in soll' cētū cōdēnet. Si aūt ex percussione
facta in facie cū aliquo dictor' armor' esset oculus euulsus pro uno oculo euul-
so in soll' cētū pro ambob' oculis euulsis in soll' ducētū cōdēnet. Pro quo-
libet dēte euulso in soll' quīquaginta ultra percussiōis penā uice qualibet cō-
dēnet. Si aūt ex percussiōe cū dictis armis a gula infra facta aliquod esset fra-
ctū in soll' cētū uice qualibet cōdēnet. In percussiōib' aūt que fierēt baculo ul'
lapide, uel alia re apta ad maleficiū cōmittēdū de qua remaneat arbitrio officialiū

pterq; armis ferreis, uel ferratis cōdēnet delinquēs in medietate dictarū penaꝝ in quolibet pdictoꝝ casuū. pterq; in cicatrice & signo amputatione, in quib⁹ casib⁹ ac si cū armis ferreis sēper condēnet. Si uero cū aliquo dictoꝝ armoꝝ ferreoꝝ causa percutiēdi adminauerit cōdēnet adminās uice qualibet in soll' uigītiquinq;. Similiter si laciauerit siue proiecerit uel irato animo euaginauerit dū tamē q si punit de euaginatiōe nō puniat de adminatione proxime subsecuta. Et si de percussione subsecuta nō de euaginatiōe proxime pcedenti. De adminatiōe uero cū lapide uel aliquo alio instrumēto ad malleficiū cōmittēdū de quo remaneat ut sup arbitrio officialiū uel coꝝ recollectiōe & protectione semper pene dimidietur. Item ex deliberatione gñalis parlamēti facti tēpore Camerariat⁹ Ioānis Nardi, et Iudicat⁹ dñi Ioānis de mōtemonaco q oēs pene supdicte in criminalib⁹ duplicēt absq; aliqua habilitatiōe mitigatiōis penaꝝ pro ut infra in statuto de mitigatione penaꝝ apparet. Et similiter tēpore Camerariat⁹ dñi Ioānis antonij fuerat ordinatū :-

De pena portationis armoꝝ. Capm. .viij.

Tatuim⁹ q nulla persona psumat portare arma intus ciuitatē pennē vz lācea, lāciottū, spadā cultellū, stoccū, mānarensem, telū dardū siue clauarinā, et his similia vz quatrellū, et plūbarolā et aliā similia. Et qui confecerit & repertus fuit pro quolibet petio dictoꝝ armoꝝ in soll' decē uice qualibet cōdēnet. Liceat tñ accedētib⁹ ex ciuitate et ad ipā redeūtib⁹ dū uadūt a domo ad portas, et dū redeūt per directū iter accedēdo aliquod de dictis armis & his similiā dūmodo ligata & impizata, itagñō morēt alicubi sed tñ uacēt coꝝ accessui uel reditui sine pena & bāno. Si quis aūt repert⁹ fuerit portare per dictā ciuitatē aliqua arma defensibilia vz celatā, pāceriam, bracciālia, et his similiā in soll' quinq; pro quolibet petio armoꝝ defensibiliū, et uice qualibet cōdēnet. Et q possit procedi per inquisitiōem: et fiant iurati quoꝝ relatiōi oīo credat :-

De pena uiolātis muros, portas, fontes, pontes, uias ecclesias et alia publica edificia: et exeūtis siue intrātis aliunde q per portas. Capm. .ix.

Tatutum facim⁹ et firmiter ordinam⁹ semper et omni tēpore ualiturū q nullus & nulla persona audeat uel psumat tā de die q de nocte ascēdere rūpere seu deguastare & frangere muros aventinunis fontiū pontiū uiarū publicaꝝ et uicinaliū ecclesiaꝝ uel alioꝝ publicoꝝ edificioꝝ ciuitatis pennē int⁹ et ex ciuitatē ac lapides uel lateres [illegible] uel per alios leuare uel asportare seu intrare aut exire mu-

ros et per muros nõ dirutos, uel aliquos portillos siue cõductos muroꝝ dicte ciuitatis uel subtus et infra portas clausas dicte ciuitatis seu quocũq; deguastare inferatuus ipaꝝ portaꝝ, nec et ipsas portas uel eaꝝ aliquã aperire, nisi esset portanari⁹ deputat⁹ uel ali⁹ cũ clauí et de licẽtia dicti portanarij. Et uel que cõtrafecerit soluat cur et hoib⁹ ciuitatis pene uice qualibet aguinta le unũ: necnõ teneat reficere dãnũ siue detrimẽtũ per illũ illatũ in quolibet pdictoꝝ suis sũptib⁹ et expẽsis proprijs reparare et reparari facere infra terminũ per officiales eiusdẽ ciuitatis pfigẽdũ et credat sacramẽto denũciãtis siue uni⁹ testis bone cõditionis et fame arbitrio officialiũ pdictorũ. Et de nocte pdicta pena duplicet in quolibet pdictoꝝ. Et similiter quicũq; hẽt et possidet ortos iux muros attenuinnis tã int⁹ q̃ extra muros predictos nõ audeat laborare seu laborari facere prope dictos muros per unaz cãnaz mẽsure, cõtrafaciẽs teneat ad penã uiginti solloꝝ. et ad dãnũ si quod est resartiat ei⁹ sũptib⁹ et expẽsis :-

De nõ retinẽdo hostia aperta post tertiũ sonũ cãpane et nõ eũde de nocte sine lumine. Capitulum .x.

Statuim⁹ q nulla persona tam ciuis q̃ tabernari⁹ et incola audeat retinere hostiã siue eoꝝ hospicia aperta post tertiã pulsatiõem campane sed clausa usq; ad matutinũ epat⁹ pennen. nisi casualiter aliquis mercator, uel aliqua persona bone fame forẽsis uel domesticus deforis uenerit. Et qui cõtrafecerit soluat uice qualibet soll' quinq;. Et qui iuuet⁹ fuit post dictũ tertiũ sonũ eũdo per ciuitatẽ sine lumine usq; ad sonũ cãpane que pulsat de mane ad epatũ soluat eãdẽ penã. Exceptis q̃ clibenarijs quib⁹ licitũ sit retinere ianuas clibani aperta dũ panis sit in clibano ad coquẽdũ et credat referẽti ut sup in proxime caplõ. Et uni⁹ ftips accẽsus sufficiat trib⁹ personis simul eũtib⁹: lanterna siue cãdela illuminata quatuor. cere⁹ accẽsus octo. Et pulsatio cãpane epat⁹ de sero pulsanti trib⁹ uicib⁹ pro custodia ciuitatis oĩ sero debeat durare per mediã horã, et nõ incipere nisi usq; ad duas horas. Et tpib⁹ messiũ et uindemiarũ tardius pulsari debeat q̃ alijs tẽporib⁹. Et Camerari⁹ et Iudex seu procurator epi Pennen teneat hec fieri facere de proũetib⁹ cõib⁹ prouenientib⁹ ex statutis dicte ciuitatis. Et pulsator campanę hẽat quolibet mẽse carlenũ uniũ argẽti anti prout meli⁹ poterit couenire :-

De nõ associãdo familiares cũ de nocte nec de die. Capitulum .xi.

Acim⁹ statutũ q nullus psumat ... de die nec de de nocte per ciuitatẽ associare ... associari facere fa-

miliares Iustitiarij siue locatenentis uel cuiuscumque criminalis curie sine Camerarij uel Iudicis licentia. Et qui contrafecerit soluat uice qualibet agustale unum et credatur sacramento denunciantis. Et similiter quod nullus ciuis possit seruire dicte curie in quocumque officio in ciuitate penne ad penam unius agustalis pro qualibet uice toties quoties fuerit sibi per officiales notificatum. Et contrafaciens in perpetuum non admictatur ad aliquod officium dicte ciuitatis :-

De non deuastandis neque destruendis domibus. Capitulum. xij.

Quum ex deguastatione siue destructione domorum deformatur ciuitas. Ideirco hac utili ordinatione statuimus quod nullus siue nulla persona presumat domum aliquam in ciuitate penne constructam destruere siue deaptare nisi dumtaxat pro regijs collectis qui non haberet unde aliter solueret: uel non haberet unde se aleret. Et si quis contrafecerit soluat uice qualibet agustale unum. Et nichilominus cogatur domum reformare. Insuper si clericus emeret aliquam domum ab aliqua persona de ciuitate penne et eam destruere uellet uendens teneatur cum hac conditione uendere quod non destruat alias ipse incurrat in eandem penam nisi hoc faceret pro reparatione ecclesiarum. Et uendens domum non seculari persone semper in ipsa uenditione exprimere teneatur quod emptor domum ipsam destruere non possit. Alias ipso iure pro non empta habeatur. Et dicta domus diruta de nouo reedificetur per uenditorem predictum ad cuius manus ipsa domus reperuenerit :-

De non turbando nec destituendo aliquem de sua possessione uel quasi. Capitulum. xiij.

Ordinamus quod nulla persona audeat aliquem turbare inquietare seu molestare quemquam in sua tenuta & possessione uel quasi uel et eum destituere de tenuta seu possessione uel quasi alicuius rei mobilis siue inmobilis seu alicuius iuris, uel seruitutis quod uel quam haberet in aliqua re mobili uel inmobili Nec terminum extrahat uel extrahi faciat. Et qui contrafecerit in aliquo predictorum casuum incidat in penam unius agustalis. Et officialis inquirat de predictis summarie absque ordine iudiciario sed solum quod constet de ueritate per proximiores ipsius loci. Et faciat turbatum in pacifica possessione restituta gaudere

De pena impedientis aliquem testari siue codicillari. Capitulum. xiiij.

Statuimus quod nulla persona [illegible] ciuitate penne turbare debeat aliquas, uel aliquomodo impedimentum prestare eisdem in hac ciuitate habentibus arbitrium & facultatem testandi quomodo [illegible] possit testamenta uel codicillos aut qualibet ultimam uoluntatem condere [illegible] & bonis dispone[re] pro suo libito uoluntatis. [illegible] contrafaciens [illegible] Et nihilominus si ea [illegible] dicta heredes

ab intestato seu quolibet devenirет oio illi amittat, & deperdat. Et in for- .27.
cia menium civitatis ei de convertatur.

De nō retinendo meretrices publicas in taberna. Cap.m xv.

Ansistiam facim(us) q nulla persona audeat retinere meretrices publicas in taberna causa ibidē prostituēdi & libidinē cōmittēdi sive cōmitti faciēdi ad lucrum. Et qui cōtrafecerit solvat vice qualibet soll' quinqz. Insuper si quis receperit eas vel alias mulieres male opinionis et fame ad querelam et requisitiōez vicinor teneāt et debeat eūdē receptatorē cogere ad expellendū easdē. et q in domo minime retineat infra spatiū duor dierū. Et contrafaciēs solvat vice qualibet et pro qlibet die soll' decē. Hoc addito q pro gūe provideat dictis meritricib de domo sive mansiōe in loco cogruo et idoneo.

De furtis & de restitutione rei furtive subtracte. Cap.m xvi.

Per p̄ntē ordinatiōez in perpetuū valiturā sancim q nulla persona audeat vel p̄sumat aio furādi & in suū usū & utilitatē cōvertēdi subtrahere sive abstulere aut rapere aliquā quācuqz rem alienā invito de domo, paleari aut alio ubiqz existētez. Et cōtrafaciēs vice qualibet cōdēnetur in soll' viginti. Et teneat statī restituere rem subtractā furto sive vi ablatā dño & patrono ipi(us) rei si extat. aliter extimatiōnē eiusdē rei restituat. Et de valore ipsius rei credat sacramēto dicti patroni usqz ad sūmā decē soldor. deinde s' sm extimatiōnē duor probor viror cōiter electorz. Et credat sacramēto denūtiātis cū uno teste ultra sūmā soldor decem.

De illis qui eximuntur a penis. Cap.m xvii.

Firmiter statuim q magistris quarūcuqz artiū castigare liceat et verberare discipulos: dnis & patronis famulos et scutiferos: et maiorib viginti quinqz annis cognatis & affinib usqz ad tertiū gradū minorē decē annis castigare moderate sine armis et sine sanguinis effusiōe sine aliqua pena & banno. Item habitātes in una et eadē domo sive familia pro offensiōib inter se factis sine armis et sine sāguinis effusiōe ad penā aliquā minime teneāt. Liceat et maritis ex causa verberare uxores cū fustib sine aliqua pena.

Qui possint impune ali

Qd mulier sine authoritate mariti et filius sine authoritate pris denūtiare agere sive defendere nō possint. Cap.m xviij.

Item q nulla mulier et filiusfa. possit nec debeat sine authoritate viror vel alterius mundualdi si est vidua vel soluta et sine authoritate pris vel aui si erit filiusfa. denūtiare agere

fiue defendere, uel excusare queq̄ꝫ de oībꝫ que ad quēlibet eoꝝ spectare noscū-
tur. Et officiales ip̄os. et ip̄as audire, et admittere minime debeāt et ip̄is admis-
sis nullius roboris uel momēti existāt :-

De nō portādo serpētes per ciuitatē. Capᵐ. xix.

ITem q̄ nulla persona audeat portare serpētē uiuum per ciuita-
tē penne intus et ex̄ menia ciuitatis eiusdē: et cōtrafaciēs soluat ui-
ce qualibet soll' quinqꝫ: et credat' sacramēto denūtiātis uel uni' testis.

De nō accedēdo ad mulieres infātatas. Capᵐ. xx.

ITem q̄ nulla femina siue mulier accedat siue accedere audeat ad mu-
lieres aliquas uel aliquā infātatas nisi fuīt cōsanguinea uel propinqª
uicina. Et si fuīt cōsāguinea uel propinqua, uel affinis nō accedat cū
aliqua comitiua mulieꝝ ultra duas usqꝫ ad octo dies a die part' in an-
tea nūandos. Alioquin ōfaciēs soluat uice qualibet soldos quinqꝫ. Et cre-
dat' sacramēto denūtiātis uel uni' testis. Propinqua aūt uicina intelligat' usqꝫ ad
decē domos et nō ultra :-

De iniuste denūtiāte q̄ teneat' ad eādē penā. Capᵐ. xxj

ORdinatū est q̄ si quis uel si qua denūtiauerit aut accusauerit in-
iuste sc̄m formā capłoꝝ dicte Ciuitatis, itaq̄ probari nō possit
teneat' denūtiator ad eādē penā ad quā teneret denūtiat' si con-
tra ip̄m fuisset probatū. Et officiales circa p̄dicta deū et iustitiā ha-
beant p̄oculis sc̄m ip̄oꝝ discretiōes et cōsciētiā in alleuiādo dictam
penas secūdū qualitatē personaꝝ prout sibi uisū fuīt, et equitas suadebit. Et si de-
nūtiat' con̄ quē nil probatū est aliquas fecerit expēsas teneat' denūtiator eādē sta-
tim reficere sc̄m taxationē officialiū. Liceat tamē accusatori accusare ad suū
iuramētū, si alias probationes nō hūit, et puniat' accusat' usqꝫ ad soldos decē
et non ultra :-

[left margin:] accusator nō probans puniē[tur] … cū iur. accusare …

De pena occidētiū aues Capᵐ. xxij

ITem q̄ nulla persona audeat aucupari cū rete, arcu siue balista
aut plagella, aut alio ministerio, uel instrumēto ad colūbos dome-
sticos siue turrenos, uel gallinas, anseres, aues alias domesticas si-
ue alia uolatilia ab hōībꝫ nutrita, occidere, uel rapere p̄sumat infra
districtū hui' ciuitatis p̄enę usqꝫ ad unū miliare inclusiue inui-
to eoꝝ patrono. Et cōtrafaciēs soluat uice qualibet & q̄libet p̄dictoꝝ soll' quīdecim.
Et rem uel auē occisaꝫ uel raptā patrono restituat. et in eiꝰ defectu extimationē
per patronū ip̄ius faciēdā cū iuramēto usqꝫ ad soll' decē. Et credat' sacramēto
patroni, uel uni' testis; Hoc tamē addito q̄ si galline, uel alie aues mi-
nute reperte fuīnt in ortis aliānū dāpnū dātes cū p̄enis nō incisis, et fuīnt occise per pa-

teroni ozti. in quo inuente fuint: nō teneat ad aliquā penā occidēs. Patrono e- .28.
aius mortue eidē restituat emēdato ppea illato dāno arbitrio pbor uiror :-

De pena occidētiū siue deuastātiū animalia quecunq quadruped. Capm. xxiij.

Item prouidem⁹ et ordinam⁹ q si qua persona percusserit uel occiderit aut quolibet deuastauerit bouē. equū. iumētū. asinū uel aliquod animal grossū et quadrupede soluat uice qualibet & pro quolibet animali agustale unū. Si uero percusserit uel occiderit porcū pecudē uel caprā canē. uel alia animalia minuta preter uolatilia & pdicta soluat uice qualibet et pro quolibet animali soldos uigītj. Et credat sacramēto denuciantis uel unius testis. Et nichilominu⁹ emēdet dāmnū secūdu3 ualorē et extimationē aīalis occisi uel percussi cū extimatiōe interesse futuri secūdū arbitriū duor probor uiror coīter elector :-

De pena incātātiū et illor qui incātari faciūt. Capm. xxiiij

Item hac saluberima ordinatione duxim⁹ statuēdū q nulla persona audeat incātare. aut quācūq incātatiōe3 facere. aut breuos quoquomodo. neq incātari facere tā sibi q alijs pro quocūq morbo siue infirmitate euenientib⁹. Et cōtrafaciēs tā incātator q3 incātari faciēs soluat uice qualibet agustale unū irremissibiliter: & credat referēti ut sup cū uno teste. Et officiales procedere ualeāt per inquisitionē cōtra pdictos :-

Q nullus retineat cōcubinā. Capm. xxv

Item q nulla persona audeat uel psumat in ciuitate penne cuiuscūq stat⁹ & cōditionis existat publice & palā retinere in eius domo cōcubinas siue solutā siue nuptā. Et cōtrafaciēs tā retinēs q retēta soluat uice qualibet agustale unū per quolibet. Et nichilominus cogat per officiales ulteri⁹ nō retinere :-

De nō ludēdo ad azardū siue taxillos uel cartas. Capm. xxvi

Item q nulla persona audeat ludere ad azardū siue taxillos cartas neq ad aliū ludū a iure prohibitū et qualitercūq in ciuitate penne uel ext publice uel occulte. neq3 de die neq de nocte ullo tēpore ānī neq in festo maxime natiuitatis dnī et alijs diebus festiuis et feriatis toti⁹ anni. Et cōtrafaciēs tā ludēs q receptans uice qualibet in natiuitate dnī & alijs festiuitatib⁹ eiusdē ducatū unu3. In alijs uero festiuitatib⁹ de iure celebrādis ducatū me[illegible]. In alijs feriatis dieb⁹ soldos uigīnt. Si palā publice et de nocte soluat duplū. Et credat sacramēto denūtiātis uel uni⁹ testis. Et similiter receptator teneat ad eādē penā

Et officiales possint inquirere ex officio circa p̄dicta & quolibet predictoꝝ :-

De nō ludēdo ad gettas, balistas, arcus, siue rotulas intra menia ciuitatis . Caplm. . xxvij.

Item q̄ nulla persona audeat infra menia ciuitatis penne ludere ad gettas, siue stazzelas, proijcere lapides, lanceas, palaferta, siue dardū uel garabellottā, uel ad cynnos ludere, uel ad balistas trahere uel cum arcubꝰ ad ballottas, siue ad fagillos quoquo modo. Et cōtrafaciēs soluat uice qualibet soldos quinq; et credatur ut sup̄ in proximo caplō. Et q̄ dictꝰ arcus & baliste nō possint portari tese siue carche per ciuitatem sub eadē pena :-

De delicto comisso ex territoriū ciuitatis pēne . Capm. xxviij.

Statuimꝰ & ordinamꝰ q̄ quicūq; ex territoriū ciuitatis penne infra cōfines regni uel ex deliquerit aut aliquod malliū cōmiserit & dānū dederit ultra penā cōstitutionū regni incidat in penā prout sup̄ & infra in qualibet assisia cōtētā secūdū qualitatē delicti & mallij cōmissi ac si infra territoriū dicte ciuitatis deliquisset. Et procedatur cōtra delinquētes p̄dictos ad querelā et denūtiā cuiuscūq; offensi siue iniuriati, & dānū passi aliter non :-

De usuris nō faciēdis . Capm. xxix

Sancimꝰ et hac editali ordinatione firmamꝰ q̄ nulla persona in ciuitate penne cuiuscūq; gradus ordinis & cōditionis existat publice uel occulte audeat uel p̄sumat usuras facere, uel quolibet fenus, & turpe lucrū exercere cū ciuibꝰ uel exteris tā in pecunia uel rebꝰ directe uel indirecte . Et cōtrafaciēs incidat in penā uniꝰ augustalis uice qualibet, necnō cogatur ad restituēdū passo occasione p̄dicta omne et id totū et quicquid ad se peruētū fuerit quolibet. Itē q̄ nullus ciuis siue aliꝰ qui domū habeat in dicta ciuitate locet siue uēdat domū p̄dicto usurario sub eadē pena :-

De pena opponētis se baiulo in executione pignoꝝ uel tenute . Capm. xxx

Item q̄ nullus baiulus ciuitatis penne audeat absq; licētia et comissiōe officialiū pignorare et cōtrafaciēs incidat in penā decē soldoꝝ uice qualibet. Si uero baiulus habita cōmissiōe & infra duos dies a die sue cōmissionis fuerit negligēs executiōes facere sīnaꝝ cōdemnationū, mādatoꝝ decretoꝝ & contumaciaꝝ certoꝝ, & factaꝝ ac lataꝝ per curiā soluat uice qualibet soldos quinq;. Et quicūq; dictis baiulis opposuerit se quoquo modo siue resisterit, & nō permiserit dictas executiones facere prout eisdē per officiales fuit comissum

et demandati soluat uice qualibet pro pena soldos quinque. Et credatur relationi dicti -29-
bauli sub suo iuramento :-

Quod nullus ciuis adhereat se alicui dño uel barono. Capitulum. xxxi.

Item stricte prouidemus quod nullus ciuis ciuitatis penne cuiuscumque status, & conditionis existat audeat se adherere alicui magnato uel comiti, uel barono uel cuicumque alii dño: neque operam auxilium, uel fauorem impendere itaque status libertatis dicte ciuitatis turbaret uel aliquo modo lederet. Et contrafaciens soluat uice qualibet agustale unum. Et eiciatur de regimine: & quod ullo umquam tempore possit admitti & recipi ad honorem et officia Ciuitatis predicte :-

De non reuelando secreta consilii. Capitulum. xxxii.

Item quod nullus de ciuitate penne deputatus ad consilium siue regimen dicte ciuitatis audeat reuelare secreta consilii dicta, & narrata deliberata siue ordinata in ipso consilio: & pro secretis ex monitione officialium retineri debuisset. Et contrafaciens soluat uice qualibet agustale unum. Et priuetur de consilio & omni quolibet officio & honore dicte ciuitatis per quinquennium si legitime fuit conuictus de predictis :-

De pena periurii. Capitulum. xxxiii.

Statutum facimus quod nulla persona audeat scienter & temere deierare uel periurium quolibet facere. Et si quis copertus & conuictus fuisset deierasse ut supra puniatur in agustale unum. Excepto iuramento calumnie. et cum rundetur articulis siue positionibus cum ciuiliter procedit ordinarie in causis. Et similiter postquam est delatum iuramentum a parte parti non posse reprobari itaque teneatur ad penam aliquam deierationis predicte :-

De duplicatione penarum. Capitulum. xxxiiii.

Quoniam locus tempus & qualitas semper in delictis attendit et exasperat ipsa delicta. Hac itaque ordinatione statuimus et firmamus quod in omnibus & singulis malliis criminibus culpis excessibus et delictis in singulis capitulis totius presentis uoluminis comprehensis super quibus per speciales assisias aliter non sit prouisum pene duplicentur et duplicari debeant rationibus, et occasionibus infrascriptis. Et primo ratione temporis ut si de nocte committeret, intelligendo noctem a primo sono campane maioris ecclesie pennensis que pulsatur de sero pro custodia ciuitatis usque ad sonum campane episcopatus eiusdem que pulsatur ad matutinum siue in aurora pro signo diei. Item duplicari debeat ratione locorum ut si committeret in maiori ecclesia pennensi predicta & in quacumque alia ecclesia dicte ciuitatis & in platea publica & in palatiis ciuilium & criminalium, et ante dicta palatia eiusdem ciuitatis. Item duplicetur cum committeret in pena cuiuscumque

ex officialib' ciuitatis, Itē duplicetur et si cōmitteret in die foro vel singulis dieb' sabbati. Et cū cōcurreret plres ex ipis qualitatibus triplicetur solūmodo nō quatriplicari possint :-

De mitigatione penay. Capm. xxxv.

Statutū facim' q in oibus et singulis mallijs et iniurijs excessibus & delictis in psti uolumine circūscriptis super quib' quolibet fuerit processū tā per accusatione et denūtiatioēs seu querelā alterius q̄ et per inquisitione ex mero officio curie. Et si denūtiat' accusat' uel inquisit' spōte cōfiteret mallium excessum uel delictū de quo cōtra eū procederet demat' ei medietas cōdēnationis pp ipaz cōfessione. Et si infra quinqz dies a die excusationis uel cōtumatie cōfecte nūandos cū aduersario suo seu cū pte offensi ad pacē & concordiā peruenerit quarta pars cōdēnatiōis hīndo respectū ad totū remittat' eidē. Et que dicta sūt sup de beneficio cōfessiois & pacis locū hēant in dānis datis & guastiuis nisi in inuētoīb' fctis per notarium caploy, et per quecūqz aliū officiale. Nec in alijs maleficijs & delictis quib' singulariter per formaz alicui' statuti non imponitur maior pena decē soldoy :-

De uassallis baronū puniēdis. Capm. xxxvi.

Item q oēs & singuli uassalli dñoy & baronū hītantes in ciuitate penne si fiat obnoxij in aliqua assisiay dicte ciuitatis penne tā rōne domicilij q3 rōne delicti comissi siue cōmissi hīti & facti infra territoriū dicte ciuitatis teneāt ad penas in dictis assisijs cōtētas. Et camerari' & Iudex qui curiā regūt in ciuitate teneāt cōpellere oēs hītātes in ea, et pertinētijs eiusdē subire iudiciū corā eis coactoīb' quibuscūqz legitimis necessarijs & oportunis :-

De citatiōe et abolitiōe faciēda denūciationū. Capm. xxxvij.

Item ordinam' q Iudex siue magister caploy teneat et debeat uocari facere per baiulos oēs & singulos denūtiatos accusatos et alios cōtra quos ex officio procederet personaliter si eos reperiri cōtigerit. sin aūt ad domū prope hitandis. si aliquis hītat cū eo in dicta domo alias notificet uicinis. Et hec fiat infra octo dies a die date accuse siue denūtie, & inquisitiōis numerādos. Et citatis infra tres dies nō cōparētib' procedat' cōtra ipos tāqz cōtumaces. Et credat' relationi baiuloy. Si uero in termino citationis cōparuerit ipe aut alius pro eo qui sū legitime def-

dat det ei termin⁹ triū dieꝝ ad ponēdū & probādū et ad oēm ipius defēsionē .30.
faciēdā et plus arbitrio officialiū secūdū negotii qualitatē. Et si infra dictos tres
uel aliū terminū dādū siue prorogādū denūtiat⁹ siue accusat⁹ ad pacē et cō-
cordiā deuenerit cū aduersario retractio anullatio siue abolitio fieri possit
de oīb⁹ & singulis accusis inquisitioīb⁹ uel denūtiatioīb⁹ uel qualitercūq₃
procederetur coñ quoscūq₃ per officiales ꝑdictos. Et dicta abolitione facta
ulterius per officiales coñ ꝑdictū minime procedat super illa eadē re sed oīs
processus hitus casset & irritet et pro irrito et casso hēat. Exceptis dānis
& guastinis iniūctis per officiales ciuiles ubi retractio & anullatio fieri nō
possit quātū ad partē tāgētē officialibus :-

De mulierib⁹ nō cōpellēdis ꝑsonalr ad curꝰ accedere. Capm. xxxviii.

Item statuim⁹ ꝗ nulla mulier bone cōditionis & fame possit
nec debeat cogi per officiales ad eūdū et ueniēdū personaliter
ad curiā causa testimonii perhibēdi excuse faciēde nec aliā
aliqua de causa nisi ordinarie cōueniret. Sed dicti officiales
uel aliquis ipoꝝ cū baiulo teneat et debeat accedere ad lo-
cū in quo hitat illa mulier siue ad ecclīaꝫ ibi propinquā & ibidē publi-
ce interrogare super quo debet interrogari si expedierit ꝑuio iuramēto. Alio-
quin mulier nō teneat ad penā nō comparēdo. Et postq̄ cōparuerit pro
prima uice in iudicio mulier cōuēta siue cōueniēs aliquē ordinarie teneat
cōstituere & ordinare eī⁹ procuratorē in agēdo siue defendēdo. Et officiales
cogāt procuratores renitētes ad patrociniū eidē pstandū et procurationeꝫ
faciēdū nisi iusta causa excusauerit eosdem :-

Q̄ notꝰ nō possit rogare dieb⁹ festiuis. Capm. xxxix.

Item ordinam⁹ ꝗ nullus notari⁹ siue publica persona in ciui-
tate audeat aliquo modo rogare neq₃ cōfectare aliquā publicaꝫ
scripturā dieb⁹ festiuis ad petitionē quorūcūq₃ preter in neces-
sitatib⁹. Et cōfaciēs soluat uice qualibet agustale unū. Et
ꝗ nullus notari⁹ iudex et testes de ciuitate penne audeant
neq₃ ꝑsumāt cōfectare siue aliquod instrm publicū uel priuatū facere coñ-
coñ maiorē ecclīaꝫ pennensē, Sacrā Regiā Maiestatē ac et coñ cōitatē ciuita-
tis predicte penne, et coꝝ iuriū realiū & personaliū quorūcūq₃ et qualitercū-
q₃ sub eadē pena cōfaciēs uice qualibet. Et dicti cōfectus minime teneat
nec ualeat :-

De nō tenēdo apothecas apertas diebus festiuis. Capm. xxxx

Item ꝗ nullus mercator mercītari⁹ audeat tenere coꝝ apothe-
cas uel aliquid ex ea uēdere dieb⁹ festiuis preter in necessi-

tatibus infirmorum. Et contrafaciens soluat uice qualibet sol. uiginti. Et credatur sacramento unius testis siue denuntiatoris :-

De medicis et infirmis. Capitulum xxxxi.

Item quod nullus medicus audeat uisitare curare et mederi aliquem infirmum preterquam sit confessus et comunicatus a proprio sacerdote preterquam in extremis constitutus. Et contrafaciens tam medicus quam infirmus soluat uice qualibet agustale unum irremissibiliter :-

De non eundo uelatum siue mascaratum. Capitulum xxxxii.

Item quod nulla persona presumat tempore carnisprivii nec ullo tempore anni aliquo modo publice palam uel occulte tam de die quam de nocte tripudiare festare cooperire uel transformare aut uelare uestimentis femineis uel aliis uelaminibus laruis mascaris uel uiseriis. Et contrafaciens soluat uice qualibet sol. uigintiquinque. Et credatur sacramento unius testis siue denuntiatoris. Et ad eandem penam teneatur receptator predictorum uelatorum qualitercumque de die uel de nocte :-

De non ludendo inter et ante ecclesias. Capitulum xxxxiii.

Item quod nulla persona maior decem annorum audeat ludere ad aliquem ludum inter uel ante ecclesias ciuitatis penne siue taxillorum cartarum ad iectam ad alium quemcumque ludum exercere nec clamores siue rumores facere ex quibus possit diuinum officium impediri. Et contrafaciens soluat uice qualibet sol. quinque. Et credatur iuramento denuntiatoris siue unius testis. Preterea adiciendum est quod nullo umquam tempore in quolibet dictarum ecclesiarum ciuitatis eiusdem possit et debeat ordinari siue celebrari consilia siue parlamenta sub pena unius agustalis pro quolibet officiali consentiente. Et ordinationes et reformationes in eis facte sint nullius efficacie roboris uel momenti ultra penam in capitulis contenta :-

Quod uocati ab officialibus non uadant associati. Capitulum xxxxiiii.

Item quod nulla persona inquisita denuntiata siue accusata de aliquo delicto siue condemnato secundum tenorem capitulorum dicte ciuitatis penne uocatus ad dictos officiales tam ad exequendum quam ad defensas ex inde legitime faciendas iuxta dictorum capitulorum formam et tenorem audeat uel presumat accedere coram dictis officialibus cum societate siue comitiua hominum et personarum cuiuscumque status et conditionis existat. Et contrafaciens soluat uice qualibet soldos quinque tam associatus quam associans illum :-

De similibus ad similia procedendo. Capitulum xxxxv.

Item quod dicti officiales ciuilium dicte ciuitatis penne teneantur et possint ex officio suo inquirere et procedere ex tenore assisiarum ciuitatis eiusdem de similibus ad similia. Et plurimorum

Liber tertius

reliquentes similitudinariis penis in eisdem capitulis contentis assimilandis arbitrio officialium predictorum prout eis idoneus videbitur assimilare. .31.

De penis a testibus contumacibus exigendis. Capitulum xxxxvi

Item ordinatum est quod si quis vel si qua persona citatus sive citata vocatus vel vocata in testem vel pro teste ad instantias curie vel partis ad perhibendum et ferendum testimonium et non comparuerit in termino trium dierum, sive alio sibi dato sive prefixo, et contumax fuerit, solvat vice qualibet contrafaciens soldos quinque. Et credatur seu stetur relationi baiulorum. [illegible]

De venditione fructuum et olerum sive foliaminum. Capitulum xxxxvii.

Item statuimus et ordinamus quod quilibet ortulanus civitatis Penne debeat ferre sive portare foliamina et omnes fructus foliaminum in dicta civitate ad vendendum omni tempore donec et quousque in eorum ortis sunt. Et liceat eisdem ortulanis et vendere possit eorum domibus et ortis cuilibet emere volenti. Sed de ratis foliaminum predictis tagentibus donec habunt vendendi teneat seu teneri faciat ratam eorum tagentes in platea publica dicte civitatis Penne. videlicet cepolle, aglio, meloni, lattuche et ogni altra generatione de frutti. Et secus non faciat de predictis sub pena unius agustalis pro qualibet vice. Et pro quolibet rotulo debeat esse libre quatuor ad minus.

De venditione et pretio casei caprini et pecudini. Capitulum xxxxviii.

Item statuimus et ordinamus quod quilibet portantes et volentes vendere caseum in civitate Penne tam cives quam forenses debeat vendere caseum tam siccum quam flescum ad pesum in platea publica sive alibi aut ad pondus. et debeat valere caseum caprinum cellas duas minus de caseis pecudinis et contrarium non faciat sub pena et ad penam unius agustalis pro qualibet vice.

De interfectoribus luporum remunerandis. Capitulum xxxix

Contra rapacitatem rabiamque luporum non sine magna rerum impensarum duximus providendum repentino comittimus quod et quandoque in humana corpora seviunt non mediocribus et paene intollerabilibus boves aut pecudes aut alia huius modi animalia domestica et ad hominum usum concessa damno afficiunt. Nos igitur semper indemnitatibus nostrorum civium in consulendo solertes ut homines non solum ipsorum ... bestiarum odio veri et ... ac ... hac salubri lege sancimus, et firmiter ordinamus ut quicumque in futurum aliquem lupum quandocumque interfecerit, et in palatio comunis huiusmodi ... civitatis ... carlenos unius ... pro ... At ... lupo ... instrumentum.

: Liber tertius :

De nō uendēdo uinū tabernarijs sine licētia et bulletta officialiū :- Capm. I.

Item statutum est & ordinatū q nullus ciuis audeat uel
p̄sumat uēdere & liberare uinū alicui tabernario sine lice
tia & bulletta officialiū sub pena & ad penā uni9 agusta
lis pro quolibet. Et q nullus tabernari9 possit lucrari in eoꝝ
taberna ultra carlenos duos pro qualibet salma: nec possit dictū mittere
in eoꝝ tabernam sub dicta uni9 agustalis singulis uicibus :-

De p̄cio pisciū ordinatio facta in cōsilio maiorj die xxiij februarij v. indict. 1487. Capm. II.

Item ordinamo che niuno citadino habitro de ponere ten
che da xx libre in su cio è che una tēcha sia più de due li
bre de peso più de dodece tornesi il rotulo cio è quatro
libre. Et da una libra in sotta se uēda per otto tor
nesi lo rotulo: et da una libra per fine in le dui libre se possa ponere per
fin in dece tornesi lo rotulo :-

Item ordinamo che le scardene da una libra in su nō se possa ponere
più de otto tornesi lo rotulo & da una libra in sotto se uenda per
marrochiamo :-

Item ordinamo che lo marrechiamo nō se possa uēdere più de cinq tornesi il rotulo.

Item ordinamo che ogni generatione de pesce de de mare da
sarde in fore nō si possa uēdere più che la tēcha cio è tornesi dode
ce lo rotulo

Item ordinamo che li anticuli nō se possa uēdere più de due celle
lo rotulo :-

Item ordinamo che le sardelle nō si possa uēdere più de otto torne
si lo rotulo: et quelli roscioli de mare uenda
lo rotulo :-

Item ordinamo che ogni pesce grosso de mare da vurchio et thoma
chio in fora nō se possa uēdere più de due celle lo rotulo lo uur
chio et thomachio nō se pōga più de cinque tornesi lo rotulo :-

Item ordinamo che lo maestro delli capituli cō dui citadinj del
regimēto habia podestà et arbitrio de ponere & assettare la uendi
ta de ogni g[illegible] et natura de pesce secōdo che a loro meglio parerà.
Et chi cōn[illegible] alli sopdetti capituli paghe per ciaschuna uolta uno
agustale [illegible] nō se possa uēdere prima che sia ueduto per lo detto

-: Liber Terti⁹ :-

maestro de capituli et dui citadini del regimēto sotto ditta pena . Die xviiij decembris 1499 facta cōsultatiōe per de cōsilio cōgregato ut moris est super capitulo ꝓdicto fuit decretū cōsultatū dicti ordinatus & reformatū q̄ oē gen⁹ piscium salitoꝝ uēdat ad pesū ad quatuor libras pro rotulo, & ꝑcio quo uisu fuīt caploꝝ magro & duobꝫ de cōsilio ut in dicto capitulo cōtinetur :- .32.

-: Explicit liber tertius :-

-: Rubrice quarti libri :-

De festiuitatibꝫ celebrādis & custodiēdis.	car. 33. cap. 1.
De buccerijs siue macellarijs.	car. 34. cap. 2.
De carnibꝫ nō uēdēdis per buccerios certis tēporibꝫ aīn.	car. 35. cap. 3.
De pōderibꝫ per buccerios retinēdis.	car. 35. cap. 4.
De cordulis belāciaꝝ bucc. et alijs ordinatiōibꝫ cōn eos.	car. 35. cap. 5.
De nō uēdēdo alias carnes pro alijs carnibꝫ per bucc.	car. 35. cap. 6
De nō uēdēdo carnes tabernarijs ultra duos rotulos.	car. 35. cap. 7.
De interioribꝫ aīaliū minori ꝓcio uēdēdis.	car. 35. cap. 8
De nō occidēdo aīalia de nocte per bucc.	car. 35. cap. 9
De portione pene dāda denūtiāti siue referēti.	car. 35. cap. 10.
De renouādo sacramēto per bucc. nouo rectori.	car. 35. cap. 11
De limitatione ꝓtij carniū bouinaꝝ: et q̄ talia aīalia oñdātur officialibꝫ anteq̄ȝ occidant et post.	car. 36. cap. 12
De purgādis banchis per bucc.	car. 36 cap. 13.
Q̄ nullꝫ bucc. uēdat aīalia forēsibꝫ.	car. 36. cap. 14.
Q̄ bucc. teneāt facere carnes oī die licito et cōcesso.	car. 36. cap. 15.
De requirēdis pōderibꝫ et mēsuris semel in ebdomada.	car. 36. cap. 16
De capitibꝫ et tibijs aīaliū nō uēdēdis cū alijs carnibꝫ.	car. 36. cap. 17.
De nō eleuādis testiculis de bestijs.	car. 36. cap. 18.
Q̄ pelles et coria fetida nō retineāt calzolarij ul' bucc. in plateis et coꝝ bacho.	car. 36. cap. 19.
Quō uēdi debeāt carnes porchetaꝝ assataꝝ	car. 36. cap. 20.
Quādo uēdi debeāt carnes castrinē et alioꝝ aīaliū.	car. 36. cap. 21
De una bācha bucc. sēp reseruāda per cōitatem.	car. 37. cap. 22
Q̄ licitū sit cuilibet ciui uēdere bouē ul' uaccā d. sua mass.	car. [illegible] cap. 23
De carnibꝫ porcinis uēdēdis assagio faciēdo	car. 37. cap. 24

Rubrice quarti libri

Q(uod) bucc(er)ii nõ teneãt(ur) soluere penã nisi in casu infrã	cār. 37. [illegible]
Q(uod) bucc(er)ii teneãt(ur) eleuare lardũ de porcis modo infrascripto	cār. 37. cap. 26
Q(uod) bucc(er)ii teneãt(ur) uẽdere carnes cuilibet petenti.	cār. 38. cap. 27
De nõ tenẽdis diuersis g(e)n(er)ib(us) in una et eadẽ bucc(er)ia.	cār. 38. cap. 28.
De uolẽtib(us) uendere carnes salitas.	cār. 38. cap. 29.
De habendo pondera et mẽsuras in comuni.	cār. 38. cap. 30.
De nõ proiciẽdo uentres in bucceriis.	cār. 38. cap. 31
De nõ remouẽdo signa in aĩalib(us).	cār. 38. cap. 32.
De nõ uẽdẽdis carnib(us) nisi in bucceriis solitis.	cār. 38. cap. 33.
De nõ portãdo carnes de una bucceria ad aliam.	cār. 38. cap. 34.
De nõ auferẽdo carnes de banchis inuitis bucceriis.	cār. 39. cap. 35.
De Aurificis. ferrariis. meneschalchis & caldarariis.	cār. 39. cap. 36.
De calcernariis nõ faciẽdis.	cār. 39. cap. 37.
De nõ cõburẽdo feces in ciuitate.	cār. 39. cap. 38.
De nõ expandẽdo linũ in ciuitate.	cār. 39. cap. 39.
Q(uod) cloace nõ edificẽt(ur) iuxta stradas publicas.	cār. 39. cap. 40.
De nõ expãdẽdo pannos afficãdos in plateis.	cār. 39. cap. 41.
De rugis fabricãdis in introitu et exitu ipa(r)tũ.	cār. 39. cap. 42.
De mundãdo stradas tẽpore estiuo et processionũ.	cār. 40. cap. 43.
De uẽditorib(us) piscũ	cār. 40. cap. 44.
De panitaculis et modo per seruãdo.	cār. 40. cap. 45.
De cauato uel deuastato in pu(bli)co uel uicinali reperiẽdo.	cār. 41. cap. 46.
De nõ faciẽdo imũditias in fõtib(us) uiis pu(bli)cis plateis et fossis ciui(tatis).	cār. 41. cap. 47.
De nõ lauãdo pãnos uel alias res prope fõtes.	cār. 41. cap. 48
De nõ retinẽdo colũ siue conochiã ad filandũ si(ue) reb(us) co(m)mu(ni)t.	cār. 41. cap. 49.
De reparatione fõtiũ int(us) et ex(tra) ciuitatẽ.	cār. 41. cap. 50.
De nõ proiciẽdo aquas uel alias imũditias de scalis (et)c.	cār. 41. cap. 51.
De aquaru(m) cursib(us) nullatenus deuastãdis.	cār. 42. cap. 52.
De nõ retinẽdo ult(ra) decẽ capras neq(ue) mungẽdo in uiis pu(bli)cis ul' uiãalib(us)	cār. 42. cap. 53.
De modulis fornacaru(m).	cār. 42. cap. 54.
De nõ cauãdo in uiis pu(bli)cis siue uicinalib(us).	cār. 42. cap. 55.
De cursib(us) aquaru(m) reparãdis.	cār. 42. cap. 56.
De nõ abeuerãdo aĩalia ad fõtẽ s(anc)ti Joannis.	cār. 42. cap. 57.
De nõ hñdis stabulis in uiis publicis siue uicinalib(us).	cār. 42. cap. 58.
De nõ deuastãdo muros attenuantis Ciuitatis.	cār. 42. cap. 59.
De latendo uias publicas siue uicinales.	cār. 42. cap. 60.
Q(uod) molẽdari hẽant cuppu mercati.	cār. 43. cap. 61.

De retinẽdo

Rubrice quarti libri

De restituendo dãnũ factũ per molendinarios. car. 43 cap. 62 | 33

Quod molendinarij ponãt cuppũ plenũ. car. 43 cap. 63.

De nõ faciendo ligã de gabellãdis molendinis seu quocũque artificio. car. 43 cap. 64.

Quod fornaciarij ortulanj siue agricole nõ hauriãt aquas de fontibus tempore estiuo. car. 43 cap. 65.

De nõ occultãdo aliquẽ fontẽ in territorio ciuitatis pennẽ. car. 43 cap. 66.

De nõ incõbarãdas stradas pu[blic]as siue uicinales. car. 43 cap. 67.

De uia uicinali mutãda cõsentientib[us] uicinis. car. 43 cap. 68.

De nõ laborãdo prope cõfines siue terminos nec ipsos eruere. car. 44 cap. 69.

De nõ explanãdo limites nec incidẽdo fractaliã. car. 44 cap. 70.

De nõ faciẽdo cauatas iuxta limitẽ terre alicui[us]. car. 44 [illegible]

De nõ rũpẽdo formã alicui[us] molẽdini. car. 44 cap. [illegible]

De filato lini uel canape in cãdelis aut [illegible] nõ mittẽdo. car. 44 [illegible]

De nõ remittẽdo cõdẽnationẽ alicuj cõdẽnato. car. 44 cap. 74.

Quod pr[ater] teneat pro filio et marit[us] pro uxore et d[omi]n[u]s p[ro] famulo. car. 44 [illegible]

Quod regaterij nõ emãt res cõmestibiles nisi in locis solitis. [illegible]

Quod nullus tabernari[us] emat lanã a laborãtib[us] eã. car. 45 [illegible]

De mẽsuris uini retinẽdis per tabernarios mercatis. car. 45 cap. [illegible]

De mẽsuris [illegible] per tabernarios retinẽdis. et q[uod] nõ uẽdãt uinũ ad credẽtiã filijs fa[milias] et minoribus. car. 45 [illegible]

Quod [illegible] nõ uẽdãt nec [illegible] uel [illegible] per ciuitatẽ. car. 45 cap. 80

De uino uẽdẽdo secũdũ ei[us] qualitatẽ. car. 45 cap. 81

De [illegible] mercãdis. car. 45 cap. 82

De expẽsis nõ dãdis laboratoribus. car. 45 cap. [illegible]

De scribẽdis denũtiationib[us] et acusis per not[ariu]m cur[ie] ciuilis. car. 46 cap. 84

De pignorib[us] faciẽdis et uẽdẽdis. car. 46 [illegible]

[illegible] per camerariũ Judicem et notariũ [illegible] causã. car. 46 cap. [illegible]

De execut[ionibus] [illegible] faciẽdis per officiales. car. 46 [illegible]

De terminũ dãdo [illegible] siue [illegible] excusatis. car. [illegible]

De [illegible] uẽdẽdis. car. 46 [illegible]

[illegible] res [illegible] uẽdẽdas cũ bilancis. car. [illegible]

[illegible] ex ciuitatẽ. car. [illegible]

[illegible]. [illegible]

De [illegible] in [illegible]. car. 47 cap. 93

[illegible] nõ [illegible] discoopertas. [illegible]

De [illegible] linũ [illegible] ciuitatis [illegible]

Rubrice quarti libri

De arbore existẽte in aliena possessione uẽdẽda. car. 47. cap. 96.
De nõ stãtiãdo equites uel pedites in ecclijs car. 47. cap. 97.
De dãnis datis psonaliter factis in possessionibus et bladis cũ aĩalibus car. 47. cap. 98.
Quibus testibus sit fides adhibenda. car. 47. cap. 99.
De pena facientibus cõuẽnculã fraudulẽter in ẽptione gabelle. car. 47. cap. 100.

Liber quartus

De festiuitatibus celebrãdis et custodiẽdis. Capitulum I

Quia tertii pceptii legis est sanctificare festiuitates: et ab omni opere seruili desistere. Jdcirco hoc salubri statuto firmamus q omnes et singule persone de ciuitate pẽne tã mares q̃ femine aut ibidẽ cõmorãtes & operãtes teneãt et debeãt celebrare infrascriptas festiuitates et in eis nullũ seruile opus facere siue exercere sed potius quiescere et operibus diuinis uacare: ut sacri canones sancte matris ecclesie dictant & mandant.

Omnes sctos dies dñicos toti^9 anni.
Festũ circũcisiõis domini.
Festũ Epiphanie.
Festũ Purificatiõis bte marie.
Festũ scti Mathie apostoli.
Festũ scte Brigide.
Festũ anũnationis bte marie.
Diem Iouis scti.
Diẽ veneris sancti.
Festũ pasce resurrectionis dñi cũ duobus diebus sequẽtibus in quocunq mẽse ueniat.
Festũ scti Joannis de syria.
Festũ scti Marci Euãgeliste.
Festũ aplo᷑ Philippi & Jacobi.
Festus inuẽtionis scte crucis.
Festũ scti Maximi.
Corpora sancta Episcopatus.
Festũ ascẽsionis dñi.
Diẽ sctm Penteco[s]tes cũ duobus diebus sequẽtibus in quocũq mẽse uenerit.
Festũ corporis christi.
Festũ natiuitatis scti Joannis baptiste.
Festũ scti Barnabe apostoli.
Festũ aplo᷑ Petri & Pauli.
Festũ visitationis bte Marie.
Festũ scte marie angelo᷑.
Festũ scti Iacobi maioris.
Festũ scte marie magdalene.
Festũ scte marie de niue & scti dñici cõfes.

Festū decolatiōis sc̄ti Joānis bap̄te.
Festū sc̄ti laurētij.
Festū assūptionis b̄te marie.
Festū sc̄ti Bartholomei apl̄i.
Festū sc̄ti Augustini.
Festū Natiuitatis b̄te Marie.
Festū sc̄ti Mathei apl̄i & Euangl̄e
Festū dedicatiōis sc̄ti michaelis archangeli.
Festuz sc̄ti francisci.
Festū aploꝝ Simonis et Iude.
Sacrum Episcopat͛.

Festū oium sc̄toꝝ.
Festuz sc̄ti Martini.
Festū sancti Andree apl̄i.
Festū sc̄ti Sebastiani.
Festū sc̄ti Thome apl̄i.
Festū Natiuitatis dn̄i.
Festū sc̄ti Stephani.
Festū sc̄ti Ioānis apl̄i et euangl̄e.
Festū sc̄toꝝ innocētiū.
Festum sc̄ti Siluestri.
Festū cōceptionis b̄te Marie uirginis.
Festū sc̄ti Antonij de Padua.

Cetere festiuitates sint ad deuotionē populi celebrāde et custodiēde cū ecclesia eas nō pcipiat celebrari preter dedicationes parochialiū eccliaꝝ celebrandas fore tantūmodo per parochianos illi' parochie cue sūt iste vz.

Festū sc̄ti Comitij
Festuz sc̄ti Nicolaj.

Festū sancti Paphili.
Festū sc̄te Marine parochial' ecclie

Quicaūt uel que cōtrafecerit et supscriptas festiuitates nō celebrauerit se abstinēdo a seruilibus operib' soluat uice qualibet pro pena cellas quatuor. Qui aūt posuerit bastū aīalib' in p̄dictis dieb' festiuis toti' anni soluat eādem penas duplicatā. excepto tēpore magnatū pro frōdib' necessarijs eisdē. Itē pro aqua necessaria domus. Itē pro herba neccessaria aīalib' una nocte tantū. Item et quādo causa equitature poneret' bast ū nō teneat' ad aliquā penā eo quia necessitatis causā fuit. Excepto ēt opere publico eccliāꝝ pōtiū fōtiū, uiaꝝ, hospitaliū, pioꝝ operū et pauperū et miserabiliū personarum. Excepto etiā magno tractu lignoꝝ vz massaliū, cerbicaliū, et trabaꝝ. Exceptis ēt reb' necessarijs vz comestibilib' ad usū tā hoiuz q̄ aīaliū pro ipa die tm̄ et nocte. Excepto ēt q̄ in casu necessitatis de oī alio opere neccīo faciēdo ne res pereat habita licētia ab officialib' si tēporis cōmoditas pateret' obtinere licētiā alias necessitatis periculi imīnētis excuset a pena. Itē liceat barbitōsorib' flobotomias facere quolibet die qn̄ esset causa periculosā, et in casu necessitatis ēt radere si fuerint uocati ad domū alicuius in quocūq festo. Itē liceat beccerijs facere carnes panificulis et alijs pro necessitate panē quolibet die exceptis diebus dn̄icis et festiuitatib' dn̄i nr̄i Iesu xp̄i & b̄te Marie uirginis et sc̄ti Joīs bap̄te. Teneat' tn̄ beccerij facere carnes trib' mēsib' anni vz Iunij, Iulij et augusti diebus festiuis et dn̄icis post nonas. Itē q̄ liceat trapitarijs masenare oliuas

et nucleos in dictis festiuitatibꝰ exceptis diebus diuicis et festiuitatibꝰ pre-
dictis ut supra exceptuatis, ac festo oium sctoꝝ que custodiat ab oibus. Liceat
tamē cuilibet in pdictis festiuitatibꝰ tēpore messiū necessitatis causa hita licētia
deferre & deferri facere salmas salis grani ordei et alioꝝ uictualiū: et salmas uini
tēpore uindemiaꝝ, et salmas oliuaꝝ tēpore collectionis eaꝝ suis uicibꝰ oportunis
exceptis festiuitatibꝰ exceptuatis, si magna necessitas nō urgeret. Itē q officia-
libus nō liceat cōcedere licētiā portādi ligna dictis diebꝰ festiuis alicui preter
pauperibꝰ et miserabilibꝰ personis, & aliis in necessitatis causa cōstitutis preter
in festiuitatibꝰ exceptuatis in honore dñi et beate marie et alioꝝ exceptuatoꝝ. Hoc
et addito q oēs et quilibet de ciuitate pēne, et ibidē hitātes et operātes ab om-
ni opere seruili desistāt intus dictā ciuitatē pēne tātū a primis uesperis om-
niū festiuatū pdictaꝝ exceptuataꝝ et cuiꝰlibet ipaꝝ statim post pulsationes
ziarampōgie cāpane episcopatꝰ pennensis. et cōtrafaciēs teneat ad supdictam
penā soluendā et credat referēti cū iuramēto arbitrio officialiū :-

De bucceriis siue macellariis. Capm .ii.

Itē statuimꝰ et ordinamꝰ q camerariꝰ et Iudex tēpore quatrage-
simali per quindecim dies ante festū pasce resurrectionis dñi
ad minus faciāt eligi duos probos uiros per cōsiliū ad uēdēdum
bāchas bucceriaꝝ. Qui duo probi uiri faciāt per loca publica &
cōsueta preconizari, q quicūqꝫ uoluerit emere bachas cōpareat co-
ram eis in certo termino eis uisō, qui liberabūt plus offerēti. Et facta uēditiō
dictaꝝ bāchaꝝ illi qui emerit iurāt in manibꝰ dñi Iudicis bn̄ abūdāter et fi-
deliter carnes facere secūdū formā capituloꝝ & statutoꝝ factoꝝ et faciēdo-
rū super uēditione carniū. Et siquis ipoꝝ nō iurauerit et carnes fecerit cōdem-
netꝰ uice qualibet in soll uiginti. Et q Iudex siue eius notꝰ faciat iuratos pri-
uatos super dictis bucceriis ad minꝰ tres pro quolibet macello qui referāt dictos
buccerios quōtiēqꝫ faciētes cōtra formā statutoꝝ. Et cuilibet ipoꝝ credat dū modo
q si bucceriꝰ per iuratū relatꝰ pronosticatꝰ fuerit referēte et ipm iudici noiaue-
rit nōie proprio sibiqꝫ maliuolū dixerit et suspectū sibi fore probauerit q eo ca-
su Iudex uel notꝰ contra ipm macellariū minime procedere possit uigore dicte
relationis. Et si quis uolēs facere carnes esset forēsis uel ciuis nō possidens
stabilia in ciuitate penne nō recipiat ad hoc, nisi pstiterit fideiussoriā cau-
tionē de seruādo que promittit, et capitula siue statuta ciuitatis Penne. Et
nullus bucceriꝰ recipiat aliquē qui nō sit soluēdo ad uēdēdū carnes sub
pena uniꝰ agustalis. Et q in qualibet bācha nō sint ultra tres socii ad plus,
et in casu cōtrauētiōis quilibet de dicta societate soluat soll uiginti. Et credat
denūtiāti aut referenti :-

Liber quartus

De carnibus nō uēdēdis per buccerios certis tpībus āni. Capm. iij.

ITē statuimus q nullus buccerius audeat uel psumat macella-
re uel uēdere carnes in quatuor tpībus āni in uigilijs indictis
et prohibitis ab ecclia nisi forte de mādato officialiū fecerint
ad instātiā aliquorum infirmorum. Et qui cōtrafecerit soluat pro
qualibet uice soll' quinq. Exceptis uigilijs natiuitatis dñi
resurrectiōis assūptiōis beate Marie et diebus sabbatorum in quibus liceat
buccerijs carnes facere sicut in alijs diebus nō prohibitis:-

De pōderibus per buccerios retinēdis. Capm. iiij.

ITē statuimus q quilibet buccerius hēat et retineat pōdera de
ferro mercata cum signo. C. scilicet Rotulū pōderis triginta-
sex unciarum: mediū rotulū pōderis decē et octo unciarum: li-
brā, et mediā librā eiusdē pōderis pro rata. Et cū ipsis pō-
deribus sic mercatis, et nō aliter debeāt uēdere carnes prout
fuerint assectate, et appreciate singulis uicibus more solito. Et qui repertus
fuit dicta pōdera sic ut sup nō hēre uel hēre minus iusta soluat pro quali-
bet uice, et quolibet pōdere nō iusto et nō signato soldos decē. Et credat
sacramēto denūtiātis uel referētis et teneatur secretus. Et nihilominus dicta
nō mercata mercēt et nō iusta adiustēt.

De cordulis belaciarum bucc et alijs ordinatiōibus circa eos. Capm. v.

ITē statuimus q belacie bucceriorum hēant cordulas de uno bra-
chio tātū lōgas: et femenella belaciarum distet a furcha per
duos digitos ita q belācia ubi ponūt carnes stet altior
altera per unū palmū. Et cōtrafaciēs qualibet uice teneatur
ad penā quatuor cellarum: Et ad eādē penā teneatur quicūq
buccerius impinxerit siue scapessauerit belacias cū manibus uel digito, seu
carnes in belācia proiecerit: et nō posuerit eas in belācia plano et hone-
sto modo seu aīalia inflauerit cū ore uel aliquo alio ingenio siue machi-
natione. Et de pdictis sacramēto denūtiātis uel referētis et teneatur occultus.

De nō uēdēdo alias carnes pro alijs carnibus. Capm. vj.

ITē q nullus buccerius audeat uēdere aliquas carnes pro
alijs carnibus scilicet carnes scrofe pro castrata: aut carnes
montonj pro castrato, et sic de singulis gnībus aīalium.
Et cōtrafaciēs teneatur ad penā unius agustalis qualibet uice.
Et credatur sacramēto denūtiātis uel referētis qui teneatur
secretus. Et eādē penā teneatur quilibet buccerius qui uēderet in bucce-
rijs ordinatis quascūq carnes infectas, morticinas, pallatas uel aliter

extra civitatē occisas vel lupatas, et credat̄ ut sup̄. Que carnes sic infecte vel morticine possint uēdi ad portas civitatis penne aut longe a buccerijs per quattuor cannas ad petias sive ad quartos aut ad pōdus si fuerint assectate sive posite per officiales et nō aliter. Et cōtrafaciēs ad penā viginti soldoꝝ teneat̄.

De nō uēdēdo carnes tabernarijs ult̄a duos rotulos. Cap̄ vij

ITē q̄ nullus bucceri⁹ p̄sumat uēdere carnes alicui tabernario vel hospiti ultra duos rotulos semel vȝ de uno uno et eodē aīali multis alijs astātib⁹ volētib⁹ emere de eisdē carnib⁹ ... copia carniū: quia tūc liceat buccerio vendere pro vult pena quinqȝ soldoꝝ a cōtrafaciēte qualibet vice exigēda :-

De interiorib⁹ aīaliū minori p̄tio uēdēdis. Cap̄ viij

STatutū est q̄ nullus audeat uēdere epar sive fecatū melsa pulmonē filectos sive sperpezi aut cor eodē p̄tio quo alie carnes uēdūt̄. Sed debeat p̄dicta interiora uēdere ad pōdus vȝ rotuli mediū rotuliū librā et mediā librā ad rationē de tertia parte min⁹ per rotuliū q̄ȝ alie carnes uēdūt̄. Et cōtrafaciēs soluat vice qualibet soldos quinqȝ et credat̄ ut sup̄.

De nō occidēdo aīalia de nocte per bucc̄. Cap̄ ix.

ITem statuim⁹ et ordinam⁹ q̄ nullus bucceri⁹ audeat interficere aliqua aīalia de nocte usqȝ ad clarā diē seu ad primā sc̄i francisci vel sc̄i dñici. Et cōtrafaciēs pro qualibet vice teneatur ad penā decē soldoꝝ, et credat̄ ut sup̄ :

De portione pene dāda denūtiātj sive referēti. Cap̄ x

AD obviādū fraudib⁹ et malitijs bucceriorꝫ et p̄stādū viā referēre sive denūtiare volētib⁹. Statutū est q̄ quicūqȝ denūtiaverit cū iuramēto sive quicūqȝ iurat⁹ secret⁹ retulerit aliquē bucceriū faciētē sive patrātē cōtra aliquod ex dictis statutis sup̄ et infra positis & ponēdis hēat & habere debeat quartā partē pene incurse per bucceriū, & teneat̄ secret⁹ :-

De renovādo sacramēto per bucc̄ novo rectori. Cap̄ xi

ITē q̄ oēs & singuli buccerij ad requisitionē novi rectoris sive Iudicis teneātur & debeāt iuramēta eoꝝ renovare, & iurare capitula & statuta, et alias ordinationes cū eis factas tenaciter observare et in nullo cōtrafacere vel venire sub pena in ipsis statutis cōtēta. Et si iurare recusaverit semper et pro qualibet vice qua fuerit eis mādatū ut iurēt soluat penā unius agustalis :-

pondere d' Bucciarl

Liber quartus :-

De limitatione p̃tij carniũ bouinar̃: et q̃ talia aĩalia oñdãt officialib9 anteq̃ occidãt et post. Cap^m. xij. 36.

ITē statutum9 q̃ bucceri) uel quiuis alij nõ audeãt occidere carnes bouinas aut uacinas nisi pri9 eas mõstrauerit ... not͂ caplorum dicte ciuitatis et eas occisas nõ uedere nisi fuerint posite et appretiate per dictũ notm̃ siue magr̃m capitulorum cũ duobus hoĩb9 de cõsilio minori aut maiori. qui prius iurare debeãt carnes ip̃as iuste secũdũ eor̃ õsciẽtiã ponere. Et eas postea positas uedere possint dicti bucceri) et nõ maiori uel minori p̃tio pena in quolibet casuũ p̃dictor̃ uiginti soldor̃ cõn facientib9 infligẽda :-

De purgãdis bãchis per bucc̃. Cap^m. xiij.

ITē q̃ oẽs bucceri) quolibet die sabbati et die lune quando carnes uedũt debeãt mũdare et purgare banchas cor̃ anteq̃ incipiant uẽdere carnes cũ rasulis de ferro & scopis ita q̃ ip̃e bache sint polite et munde quando carnes incipiet uẽdi sub pena quinq̃ soldorũ pro qualibet uice qua quis contrafecerit :-

Q̃ nullus bucc̃ uẽdat aĩalia forẽsib9. Cap^m. xiiij.

ITē q̃ nullus buccerij9 per se uel per aliã interpositã personã audeat uendere porrigere uel exhibere aliquib9 forẽsib9 porcos castratos uel agnos ad usũ macelli emptos: nec et p̃stare auxiliũ cõsiliũ uel fauorẽ uẽdere seu exhibere uolẽtib9 sub pena quinq̃ soll̃ pro quolibet aĩali. Et credat̃ sacramẽto denũtiãtis aut referẽtis uel unius testis qui teneat̃ secreto: et hẽat quartã partẽ pene :-

Q̃ bucc̃ teneãt̃ facere carnes oĩ die licito et cõcesso. Cap^m. xv.

ITē q̃ quilibet buccerij9 qui carnes facere promisit et iurauit in ciuitate p̃ene teneat̃ cõtinue dieb9 licitis ut sup̃ in ip̃is capitulis cõtinet̃ carnes facere ad sufficiẽtiã ad mãdatũ Camerarij siue Iudicis uel magri caplor̃. Contrafaciẽs uero pro qualibet die qua nõ fecerit carnẽs soluere teneat̃ soldos uiginti. nisi iustã hũit excusationem arbitrio Camerarij et Iudicis declarãdam :-

De requirẽdis põderib9 et mẽsuris semel in ebdomada. Cap^m. xvj.

ITē statutum9 q̃ podera & mẽsure saltim semel in ebdomada requirant̃ per magrm caplor̃. cui9 iussũ et inuẽtioni aut repertioni stetur. Et qui uel que fuerint reperti minora põdera tenere uel min9 põdus dedisse carniũ aut panis uel aliarũ rerũ incurrãt penã decẽ soldor̃ pro qualibet uice. Et si dict9 magr caplor̃ fuit tepidus uel remissus aut negligẽs qualibet uice soluat de suo

salario soll' quinq. Et con repertioes aut inuētioes factā per dictū magrm caplo⁊
nulla admittat oppositio seu probatio in contriū. Et de his et stet denūtiati aut
referēti ut supra :-

De capitibus et tibijs aīaliū non uendendis cum alijs carnibus. Capm. xvij.

Tē statutū et ordinatū est q nullus buccerius audeat uēdere capita, tibias siue gābas quorūcūq aīaliū ad pōdus nec gābas a geniculis infra; pena quinq soldo⁊ pro qualibet uice cōfaciētibus infligenda exceptis porcis seu aīalibus porcinis :-

De nō eleuādis testiculis de bestijs. Capm. xviij.

Tē q macellarij nō remoueāt testiculos de bestijs pecudinis uel caprinis usq ad ultimū quartū ipa⁊ bestia⁊ et si castrati uel torti essēt. imo cuilibet uidere uolēti ipos testiculos. Et cōtrafaciēs in decē soldis teneat :-

Q pelles et coria fetida nō retineāt calzolarij uel buccē in plateis uel co⁊ bāchis. Capm. xix.

Tē q tā macellarij q calzolarij aut alij quiuis retinere nō possint: uel spādere in co⁊ bāchis siue stagbis, uel ēt alienis existētibus in plateis publicis uel uicinalibus in piudiciū uicino⁊ couel pelles aīaliū fetidas siue pilosas et cōfaciēs pro qualibet uice in soldis quinq cōdēnetur :-

Quō uēdi debeāt carnes porcheta⁊ assata⁊. Capm. xx.

Tatutū et ordinatū est q carnes porchetarū assata⁊ possint uēdi in macellis publicis et cōsuetis uel alibi ubi uisū fuit eas uēdere uolētibus ad rotulū, mediū rotulū et librā et debeāt uēdi tertio pluri q uēdūt carnes porcine recētes ad becchariā siue macellū. Nec debeat aliquis eas uēdere nisi prius mōstrauerit eas magro capitulo⁊ dicte ciuitatis: et hec posite et assectate fuerit per eūdē magrm. Et cōtrafaciens pena uiginti soll' puniat. Et ad eādē penā teneat qui noluerit dare de dictis carnis uolētibus emere ad pondus et petētibus easdē. Et q nullus audeat sub eadē pena absq licētia officialium uēdere ad quartū porchetas pdictas :-

Quādo uēdi debeāt carnes castratine et alio⁊ aīalium :- Capm. xxj.

Vm secūdū qualitates carniū debet eis fieri ptiū. Idcirco statutū est q carnes castratine debeāt uēdi per buccerios secūdū assectū eis factū siue faciēdū per examinatores ad id deputatos singulis uicibus & tēporibus. Carnes uero mōtoni uēdēt minori

-: Liber quartus :-

ptio q̄z carnes castrati quattuor denarijs. Carnes pecudine uedat minori ptio 37.
q̄z carnes castratine tertia minus uedat. Carnes castrati capuni uedut tertio
min⁹ q̄z carnes castratine. Carnes uero agnine uedat pro ut fuerit eis posite ul
assechate in festo pasce resurrectiois dni nri iesu xpi. Quas carnes agninas macel-
larij uendere possint usq̄z ad nundinas lanzani de mēse maij et nō ultra absq̄z
licētia officialui. Et similiter carnes pecudine et mōtonine minime uedere pos-
sint dicti macellarij absq̄z licētia et permissione officialiū pdictoꝝ. Et in dictis
nudinis lanzani aut alibi ubi meli⁹ et cōmodi⁹ & utili⁹ Camerario, Iudici & cō-
silio ciuitatis penne uidebit et placebit, debeat fieri assagiū de carnib⁹ castrati-
nis emēdis per hoīes electos ad id per coitatē: quod assagiū duret usq̄z ad alias
nundinas lanzani de mēse augusti: et tūc fiat nouū assagiū modo et forma
ut sup et duret usq̄z ad festū carnis priuij. Nec per macellarios peti possit aliud
assagiū super dictis castratinis et si peteretur nō fiat aliquo modo. Cōtrafaciens
aūt circa ueditionē dictaꝝ carniū in penā decē soldoꝝ incurrat qualibet uice
et credat denūtiāti cū iuramēto siue referēti. Et q̄ in assagio faciēdo tēpore
dictaꝝ nūdinaꝝ ubi coitati melius uidebit et placebit ut sup possint ire per
quēlibet cētonariū castratoꝝ decē surroni et nō ultra. Et si ultra irēt fiat as-
sagiū super surronis pdictis, si coitati placebit, aliter non. Et pns statu-
tum extendat ad carnes porcinas prout supdictū est in carnib⁹ pecudinis.

De una bācha bucceriaꝝ semper reseruāda per comu-
nitatem. Cap.ᵐ xxij

Item statutū est ad hoc ut ciuitas magis sit carnib⁹ fulcita & ga-
bella detrimētū siue dānū aliquod nō patiat q̄ quotiēscūq̄z ue-
dūt bāncha tēpore quatragesimali per hoīes deputatos ad hoc
uedat bū ... coitas sibi reseruat unaz bāchā more solito ad fa-
ciēdū carnes ubi et quotiēscūq̄z, & quādocūq̄z dicte cōitati placuerit. Et
buccerij nequeant aliquo modo cōtradicere. Et cōtradicēs in penā unius
aguistalis qualibet uice incurrat :-

Q. licitū sit cuilibet ciuj uedere siue macellare boue uel uac-
cam de eius massaria. Cap.ᵐ xxiij

Item q̄ quilibet ciuis hñs aliquē bouē uel uacchā de eius mas-
saria et nō uelit aliquē uel quā macellare ueller debeat requirere
buccerios si uolūt ipsos et ipsas macellare. Et si fuit in cōcordia
de mercede cū macellario bene quidē. als liceat dicto ciui ipm bo-
uem uel uacchā macellare siue macellari facere ubicūq̄z sibi uisū fuit hita pri⁹
licētia ab officialib⁹ ciuitatis eiusdē. et ostēso pri⁹ dicto boue uel uaccha per patro-

surroni
Clauari
Camparti per macellarios urbani

uiii magro capitulo⁊ pro ut tenētur facere macellarij. Et cōntraciēs teneat ad penā
uiginti soldo⁊ :-

De carnib9 porcinis uēdēdis et assagio faciēdo. Cap.m xxiiij.

ITē q̄ macellarij debeāt uēdere carnes porcinas quando eas inci
piunt uēdere de mēse augusti uel septēbris eo p̄tio in quo re
māserūt in festo carnis priuij usq; ad festū oīu3 s̄c⁊. Et tūc debeat
fieri assagiū de dictis carnib9 hoc modo vz q̄ cōsiliū niu9 una
cū Camerario et Iudice debeat eligere duos probos uiros et idone
os qui hēant requirere buccerios ut p̄parēt pecunias pro emēdis porcis pro assagio
fiēdo. Et facta pro eis emptiōe in foro mercati dicte ciuitatis uel alibi de tribus,
quatuor aut quinq; porcis et ultra, statim buccerij teneāt soluere p̄tiū dicto⁊ por
co⁊ sine aliqua dilatione sub pena unius agustalis pro quolibet cōntraciēte & qua
libet uice. Et q̄ donec sint ēpti dicti porci pro dicto assagio faciēdo p̄fati buccerij
moniti per officiales nō uadāt in plateā fori aialiū ubi emūtur dicti porci sub ea
dem pena. Et si occurrerit ire ex ciuitate pro assagio faciēdo dicti duo homines
electi requirāt buccerios ut p̄eparēt pecunias pro emēdis dictis porcis, seu alijs
animalib9 quibuscūq; pro assagio faciēdo cū intēdant ire ad emēdū p̄dicta
aialia pro assagio. Et dicti buccerij possint ire cū dictis electis ad uolūtatē &
placitū comunitatis. Et renitētes buccerij ad eādē penā totiēs quotiēs fuerint re
quisiti siue eis fuerit mādatū per officiales teneāt pro quolibet. Et deinde
in posterū singulis quindecim dieb9 possit fieri assagiū ad requisitionē cōita
tis una uice: et ad requisitionē buccerio⁊ altera uice, nisi cōitas cū buccerijs
uel e conuerso in cōcordia fuit nō faciēdi assagiū p̄dictū :-

Q. bucc̄ nō teneāt soluere penā nisi in casu infr̄o. Cap.m xxv.

ITē statutū est q̄ buccerij pro aialib9 necessarijs ad macellum
nō teneāt soluere aliquā penā pro dānis datis p. dicta aialia.
Dūmodo q̄ emēdēt dānū et sint in cōcordia cū dānū passo in
fra triduū a die extimatiōis facte de dicto dāno. alias si fue
rint renitētes aut tardi dictū dānū extimatū emēdare in
fra dictū triduū tūc teneāt soluere penā secūdū formā statuto⁊ et emēda
re dānū appretiatū. Dūtaxat dicta aialia minime mittāt ad pasculadū
in possessiōib9 dūm in eis sint fructus aut herba amagnonata aliquo modo
dāno dedēdo alias puniāt et cōdēnēt prout alij ciues dānū dātes cum
eo⁊ animalibus :-

Q. bucc̄ teneāt̄ eleuare lardū de porcis nō infr̄o. Cap.m xxvi.

ITem q̄ buccerij teneāt eleuare lardū de porcis pinguib9 a fe
sto Natiuitatis dn̄i nr̄i Iesu x̄pi usq; ad festū carnispriuij ar-

bitrio et mandato magri capituloꝝ sub pena decē soldoꝝ pro qualibet uice et . 38 .
ipm lardū teneat᷑ uendere quātū alie carnes porcine uēdūt᷑ et nō ultra
sub eadem pena :-

Q buccē teneat᷑ uēdere carnes cuilibet petēti. Capm. xxvij.

Item statutū et ordinatū est q̄ quilibet bucceri⁹ teneat᷑ uendere uicissim & successiue petētib⁹ carnes cuilibet emere uolēti ad rotulū mediū rotuli librā, et mediā librā pro ut emere uolens petierit. Et cōtrafaciēs soluat qualibet uice solldos quinq₃. Et credat denūtiāti siue referēti cū uno teste. Hoc tamē saluo et reseruato q̄ si propter multitudinē astātiū pro carnib⁹ ad macellū ipas carnes dare nō possent de quo stet᷑ sacramēto macellarij cū uno teste quo probato sic in penā nō incurrāt :

De nō tenēdis diuersis gn̄ib⁹ carniū in una et eadē bacha. Ca. xxviij.

Itē q̄ nullus bucceri⁹ possit retinere in una et eadē bācha de diuersis gn̄ibus carniū v₃ carnes porcinas cū carnib⁹ scrofinis, vel pecudinas cū castratinis, uel castratinas cū pecudinis sub pena uice qualibet uiginti soll'.

De Volētib⁹ uēdere carnes salitas. Cap. xxix.

Itē q̄ quicūq₃ emere uoluerit carnes salitas siue salitū uēdere possit ubicūq₃ cū iustis tamē pōderib⁹ de ferro signatis et mercatis ut supra cū signo .C. Cōtfaciēs uero ad penā decē soll' pro qualibet uice teneat᷑. Et credat᷑ denūtiāti siue referenti ut supra :-

De hn̄do pōdera et mēsuras in comunj. Cap. xxx.

Ad euitādū fraudes et machinatiōes artificū et buccerioꝝ statutū et ordinatū est q̄ Camerari⁹ sūptib⁹ cōis fieri faciat de ferro quādā iustā cannā mediā cānā & brachiū cū quib⁹ possint mēsurari pāni de lana. Et similiter fieri faciat staterā iustā grossā₃ et paruā, que mēsure et statere semper cōseruēt᷑ in cōi, et ab eis exhāt᷑ et adiustēt᷑ oēs alie mēsure et statere que currūt per ciuitatē. Et qui ad alias mēsuras mēsurauerit seu ad alias stateras pōderauerit q₃ ad illas exctas a mēsuris et pōderib⁹ cōis soluat uice qualibet agustale unū. Et credat᷑ denūtiāti siue deferēti cū iuramento et teneatur secretus. Et similiter Camerari⁹ procuret hēre in cōi belācias et iustū pōdus alphōsinaꝝ ducatoꝝ, carlenoꝝ et ragonēsiū ad remouēdū multas discordias et murmuratiōes. Et quilibet mercator siue aurifex, aut quiuis nequeat retinere alia pōdera monetaꝝ, nisi illa extracta, et adiustata cū pōderib⁹ existētib⁹ in cōi sub eadē pena.

Et brachiũ sancti Nicolai cũ quo mẽsurat᷑ pãnũ de lino similit᷑ hẽat in cõi. Et nemo audeat mẽsurari cũ alio brachio q̃ cũ illo quod extrachi et adiusti ti fuerit cũ illo quod est in cõi sub eadẽ pena. Ac ẽt in cõi sẽper reperiãtur iuste mẽsure olei et uini a quibus exhat᷑ oẽs alie mẽsure quib9 utunt᷑ ciues tabernarij et forẽses in dicta ciuitate et castris suis sub eadẽ pena.

De nõ proiciẽdo uẽtres in buccerijs. Capm. xxxj.

Item q in bucceria seu prope per quatuor cannas nõ proiciant᷑ uẽtres uel alia interiora aĩaliũ: nec frãgãt᷑ nec ibi dimittãt᷑ sed ĩmediate remoueãt᷑ exinde et deferãtur ad fossũ dicte ciuitatis lõge a uia publica et a portis per quatuor cãnas. Et interiora aĩaliũ nõ dissoluent᷑ seu shillent᷑ in buccerijs dũ ibi carnes inciduñt᷑: sed in alijs bãchis buccerie seorsũ a bãcha in qua carnes inciduntur. Cõtrafaciẽs uero ad penã quinq3 soldo⁊ teneat᷑ pro qualibet uice. Et ad eadẽ penã teneat᷑ qui nõ euacuauerit uẽtres aĩaliũ bouino⁊ anteq3 incipiat uendere carnes. et ad fossũ stercora ut sup̃ proiciãtur. Et denũtianti siue referẽti credat᷑ ut sup̃ et secret᷑ teneat᷑ :-

De nõ remouẽdo signa de aĩalib9. Capm. xxxij.

Statutũ et ordinatũ est q nullus bucceri9 remoueat signa animaliũ occiso⁊ ab ipsis aĩalib9 donec uẽdite fuerint oẽs carnes aĩaliũ occiso⁊. et cõtrafaciẽs soluat quinq3 soldos pro qualibet uice. Et similiter per officiales sigillent᷑ castrati decoriati in pedib9 sigillo ipso⁊ officialiũ :-

De nõ uẽdẽdis carnib9 nisi in buccerijs solitis. Capm. xxxiij.

Itẽ q nullus bucceri9 uel ali9 audeat p̃pare siue uendere carnes nisi in buccerijs solitis exceptis carnib9 salitis et lardo que ubicũq3 uẽdi possint ad iusta põdera ut sup̃. Et exceptis carnib9 que p̃parãt᷑ pro usu alicui9 in eius domo ubi p̃pari possint. Et qui cõtrafecerit soluat uice qualibet soldos decem. Et exceptis carnib9 morticinis siue infectis ut supra in alio capitulo cõtinet᷑. Et credat᷑ ut sup̃ sub dicta pena :-

De nõ portãdo carnes de una bucceria ad aliã. Capm. xxxiiij.

Itẽ q nullus bucceri9 siue alius portet carnes de una bucceria ad aliã ad uendẽdũ: nec de una bãcha ad aliam sine licẽtia curie. Et cõtrafaciẽs qualibet uice soluat soldos duos :-

De nõ auferẽdo carnes de bãchis inuitis buccerijs. Capl. xxxv.

-: Liber quartus :-

ITem q nullus auferat uel asportet carnes de bucceriis inuitis -39-
bucceriis uel aliis astātib; ad emēdū carnes nisi carnes sint si-
bi incise pōderate & assignate per buccerium et soluta pecunia
siue pcio dictarū carniū buccerio antq carnes fuerit pōderate.
Et contrafaciēs teneat uice qualibet ad penā quinq soldor. Et
denūtiati siue referēti cū iuramēto credat, secret qz teneat :-

De aurificis ferrariis menescalchis et caldariis. Capm. xxxvi
ITē q nullus aurifex caldarari, ferrari, flascaru, et menescal-
lus audeat uel psumat laborare dieb festiuis preter in ne-
cessitatib absqz licētia officialiū. Neqz proiicere neqz proii-
ci facere turpitudinē siue rubiginē aut ferruginē de dictis
exerciciis prouenientes in plateis publicis uel uicinalib: sed
in sterquilineis ex ciuitate deputatis, ubi alie imūditie proiciunt ab om-
nib. Et q dicte artes, et qlibet ipar nō possint neqz possit de nouo fieri ali-
bi ubi nō est solitū fieri absqz uoluntate ibidē hitātiū et uicinor. Et istt arbi-
trio officialiū. Et contrafaciēs soluat uice qualibet soldos decē. Et nichilominus
teneat remouere ferrariā et pdictas imūditias eleuare toties quoties sibi mā-
datū fuerit sub eadē pena :-

De calzenariis nō faciēdis. Capm. xxxvii
ITē ordinatū est q nullus audeat uel psumat facere uel hēre
calcernariū siue carnarile ubi pelles quecūq proiiciūt in cal-
ce siue cōciat intus uel ex ciuitate in locis publicis uel uici-
nalib uel qcūq alio loco ubi pudiciū cōmunis et tedius
resultaret et esset: siue aliis inibi habitātib et trāseūtibus
arbitrio et iudicio Camerarii et Iudicis cū cōsilio suo declarādū. Et con-
faciēs teneat ad penā uni agustalis pro qualibet uice. Et dictis calcerna-
riis siue carnarilib minime possint uti ad dictū exercitiū. Sed statī
sub eadē pena eleuēt et repleāt in modū q dicta loca ad tale exercitum
in eternū possint aptari et reparari ad illud. Et pns statutū hēat locum
tā in factis qz in fiendis :-

De nō cōburēdo feces in ciuitate. Capm. xxxviii
ITē q nulli liceat cōburere seu cōburi facere feces infra mu-
ros ciuitatis penne, uel ex muros nisi a lōge per iactū unius
lapidis cum manu. Et contrafaciēs uice qualibet soluat
penam decē soldor :-

De nō expandēdo linū in ciuitate. Capm. xxxix

Liber quartus

Tē statutū est q̄ nulli liceat expādere linū ad siccādū siue crudū siue curandū aut rūpere uel rūpi facere intra muros ciuitatis pēne sed ex ciuitatē ad minus per cānas uigintiquinq̄. Et quilibet cōtrafaciēs incidat in penā quinq̄ soldoꝝ et credat denuntiāti aut referēti cū iuramēto et uno teste :-

Q̄ cloacæ nō edificēt iux̄ stradas publicas. Cap.m xxxx.

Tē q̄ nemo audeat fabricare seu fabricari facere aliquā cloacham siue latrinā in aliquo muro existēte iux̄ aliquā stradā publicā, aut quocūq̄ alio loco: nec ea utat si facta fuerit ne forte stercora et imūditie ex inde defluat in uiā publicā. Et si stercora aut imūditie ex inde defluxerit in uias publicas soluat patron⁹ dom⁹ qualibet uice soldos uigīti et credat ut sup̄. Et rector dicte ciuitatis aut eius notarius precipiat patrono dicte clohacæ ut infra certū terminū per eū prefigēdū sub simili pena stercora et imūditias inde remoueat et eādem uiā debito modo purget. Et similiter nemo audeat proijcere aquas in cloacis uel rugis ubi clohacæ sūt cōstructe et exitus hēant maxime in uijs publicis et uicinalibus: ne aque huiusmōi producāt stercora et imūditias in easdē uias sub pena decē soldoꝝ. Hoc addito q̄ si nō reperiret delinquēs q̄ oēs illi qui tenēt & hitāt iux̄ rugas ipās puniāt pena pdicta et purgēt et corrigāt in futurū. Et si aliquis cursus aquaꝝ deriuāt per aliquā uias uicinales in rugā pdictā teneāt et debeāt uicini dicte uie deriuare dictū cursū aque a dicta ruga in alia uia publica uel uicinali illius cōtrate, siue patrie ita q̄ nō decurrat aqua in ruga pdicta. Cōtrafaciens uero penā decē soldoꝝ soluere teneat. Et pñs statutū extēdat ad preterita presentia et futura :-

De nō expādēdo pānos assicādos in plateis. Cap.m xxxxi

Tem q̄ nulli liceat expandere nec expādi facere pannos de lino curādāos siue quoscūq̄ alios pannos tam de lino q̄ de lana in plateis publicis dicte ciuitatis penne. Et cōtrafaciens uice qualibet soluat soldos quinq̄ :-

De rugis fabricādis in introitu et exitu eaꝝ. Cap.m xxxxij

Tem q̄ oēs et singuli hītes rugas seu aquaria que hīt exitū uel introitū in uijs publicis seu uicinalib⁹ teneāt et debeāt fabricare seu fabricari facere in introitu et exitu earūdē rugaꝝ siue aquariaꝝ muros lapideis seu lateribus coctis ad min⁹ per altitudinē uni⁹ canne infra terminū octo dieꝝ

ab officialib⁹ statuēdū rectis foraminib⁹ ipoꝝ muroꝝ rugarū iux terrā al- 40.
titudinis uni⁹ sumissi et latitudinis uni⁹ pedis per que foramina stillicidii
et aque pluuiales ualeāt defluere, & pertrāsire. Et cōtrauenies soluat uice qua-
libet soldos quinq;. Hoc addito q̄ de oīb⁹ cōtētis in dicta assisia, et in aliis
et p̄cedētibus, et subsequētib⁹ assisiis de imūditiis editis magr̄ capituloꝝ pro-
cedere possit & inquirere ex officio et delīquētes punire p̄dicta pena. Et
si dictus magr̄ capituloꝝ fuit negligēs incurrat in penā quinq; soldoꝝ
pro qualibet uice, qua sibi nūtiatū fuerit, et id fieri nō fecerit.

De mūdādo uias tpe estiuo et processionū. Cap. xxxxiij.

Item q̄ oēs et singli h̄ntes domū uel domos uel quascūq; alias ha-
bitatiōes et masiōes proprias uel ad pēsionē tenētes in plateis uel
uiis publicis teneātur et debeāt mūdare & purgare ante et iuxta ipoꝝ
domos imūditiis ac subtus bachas eoꝝ affixas ante dictas domos
quolibet die sabbati a calēdis mēsis maii usq; et per totū mēses sep-
tēbris & plateas scopas prout et quātū protēdit domos cuiuscūq;. Et p̄dictas im-
mūditias et scopaturas debeāt proycere in eoꝝ stabulis uel extra muros ciuitatis
ubi sterquiliniū fuerit ordinatū absq; p̄iudicio aliquoꝝ. Et cōtrafaciēs soluat
uice qualibet soldos quinq;. Et capituloꝝ magr̄ teneat et debeat summo mane quo-
libet die dnico sub religione sui p̄stiti iuramenti ire cū baiulo ad procurādū et
indagādū delinquētes infra dictū tēpus, et credat et stet uisui dictoꝝ officia-
lium uel alteri⁹ ipoꝝ, aut sacramēto denūtiātis siue uni⁹ testis et teneat priuat⁹. Et
quilibet teneat et debeat discopare uias p̄dictas usq; ad p̄ratū siue lateratū pro
ut et quātū protēdit dom⁹ cuiuscūq;. Et cōtrafaciēs soluat ut sup̄. Hoc et ad-
dito q̄ qn̄cūq; cōtingerit fieri letanias, siue processiōes per clerū et populū ci-
uitatis penne bāno emisso quilibet teneat mūdare ante eoꝝ domū modo p̄di-
cto: unde popls et clerus trāsire debeāt. Et cōtrafaciēs soluat uice qualibet ean-
dem penā et credat ut sup̄. Et dicte processiōes fiunt nullus audeat laborare
nec aliquod exercitiū facere uel aperire statiōes et apothecas donec redierint ad
episcopatū. Et cōtrafaciēs soluat penā p̄dictā excepto si fuit tēpus pluuiale q̄
minime possit purgare seu mūdare. Et quicūq; dicto tpe pluuiali ausus fuerit
siue p̄sūpserit proycere siue proyci facere scopaturas uel imūditias quascūq;
loturas, feces cineratas, terrā cauatā, uel alias brutturas ex eoꝝ domos in cursū
aquarū decurrētiū per plateas publicas, et uicinales incurrat uice qualibet con-
traciēs in soldis quinq;. Et ad hoc ordinet uiratj, et possint et officiales ex of-
ficio procedere, et creditur denūtiātj cū iuramēto cū uno teste aut relationi
officialium :–

De uenditoribus piscium Cap. xxxxiiij.

-: Liber quartus :-

.04. Statutu(m) et ordinatu(m) est q(uod) o(mn)es pisces ta(m) lacuales q(uam) fluviales q(uam)
marini ue(n)dant(ur) in buccериis publicis et ordinatis ubi ue(n)du(n)t(ur) car-
nes et ue(n)dant(ur) pisces per quoscu(m)q(ue) uendere uole(n)tes ad rotulu(m) quatra-
ginta octo unciar(um) mediu(m) rotuli libra(m) pro rata p(ro) eo p(re)tio quo
mag(iste)r caplor(um) una cu(m) duob(us) probis uiris de co(n)silio minori aut
de maiori co(n)silio statuerit aut poner(et), et no(n) maiori uel minori p(re)tio sine alia licentia sub
pena dece(m) soldor(um). Et si forte pisciu(m) penuria foret teneat(ur) ue(n)ditores eor(um) cuilibet pe-
tenti dare siue uendere proportionate prout co(m)modius diuidi poterit inter astantes.
Et si aut(em) fuerit copia pisciu(m) ue(n)dant(ur) emere uole(n)tib(us) prout petierit. Et q(uod) t(em)p(o)re penu-
rie pisciu(m) nullus taberniarius per se uel interpositam personam possit emere ultra me-
diu(m) rotulu(m) pisciu(m) inuitis astantib(us) e(m)ptorib(us) pena quinq(ue) soldor(um) pro qualibet u-
ice. Et credat(ur) denu(n)tiatori uel referenti ut sup(ra). Et nullus ue(n)ditor pisciu(m) dieb(us)
quib(us) carnes ue(n)du(n)t(ur) et comedu(n)t(ur) audeat ponere pisces in buccериis ordinatis. Sed
debeat h(ab)ere spatulas in macellis et ibi ponat pisces iux(ta) ordinatione(m) magi(stri) caplor(um). Tempo-
re aut(em) quadragesimali ue(n)ditorib(us) liceat ipsos pisces ponere in belacis statutis siue
expositis usq(ue) ad die(m) iouis s(an)c(t)am et plus. Et contrafacie(n)s in o(mn)i casu teneat(ur) ad pena(m) quin-
q(ue) soldor(um). Et credat(ur) ut sup(ra).

De p(er)ime panificulis et modo per eas servando. Cap(itulum) XXXV.

Statutu(m) et ordinatu(m) est q(uod) quelibet panifacula seu uolens panem
uendere debeat iurare saltem semel qualibet semestri in ingressu no-
ui iudicis de bene et legaliter exercendo dicta(m) arte(m). Et teneatur
uendere ipsu(m) pane(m) semper ad pondus et no(n) aliter p(re)tio eis ordina-
to per officiales dicte ciuitatis. Et q(uod) panis sit bene fermentat(us) bene coct(us) et bene
stasionat(us); aliter mag(iste)r caplor(um) no(n) permittat ipsu(m) pane(m) uendere et soluat panifa-
cula pro quolibet pane soldos sex. Et si dicta panifacula uenderit minus iusto
pondus soluat pro quolibet pane soldu(m) unu(m). Et panis ille frangat(ur) et incidat(ur) et pau-
peribus per dictu(m) magistru(m) caplor(um) erogetur. Et si forte aliqua panifacula p(er) malitia(m)
se absconderet panes uel fugam arriperet cu(m) pane ne notarius uidere possit aut pe-
sare ualeat seu quocu(m)q(ue) se rebelle(m) ostenderet ad magistru(m) caplor(um) soluat uice qual(i)-
bet soldos decem no(n) obstante q(uod) assereret pane(m) no(n) esse suu(m) sed mariti uel p(at)ris aut al-
terius cuiuscu(m)q(ue) persone. Et de hoc credat(ur) mag(ist)ro caplor(um) aut denu(n)tiatori cu(m) sacra-
mento uel accusatori referenti. Et quelibet panifacula debeat tenere panes ad ue(n)dendu(m)
in platea publica aut in loco publico ext(ra) domu(m) sua(m) uel alterius pena quinq(ue) soldo-
ru(m) qualibet uice. Et mag(iste)r caplor(um) saltem semel in ebdomada teneat(ur) requirere di-
ctas panifaculas et ear(um) pondera uidere et examinare sub pena dece(m) soldor(um).
Liceat aut(em) tabernariis et hospitib(us) facere panes ad ue(n)dendu(m) et subiaceat(ur) eisde(m)
penis quib(us) subiacent(ur) panifacule p(re)dicte. Et similiter iurare debeant in prin-

cipio cuiuslibet

capio cuiuslibet semestris clibanarij siue fornarij et fornarie fidelē dictam artem exercere, et statutū de salario fornariorum seruet :–

De cauato uel deuastato in pu(blico) uel uicinali rep(er)ado. Cap(itulu)m xxxxvj.

Item si inueniat(ur) in uijs publicis, aut uicinalibus int(us) uel extra ciuitatē p(er)ime aliquod cauatū, lamatū, sparsū, se quolibet deuastatū et occupatū siue stuppatū in p(re)iudiciū itinerātiū uel uicinorum teneat(ur) officiales dicte ciuitatis ad denūtiationes cuiuscumque uocari facere corā eis illū talē ad quē spectat reparare: et eidem mandare sub pena uiginti soldorum, ut infra certū terminū per officialē p(re)figēdū debeat reparare et aptasse locū illū, nisi infra eūdē terminū legitime probauerit se ad p(re)dicta nō teneri. Hoc addito q(uod) coloni et laboratores terrarum et uinearum & possessionū quarumcumque ecclesiarum uel clericorum teneat(ur) dictas uias publicas uel uicinales iuxta possessiones ipsas quas laborāt aptare arrōchare, p(ur)gare, uel ligonizare, et in bonū statū reducere quotiēscumque fuerit eis mandatū per uiales aut cedularios, siue officiales sub eadē pena.–

De nō faciēdo imūditias in fontibus uijs publicis plateis et fossis ciuitatis. Caplm. xxxxvij.

Item statutū et ordinatū est q(uod) nulla persona faciat aut proijciat qualescumque imūditias in fōtibus, plateis et uijs publicis siue uicinalibus et fossis ciuitatis p(re)dicte: nos letamē stabulorum cineres siccas, uel cineratas, scopaturas domorum, calcē, aquas fetidas et canalozas calzolariorum, aut pelles recētes fetidas, stercora quecumque aut cornua, cadauera a(n)i(m)aliu(m), aut quascumque alias turpitudines siue putredines aut rēpleturas quascumque sub pena quinque soldorum pro quolibet cōtrafaciēte et qualibet uice. Et nihilominus remoueat dictas imūditias siue turpitudines de loco illo infra terminū a Iudice uel notario caplorum p(re)figēdū oī cauillatiōe postposita sub eadē pena. Et credat(ur) denuntiāti siue referēti cū iuramēto et teneat(ur) secret(us).–

De nō lauādo pannos in fōtib(us) uel alias res. Cap(itulu)m xxxxviij.

Item q(uod) nemo audeat lauare panos, lanā aut alias res quascumque uel alias imūditias facere in fōtib(us) et beueratorijs dicte ciuitatis, uel iuxta ipsos fōtes siue abeueratorios per spatiū decē cannarum prope sub pena quinque soldorum pro qualibet uice et qualibet persona cōtrafaciēte. Et not(arius) caplorum teneat(ur) saltim bis in ebdomada personaliter ire ad fōtes ad inquirēdū et uidēdū si q(u)a persona cōtrafecerit p(rese)nti statuto. Et super eis et faciāt iuratos secretos quib(us) imponāt, ut tales cōtrafaciētes eis referāt. Et ad eadē penā teneat(ur) qui

cuiq3 intrauerit p̄dictos fontes quocuq3 tēpore, nec aquatica uasa in eis relinquere debeat pro haurieda aqua, ad preueniēdū et capiēdū uicē colligēdi hauriēdi aquā de fontib⁹ ipsis. Et q̄ nulla persona etiā tēpore penurie aquaȝ audeat haurire uel colligere et portare aquā de fōtibus nisi tātū quātū semel portare in capite uel collo pro usu domus sue tātū poterit, mane, et sero. Et q̄ una persona pro altera uicē nō capiat p̄dictā: nec aquā de fonte hauriat sub p̄textu q̄ ipsam hauriat pro seipsa postq̄ uas suū impleuerit et asportauerit uel secū retineat. Sed qui uerit prius hauriat prius aquā: et deinde successiue colligat unusquisq3 prout primo p̄uenit. Et similiter trahētes setā minime possint haurire aquā de fōtib⁹ propinquis et idoneis ad hoīu3 et aīaliū ciuitatis penne dicto tēpore penurie: sed eāt ad fōtes lōnginquos a ciuitate alias cōtraciēs soluat uice qualibet penam quinq3 soldoȝ :-

De nō tenēdo colū siue conochiā ad filādū super rebus comestibilib⁹. Cap^m xxxxix

Item ad euitādū imūditias statutū est q̄ nō liceat alicui mulieri tenēti res comestibiles ad uēdēdū in platea publica fori et in quocūq3 alio loco dicte ciuitatis tenere colū siue conochiā uel furculā cū flatulis lino, uel stuppa, siue alio filato, nec cu3 eis filare. Et cōtraciēs soluat uice qualibet soldos duos. Et credat ut sup̄. :-

De reparatiōe fōtiū int͛ et ex͛ ciuitatē. Caplm . l.

Item pro publica et priuata utilitate statutū est q̄ fontes dicte ciuitatis int͛ et ex͛ gubernēt͛ et manuteneāt͛ et reparēt͛: et similiter platea publica, ac pōtes, aut alia publica edificia quecūcūq3. Et Camerari⁹ et Iudex cū suo cōsilio teneāt͛ ipos et ipsa reparari facere sūptib⁹ cōitatis ac purgari et emēdari. Et sup̄ ipsis fiant iurati secreti qui dictoȝ fōtiū pōtiū et alioȝ publicoȝ edificiorū defectus referre heāt. Camerari⁹ aūt et Iudex si sciēter in p̄dictis fuerint negligētes soluat de eoȝ proprio salario quilibet ipoȝ soldos uigiti. Et deuastātes p̄dicta edificia publica officiales cogāt eosdē ad reficiēdū suis sūptibus et expēsis sub eadē pena :-

De nō proiciēdo aquas uel alias imūditias de scalis uel fenestris. Caplm . lj.

Item q̄ nulla persona per se uel per aliā personā de sua familia uel de alijs proijciat seu proijci faciat, uel effūdat aquā, stercora, urinas, aut alias quascūq3 imūditias de scalis, fenestris migāis domoȝ sup̄ uel iux̄ plateas publicas uel uicinales ciuitatis pēnne. Cōtraciēs uice qualibet soluat sol=

dos quinq; et reficiat dānū dāmificato. Et credat dāmū passo usq3 ad
ad sumā decē soldoꝝ. Et si forte maius dānū fuit credat sacramē
to denūtiātis cū uno teste idoneo ad illud extimādū :-

De aquaꝝ cursibꝯ nullatenꝯ deuastādis. Capm̄. .lij.

Tatutū est q̄ nulli liceat deuastare uel quolibet impedire cursꝯ
aquaꝝ antiquos solitos defluere in clausuris uel fluīs cuiuscū
q3 et easdē aquas deuiare siue iniuꝯ facere per uias publicas
seu uicinales tā intꝰ q̄ extra ciuitatē et eiꝰ districtū. Contraciēs
uero soluat penā uiginti soldoꝝ pro qualibet uice et credatur
sacramēto denūtiātis uel uniꝰ testis et emēdet dānū passo. Et nichilomi
nus reducat aquā in pristinū statū et antiquū cursū infra octo dies a die
mādati sibi p̄p̄ea faciēdi per officiales seu aliquē officialiū dicte ciuitatis.
dānū emēdet. et credat denūtiāti cū uno teste .-

De nō retinēdo ulta decē capras nec mūgēdo in uijs puīcis. Capm̄. .liij.

Tem q̄ nemo audeat tenere ultra decē capras in ciuitate pen
ne et eius pertinētijs: nec eas tenere in plateis publicis et ui
cinalibꝯ; nec pecudes, nec illas dictis locis mungere tā de die
q̄ de nocte. nec ēt eas tōdere. Contrafaciēs qualibet uice denari
os quatuor pro qualibet bestia et credat sacramēto denūtiātis.

De modulis fornaciarū. Capli. .liiij.

Tē q̄ quilibet fornaciarꝯ siue maronarius debeat retinere mo
dulos ad faciēdū lateres. siue imbricos. uel pincos eiusdem
latitudinis grossitudinis et lōgitudinis et forme quibꝯ est mo
dulus designatꝯ in sala palatij coīs. ita q̄ dicti lateres siue
pinci reueniāt aut resbet cocti pro ut in dictis mēsuris. siue
modulis apparet. et nec maiores nec minores. Et dicti moduli sint ferrati de
super et desuptꝰ cū uirgis ferreis et planis. Et ēt ad remouēdū oēm frau
dem sint signati signo .C. et contraciēs soluat qualibet uice soldos uiginti.
Et credat sacramēto denūtiātis. Et qualibet ebdomada per magistrū capi
tuloꝝ semel requirātur ad minꝰ dicti moduli sub dicta pena de suo salario
auferēda :-

De nō cauādo in uijs puīcis uel uicinalibꝯ. Capli. .lv.

Tē q̄ nemo audeat cauare in uijs publicis siue uicinalibꝯ
seu cauari facere quoquomodo deuastādo siue cauādo di
ctas uias. aut possessiōes siue limites possessionū cuiuscūq3.
Contraciēs soluat uice qualibet decē soldos. et q̄ cauatū li
mitatū aut deuastatū est. et dānū et p̄iudiciū alicuius specialis p̄sone.

aut uijs p̄dictis resultet. Illud in pristinū statū reducat infra quinq; dies a die mādati sibi faciēdi per curiā sub pena p̄dicta :-

De cursibus aquar reparādis . Capl̄z . lvj.

ITem q̄ quilibet hñs clausuras siue fūdū per quā seu quē aque defluāt et exeāt in uijs publicis uel uicinalib; teneat̄ arbitrio maliū et officialiū deputator a pede clausure siue fūdi facere cauatā cōpetētē per quā aque ip̄e defluāt et deriuēt ut dicte aq̄ dictis uijs aut possessioib; uicinor p̄iudiciū aliquod nō inferāt: dictāq; cauatā siue rigatā cōtinue manutenere. Et cōtrafaciens in penā decē soldor uice qualibet incurrat :-

De nō abeuerādo ad fontes s̄cti Joānis . Cap.^m . lvij.

ITē q̄ nemo cuiuscūq; gradus cōditionis aut tēporalis dignitatis existat quoquomodo p̄resumat aut tēpore hyemali uel estiuo abeuerare aliqua aīalia ad fōtē s.^{ti} Joānis: et ad quēlibet aliū fōtē intr⁹ et ex̄ ciuitatē penne preterq; ad abeueratorios ad aīalia potāda deputatos sub pena quinq; soldor pro qualibet uice et pro quolibet aīali. Et nulla mulier seu queuis alia persona tēpore estiuo dū est aquar penuria possit portare plura uasa pro aqua hauriēda de dictis fontibus: sed cuilibet sufficiat̄ hēre unū uas, siue tinā, uel cōchā ad hoc ut quilibet possit suā portionē aque hēre tēpore p̄dicto sub eadē pena :-

De nō hn̄dis stabulis in uijs pu.^{cis} ul' uicinalib; . Cap.^m lviij

ITē q̄ nemo p̄sumat facere siue hēre uel retinere stabula siue porciliā in plateis publicis uel uicinalib; nec in eis retinere uel hēre porcos, uel alia animalia in p̄iudiciū circūastātiū et trāseūtiū pro honore ciuitatis. Et cōtrafaciēs in soldos quinq; uice qualibet cōdēnet̄. Et nihilomin⁹ ip̄a porcilia siue stabula deuastētur et nō utāt̄ aliquo modo. Et officiales possint et debeāt in p̄dictis ex cor officio procedere, et in dictā penā qualibet uice repertos culpabiles cōdēnare :-

De nō deuastādo muros attenuminis Ciuitatis . Cap.^m lix

ITē q̄ nullus de die uel de nocte audeat uel p̄sumat ascēdere muros attenuminis siue infortior dicte ciuitatis aut ipos deuastare, uel lapides siue lateres exinde proijcere uel remouere per se uel alios, uel ēt asportare pena uni⁹ agustalis qualibet uice cōtrafaciēti imponēda. Et nihilomin⁹ dānū factū reficiat: & in pristinū statū reducat. Quod credat̄ denūtiāti aut referēti aut uni testi iurato. Et ad hoc procurādū ordinēt̄ iurati secreti in unaq̄q;

contrata dicte ciuitatis penne :-

De laterando uias publicas uel uicinales. Capitulum .lx.

Item quod quilibet habens ante eius domum stratam siue uiam publicam aut uicinalem non petratam siue lateratam teneatur eam petrare siue laterare, et si petrata aut laterata fuerit et postea deuastata teneatur ipsam in pristinum statum reducere pro ut fuerat per prius: eamque reparare in debitam formam debeat. Et contrafaciens qualibet uice qua sibi fuit per Iudicem uel eius officialem mandatum teneatur ad penam decem soldorum. Et officiales teneantur de predictis inquirere: et delinquentes punire ut supra :-

Quod molendinarii habeant coppum mercati. Capitulum .lxi.

Item quod quilibet molendinarius habere debeat coppum mercati signo officialium qui pro tempore fuerint, quod signum renouetur semper in principio cuiuslibet semestris. Et etiam omnes molendinarii dicto tempore bene et legaliter secundum formam statutorum eorum artem exercere. Et coppus sit tante capacitatis quod de ipsis capiat thumulus coppos sexdecim. Et nullo alio coppo molendinarii utantur in molendinis eorum: nec recipiant ultra unum coppum ut supra mercati. a contrafaciente qualibet uice pena uiginti soldorum exigatur. Et credatur sacramento denuntiatis uel referentis siue unius testis pro ut Camerario et Iudici uidebitur :-

De restituendo dannum facti per molendinarios. Capitulum .lxii.

Item si quis molendinarius male macinauerit uel aliquo modo deteriorauerit granum uel farinam siue alia uictualia in suo molendino portata teneatur ipse uel eius substitutus ibidem ad penam decem soldorum: et emendet dannum passo. Et credatur dicti dannificati iuramento usque ad unum tumulum grani uel duos ad plus inspecta qualitate persone arbitrio Camerarii, et Iudicis declarandum :-

Quod molendinarii ponant coppum planum. Capitulum .lxiii.

Item quod quilibet molendinarius in receptione moliture prius ponat coppum planum et cum manibus siue cum alio uase dictum coppum frumento, seu aliis uictualiis ad macinandum portatis impleat. Et non possit tollere nisi coppum unum pro quolibet thumulo etiam si dictus molendinarius cum eius bestia portauerit sub pena quinque soldorum pro qualibet uice qua contrafecerit. Et credatur denuntianti aut referenti.

De non faciendo ligam pro gabellandis molendinis etc. Capitulum .lxiiii.

Item quod molendinarii Balcatores celatatores aut alii cuiuslibet artificii siue industrie non faciant inter se ligam monopolium siue conuenticulas aut conuentiones de gabellandis molendinis, trappetis,

balcherijs siue celandris siue de quocūq̄ alio artificio siue industria siue de exigēdo plus uel min⁹ solito, uel de ordinādo inter eos certā et determinatā quātitatē pecunie uel uictualiū de balcatione siue balcatura macinatura celātratura aut trappitāna per eos faciēdis. Cōfaciētes uero pro qualibet uice teneāt ad penā uni⁹ agustalis, de quib⁹ oīb⁹ credat̄ sacramēto denūtiātis cū uno teste. Et teneat̄ secret⁹ Et ad eādē penā teneāt qui p̄dicta facerēt in emendo :-

Q̄ fornacarij ortilani siue agricole nō hauriāt aquas de fōtib⁹ tēpore estiuo, Capl̄ .lxv.

ITē q̄ nullus fornacari⁹, ortilan⁹, aut agricola masculus uel femina in estate s3. a principio mēsis maij usq̄ ad festū omniū sctoꝝ tēpore penurie aquaꝝ aquas hauriat aut hauriri faciat de aliquib⁹ fōtib⁹ ciuitatis p̄enne pro cōficiēda creta fornacium uel pro aquādis et tēperādis ortis, uel agris. Cōfaciēs pro qualibet salma siue tina aque hauste soluat soldos quinq̄. Et credat̄ sacramēto denūtiātis, uel uni⁹ testis referētis. Et hēatur secretus :-

De nō occultādo aliq̄m fōtē in territorio ciuitatis p̄ene. Ca.ᵐ lxvi.

STatutū est q̄ quicūq̄ deaptauerit seu occultauerit aut fregerit aliquē fontē publicū siue uicinalē in territorio dicte ciuitatis teneat̄ ip̄m reaptare, et ad pristinū statū reducere cū introitib⁹ et exitib⁹, ac circuitib⁹, et splacijs eiusdē sub pena uiginti soldoꝝ. Et credat̄ sacramēto denūtiātis cū uno teste.

De nō tenēdo incōbaratas stradas pu.ᶜᵃˢ siue uicinales. Ca.ᵐ lxvij.

ITē statutū est q̄ nemo debeat incōbarare stratas publicas uel uicinales, lapidib⁹ cemētis, aut lignis uel alijs quibuscūq̄ reb⁹ vnde resultet aliquod p̄iudiciū trāsire uolētib⁹ et uicinoꝝ. Sed eas discōbarare debeat infra terminū sibi per curiā p̄figēdū sub pena uiginti soldoꝝ pro qualibet uice

De uia uicinali mutāda ꝯsētiētib⁹ uicinis. Cap.ᵐ lxviij

ITē statuim⁹ q̄ si aliqua uia uicinalis esset per quā habiliter iri nō posset. Et uicini aut maior pars ip̄oꝝ uellet ip̄a3 uiam mutare, seu per aliū locū diuertere hoc fieri possit, ita tamen q̄ ex ip̄a mutatione nullus uicinoꝝ grauet̄. Et dicta uia reformetur in meli⁹. Et si in aliqua territorij aliquis ex uicinis grauetur, debeant alij uicinj sibi restaurationē facere in pecūnia iux̄ determinationē duoꝝ proboꝝ uiroꝝ cōcorditer et cōiter eligēdoꝝ :-

De nō laborādo prope cōfines siue ter.ᵒˢ nec ip̄os exhere. cap.ᵐ lxix

-: Liber quart9 :-

Hoc salubri statuto prouisu est q nemo audeat laborare siue -44-
laborari facere prope cõfines siue terminos alicui9 circu circa
per spaciu duo palmo ad min9. Et nemo exhat cõfines de
possessione alicui9 absq patroni licẽtia sub pena uigiti soldo-
ru in quolibet pdicto casuu. Insuper si quis animo occu-
padi uel dãnu dãdi ligonizãdo, fodiẽdo siue arãdo aut
uagãdo laborauerit ultra lineã seu rectitudinẽ de terra siue possessione
alicui9; soluat uice qualibet soldos decẽ. Et occupatu siue laboratu libere do-
mino possessionis relapset et in statu pristinu reducat. Et emẽdet dãnu
patiẽti si quod illatu est :-

De nõ explanãdo limitẽ nec incidẽdo stattalia. Capm. lxx.

Statutu est q si quis uel si qua foderit disruperit uel aliquo
modo explanauerit siue diruerit limitẽ alicui9 siue fracta-
le alicui9 inciserit. Exceptis rubeis siue spinis sup uias uel
ultra fines protẽdẽtibus; siue lapides de dicto limite eleuaue-
rit soluat uice qualibet soldos decẽ. et tãtidẽ dãnu passo
pro emẽda. Et si maius esset dãnu teneat recipiẽs probare, et illud probatu re-
ficiat eidem. Et de oibus pdictis credat sacramẽto denũtiãtis :-

De nõ faciẽdo cauatas iux limites terre alicui9. Capm. lxxi

Statutu est q nullus audeat facere cauatã in pede iux uel
prope limitẽ terre alicui9 spatio duo palmo. Et cõtrafaciens
soluat uigiti soldos et dãnu reficiat patiẽti, et ad mãdatu cu-
rie teneat replere cauatã eãdẽ. Et faciẽs cauatã profũdio-
rẽ seu largiorẽ dicta mẽsura duo palmo teneat et debe-
at iux limitẽ uel terrã alteri9 uel iux uiã publicã uel uicinalẽ ubi dictas
cauatã faceret tãta quãtitatẽ siue spaciu de terra sua relinquere quãtu
profũda et larga fuit ipsa cauata. Et si quis contrafecerit uice qualibet inci-
dat in dicta penam :-

De nõ rũpẽdo formã alicui9 molẽdini. Capm. lxxij

Statum9 q si quis causa capiẽdi pisces uel alia quacuq de
causa disruperit siue deuastauerit formã alicui9 molẽdini
si de die in soldos quinq; si de nocte duplu cõdẽnet pro
qualibet uice. Et emẽdet dãnu patiẽti. Et pro qualibet ui-
ce sacramẽto denũtiãtis siue uidẽtis credat :-

De filato lini uel canape in cancelis aut torcijs non
mittẽdis. Capm. lxxiij

Itẽ statutu est q nulli aromatorio siue speciario liceat mittere

in cadelis aut torcijs pro papiris toppos siue filatū de lino uel de canapa: sed ipsos papiros simplices facere debeāt de bōmice filata pura sub pena unius agustalis pro qualibet uice qua aliquis fuit repertus ōtrā fecisse. Et in predictis possint et debeāt Iudex et notarius caplorum inquirere ex officio. et repertos culpabiles punire dicta pena:-

De nō remittēdo cōdēnatiōes alicui cōdēnato. Capitulum lxxiiij.

Statutū facimus quod Camerarius uel Iudex nequeāt remittere cōdēnatiōem alicui cōdēnato in totū nec in parte nec ꝓponere seu ꝓponi facere in aliquo cōsilio, quod alicui cōdēnato pena comunitati tāgēti remittatur, sub pena Camerario et Iudici cōtrafaciētibus unius agustalis pro quolibet et arrēgatori solidorum uiginti. Hoc addito quod si ille cōdēnatus uoluerit ex semetipso gratiam in parlamēto petere hoc sibi cōcedatur. nec sibi fieri possit gratia nisi missus fuit partitus ad bussulas et ballutas, et obtinuerit ad minus per duas partes ballutarum. De parte aūt tāgēte dño epo nemo audeat aliquid tētare sub pena unius agustalis: quia nō decet immittere falcē in messem alienam:-

Quod pr̄ teneatur pro filio et maritus pro uxore et dñs pro famulo. Capitulum lxxv.

Statuimus et ordinamus quod si filius uel filia familias uel uxor alicuius aut famulus alicuius uel famula aliquod dānū dederit personaliter uel cū aīalibus seu aliter deliquerit et cōdēnati fuerint. et eorum bona ubi executio fieri posset nō reperiretur pr̄ teneatur. et cōpelli possit realiter et personaliter ad soluēdū cōdēnationem pro filio et filia, et maritus pro uxore, et patronus pro famulo, et famula in dānis datis cū bestijs ipsius patroni. Et nullā opponere possint nisi quod non fuerit iuste cōdēnati. Et exactio dicte cōdēnatiōis circa famulos et famulas locū hēat infra annū: et post annū patronus nō teneatur aliquo modo pro famulis.

Quod Regatterij nō emāt res comestibiles nisi in locis solitis. Capitulum lxxvi.

Item quod nullus tabernarius regaterius uel alia quecūque persona occurrat uel uadat ad aliquā aliā partē uel locū dicte ciuitatis intus et extra ad emēdū a deferētibus pisces colūbos, caseū, edos aut alia aīalia fructus uel alia quecūque comestibilia. Sed expectet donec ille talis deferēs se posuerit in locis publicis et cōsuetis in platea fori ad uēdēdū res tales. Contrafaciēs uero ad penā quinque soldorum teneatur qualibet uice. Et denutianti siue referēti aut uni testi credatur cū sacramēto et teneatur secretus; et hēat quartā partē pene exigēde statim per bullettā. Et nemo emere possit aliquid in cōmuni usque ad horam tertiam sub eadē pena. et qlibet fructus uēdatur ad podius sub dicta pena.-

Liber quartus

Quod nullus tabernarius emat lanam a laborantibus etc. Capitulum lxxvii. 45.

Ne relinquendi materia alicui prestetur. Statutum est quod nullus taber-
narius sive tabernaria aut quevis alia persona emat vel in pi-
gnore aut deposito recipiat lanam a laboratoribus lane vel aliquas
alias res mobiles ad artem lane destinatas sub pena viginti sol-
dorum qualibet vice. Et res illas sive lanam statim nullo recepto pre-
tio restituere teneatur absque dilatione aliqua sive cavillatione sub dicta pena. Et credatur
sacramento denuntiantis vel unius testis. Et hoc presens statutum similiter locum teneat in fi-
liis familias et minoribus decem et octo annis et famulis et mercenariis et quibuscumque ali-
is personis suppositis aliene potestati in preiudicium illorum qui non possint vendere neque ullo modo
alienare vel emere vel in mutuum accipere aliquid mobile vel stabile, etsi fuerit proprium profe-
ctitium peculium vel adventitium aut castrense vel quasi :-

De mensuris retinendis per tabernarios mercatis. Capitulum lxxviii.

Item quod nullus tabernarius aut quevis alia persona audeat vendere vinum
alicui ad minutum nisi ad mensuras ordinatas per comunem, et per magistros capi-
tulorum mercandas sigillandas et adiustandas. Et quilibet tabernarius retine-
at pitittum sanum medium quartam et tertiam partem unius pititti. Et sint men-
sure ipse de terra cocta sub pena decem soldorum qualibet vice. Exceptis
civibus volentibus vendere in eorum domibus qui non sint tabernarii quibus impune
liceat vendere vinum cum pititto vel medio pititto adiustato et sigillato, etsi non ha-
beat alias mensuras dummodo quod predicti venditores ostendant vinum officialibus ut ponant
secundum qualitatem ipsius. Et similiter tabernarii ostendant dictis officialibus vinum
toties quoties mutaverit illud ad vendendum sub eadem pena. Et officialis teneatur
facere bullettas de licentia vendendi. Et absque licentia officialis non possit mittere vi-
num exterum sub eadem pena :-

De mensuris revocatis per tabernarios retinendis: Et quod taberna- rii non vendant vinum ad credentiam filiis familias et mino- ribus decem et octo annis. Capitulum lxxix

Item quod nullus tabernarius audeat retinere in taberna pitittum medi-
um pitittum et alia vasa mensuratoria in bancho nisi reimborchata
et bene lota, et in illo bancho non retineat alia vasa non sigillata. Et
contrafaciens incidat in penam qualibet vice soldorum quinque. Et credatur denuntianti aut refe-
renti. Item quod nullus tabernarius vendat vinum aut alias res comestibiles filiis familias
seu minoribus decem et octo annis patribus carentibus ad credentiam: vel eis aliquid mutuet
occasione cibi vel potus aut ludi. Et si qua pignora propria ad eius manus advenissent
ea restituere teneatur sine aliqua solutione :-

Quod porci non vadant per civitatem nec oche vel anseres. Capitulum lxxx.

Item statutū est q̄ nemo permittat ire porcos per ciuitatē solutis
siue nō ligatos nisi aliquis duceret secū dū uult ire ad sua pos-
siōes, a contrafaciēte pena quinq̄ soldor̄ exigat᷑ et ad eādē penā tene-
at᷑ quicūq̄ permiserit ire ex domū suā ocħas uel anseres. Et te-
nētes porcos debeāt eos tenere ligatos in eor̄ domib⁹ uel porti-
libus ita q̄ nō possint discurrere per uicos uel plateis dicte ciuitatis sub eadē
pena :-

De uino uēdēdo sin ei⁹ qualitatē. Capl̄m lxxxi.

Statutū et ordinatū est q̄ nemo tabernari⁹ uel alia quecūq̄ per-
sona uēdere audeat uinū ad minutū nisi pri⁹ sibi sit positū
et assertatū per notariū capitulor̄ qui hēat ipm̄ uinū pone-
re sin sui qualitatē cū aliquib⁹ de cōsilio si reperiri possit.
Qui notari⁹ facere debeat bullettā uolēti uēdere dictū uinū et scribēt in ea
quo p̄tio uēdere debeat, quā bullettā dictus uolēs uēdere affigat in uegete,
ubi est dictū uinū aut in barili. Et pro dicta cedula dictus notari⁹ de-
beat hēre pro sua mercede quatrenos .ii. et aliter uinū nō possit per aliquē
uendi pena uiginti soldorum :-

De barilib⁹ mercandis. Capl̄m lxxxii.

Item q̄ quilibet tabernari⁹ siue alius quicūq̄ mustū seu uinū eme-
re uolēs quocūq̄ emere debeat portare barilia mercata seu sigillata.
Et q̄ quodlibet barilj cū ferro ignito sit signatū p̄tiū s. cuius
capacitatis est dictū barile et quot pititor̄. Quod facere de-
beat magr̄ caplor̄ dicte ciuitatis; et pro sua mercede debeat ha-
bere quattuor denarios pro quolibet barili. Secus autē faciēs qualibet uice
incurrat penā quinq̄ soldor̄. Et credat denūtianti siue referenti cū iuramento :-

De expēsis nō dādis laboratorib⁹. Capl̄m lxxxiii.

Item q̄ nullus ciuis seu hītās in dicta ciuitate penne, qui mittit
operarios ad quodlibet exercitiū debeat eisdē aliquas expen-
sas dare tā intus ciuitatē q̄ extra. Exceptis messorib⁹ muratori-
bus carpētariis et secatorib⁹ quib⁹ liceat expēsas dare. Ceteris
autē laboratorib⁹ liceat dare uinū purū uel lymphatū prout
patrono uidebit᷑ et coquinā tātūmō. Et cōtrafaciēs tā patron⁹ q̄ operari⁹ si
est de ciuitate aut forensis teneat᷑ ad penā decē soldor̄ :-

De scribēdis denūtiationib⁹ et accusis per not̄ caplor̄ ciuilis. Capl̄m lxxxiiii.

Item q̄ not̄ caplor̄ teneat᷑ scribere quascūq̄ denūtias uel accusas
aut inquisitiones ad instantiā cuiuscūq̄ qui sit sui iuris de quib⁹-
cūq̄ iniuriis siue guastimis et dānis datis. nō tamē teneatur

scribere ad instātiā filiȷfamilias absq3 p̄ris cōsensu; uel famuli absq3 patro- ·46·
ni licētia. Et super dictis denūtijs inquisitioib9 uel accusis per curiā causar
ciuiliū procedat. Et reperti culpabiles cōdēnent in formā statutoꝝ dictꝫ ciui-
tatis. Si aūt dict9 notari9 fuerit in p̄dictis remitēs aut neglig̃es incurrat qua-
libet uice in penā quinq3 soldoꝝ :-

De pignorib9 faciēdis et uēdēdis - Capm. lxxxv.

Item q̄ Iudex ciuitatis penne et ei9 not. teneat facere executiōes cōdēnationū factaꝝ et pignora ablata teneat per octo dies et nō ultra, quibus elapsis requirat patronū per publica p̄conia aut per publicos nūtios q̄ statim ueniat ad reluēdū ea. alias uēdant et dñi ipoꝝ pignoꝝ habeant terminū quinq3 dieꝝ ad reluēdū ea ab emptoribꝰ ipoꝝ: quo termino elapso sint oīo deperdita pro dñis ipoꝝ. Et officiales pro p̄dictis nequeat quoquomodo ab aliquo inquietari aut uexare in quacūq3 curia uel et in sindicatu. Et si inquietaret debeat per coītatē indēnes conseruari sūptib9 coītatis p̄dicte :- ter. ad redim. pignus venditum

De nō p̄stādis patrocinijs per Cam. Iudicē et ei9 not. Capm. lxxxvi

Itē iudex qui pro tēpore fuerit et sui officiales; neq3 Camerarius nō audeat p̄stare patrociniū aut procurationē facere pro aliq' actore, uel cōuēto, aut denūtiātē, uel denūtiato aut inquisito, uel accusato, aut accusatore in dicta curia, uel in q̄cunq3 alia curia ciuili ecclesiastica, uel criminali pro uno ciue et incola con̄ aliū, uel pro uno forēse con̄ ciuē et incolā siue hitātē in dicta ciuitate. Si aūt secus fecerint incurrat illā penā duplicatā quā incurreret denūtiat9 uel denūtiata quā, uel quē defenderit, si nō fuisset defensus. Et si esset causa ciuilis ad bacū, aut criminalis; et pro aliquo procurauerit siue defēsauerit incurrat penā pro qualibet uice unius agustalis :-

De executionib9 cōdēnationū faciēdis p. offiles Capm. lxxxvij.

Itē q̄ Iudex et ei9 not. collectaꝝ exactor teneat cōdēnatiōes exigere et exigi facere in formā seriē et tenorē capituloꝝ siue electiōis, ita q̄ de ultimis cōdēnationibus factis per suum predecessorē, et de primis cōdēnatiōibus factis per ip3 nil remaneat exigēdū successori suo: sed aut in pecunia, aut in pignoribus integrā ratiōe3 reddat de dictis cōdēnatiōib9 nisi iusta3 habuerit causa3 arbitrio Camerarij et cōsilij minoris declarādā. Et si negligens fuerit, soluat de suo proprio salario illud quod de dictis condēnationibus restat exequēdu3 :-

De termino dādo denūtiatis aut inq̄sitis siue accusatis. Capm. lxxxviij.

[illegible]

Liber quart9 :-

ITē si quis denūtiat9 accusat9 aut inquisitione repertus cō-
paruerit in termino sue citationis statuat' termin9 triū
diez ad oēs ei9 defēsiōes faciēdā quo elapso et nihil per
ipm inquisitū accusatū uel denūtiatū productū fuerit
de iure suo nullatenus in posterū audiet' sed cōdēnet'
sin formā statutoz dicte ciuitatis nisi per curiā steterit
aut iusta et rationabili causa fuerit dict9 talis impeditus arbitrio Ca-
merarij et iudicis declarāda. Quo casu iterū statuat' sibi termin9 Iudi-
ci uisus. Quo elapso cōdēnet' ut sup' si nihil probauit saltim legiti-
me de iure suo. Et si nō cōparuerit in termino citationis tācq ue-
re cōtumax reputet'. et pro cōfesso et cōuicto hēat'. nō tamē gaude-
at beneficio cōfessionis, imo nec talis cōtumax appellare possit a sē-
tentia cōdemnationis contra eum lata :-

De portātib9 granū ad uēdēdū. Capl'. lxxix.

ITē q' oēs deferētes granū & alia uictualia ad uēdēdū in
ciuitate penne de die sabbati portare debeāt ad locū solitū et or-
dinatū in platea fori. Et ibidē uēdat cū thumulis lapideis
uel cū thumulis de ligno iustis et merchatis signo cōitatis sm
uolūtatē ēptoris ubi uoluerit mēsurare. Cōtfaciēs uero tam em-
ptor q' uēditor incurrat in penā decē soldoz :-

De pōderādo res q'scūq3 uēdas cū belācijs. Capm. lxxx.

ITē q' uēdētes siue emētes lanas uel alias res siue mercātias pōdera-
les debeāt eas pōderare seu pōderari facere cū belācijs et nō cum
statera ad uolūtatē emptoris a decē degalatis infra. Cōtfaciēs
uero pro qualibet decima alr' pōderata soluat soldos duos et cre-
datur sacramēto denūciātis uel referētis et hēat' secret9 :-

De cadaueribus proijciēdis ex ciuitatē. Capm. lxxxj.

ITē q' nemo proijciat siue proijci faciat cadauera quoruścūq3 ani-
maliū mortuoz siue alias res putridas que aerē inficiāt et cor-
rūpāt infra menia dicte ciuitatis aut ēt in uijs publicis
uel uicinalib9 ex ciuitatē ipās prope per uiginti cannas.
pena pro qualibet uice decē soldoz infligēda. nec nō tenea-
tur eleuare, et inde remouere et cōburere aut sepellire statim sub
eadē pena a mēse maij usq3 et per totū mēsē octobris ex ciuitatē tm.
intus uero nullo tēpore proijci possint. Et stāt iurati quoz relationi
credatur. Et per dictos officiales possit procedi ex officio cōn quos-
cūq3 delinquētes in predictis :- De salario fornariaz. Capm. lxxxij.

-: Liber quartus :-

Itē ordinatū et prouisū est q cuilibet fornario siue fornarie detur pro pane coquēdo pro suo labore decē et octo unus panis pro qualibet coppa et nō plus. et cōtrafaciēs soluat uice qualibet soldos quinq. Et credat sacramēto denūtiātis uel referētis. et restituere cogat illud quod plus recipit faciēti panē :- .47.

De nō proiciēdo morcas trappitorum in uiis pu. ul uic. Cap. lxxxxiij.

Itē statuimus q nullus trapittarius uel quiuis alius uel alia persona et trapetū siue pistrinū nō hūs per se uel alios proiciat morcā de trapetis uel domib⁹ in plateis publicis uel uicinalib⁹ infra menia ciuitatis aut per ciuitatē ita ut sup terrā per ipas uias defluat. sed eā proiciat seu proici faciat ad fossos seu carbonarios dicte ciuitatis uel subtus terrā per coduct⁹ faciēdos sūptib⁹ patronorum ipsorum trapittorum et per loca per que min⁹ dānū inferat uicinis Qui coduct⁹ fiet iux arbitriū duorum proborū uirorum ad hoc per cōsiliū min⁹ dicte ciuitatis eligēdorum Cōtrafaciēs in penā uiginti soldorum qualibet uice incurrat :-

De nō retinēdo foueas discoopertas. Cap. lxxxxiiij.

Ad euitādū pericula que possūt euenire. statuim⁹ q nemo retineat foueā discopertā uel q sit sua. uel q retineat eā ad pēsionē nisi causa imittēdi bladū uel causa reparatiōis. uel affolcationis. quibus casib⁹ debeat foueā ipaz cooperire cū tabulis ita q ex ea nullū periculū possit euenire. Et infra quattuor dies a die discoopertionis recooperiat foueā cū tabulis fortibus et terra sub pena decē soldorum. Et si quod dānū alicui euenerit illud emēdet. Si uero fouea fuerit lamata aut deuastata illā infra quinq dies a die sibi facti mādati per curiā replere teneat de terra. lapidib⁹ et aliis replimētis adeoq nullū periculū ualeat exinde euenire sub pena et emēdatione pdictis. Et credat denūtiāti uel referēti seu uni testi, et hēat secret⁹. -

De nō rūpēdo linū infra menia ciuitatis. Cap. lxxxxv.

Itē statuim⁹ q nemo audeat rūpere linū aut cannapā infra menia ciuitatis penne se rūpi facere. et tā rūpēs q patron⁹ cōtrafaciētes teneat ad penā quinq soldorum pro qualibet uice. Credatq sacramēto denūtiātis aut referētis seu uni⁹ testis qui hēat occult⁹. Et similiter null⁹ aut nulla persona audeat expādere siue expādi facere ad assucandū linū curatū siue curādū intus dictā ciuitatē in plateis publicis et aliis locis in pīudiciū quorūcūq querelātiū sub eadē pena :-

De arbore sistente in aliena possessiōe uēdēda. Cap. lxxxxvi.

Item statutū est q hūs aliquā arborē in alterius possessione existentē, teneat ipaz uendere illi cui⁹ est terra ad euitādū errores uel

permutare cũ dño possessionis qui si nõ esset de pcio concordes extimetur ipsa arbor per duos vicinos per curiã eligẽdos et secundũ ipsorum extimationẽ ipsa arbor a dño possessiõis emat' sub pena quadraginta soldorum pro quolibet contrum contradicẽte :-

De nõ stantiãdo equites uel pedites in ecclesiis. Capitulum lxxxxvii.

Quia ab omni iure dissentaneũ est cõpeter q stipẽdarii siue soldati cũ clericis siue in locis religiosis cõmorẽt'. Non enim cõvenuit iudei cũ samaritanis. Idcirco hoc saluberrimo et perpetuo statuto sancim' q quicũq cõtingeret stantiare siue stantias aut domos dare aliquib' stipẽdariis equitib' uel peditib' in ciuitate pene quod absit nullatenus stãnẽt aut alloẽt in domib' aliquarum ecclesiarum seu monasteriorum uel hospitaliũ aut cõuẽtuũ dicte ciuitatis. Sed pocius in domibus ciuium quorũcũq. Et si quis secus diceret pponeret uel arrẽgaret nõ audiatur nec fiat quod dixit. Et nihilominus soluat penã uni' augustalis. Non enim hoc fieri pot sine peccato ut diuina & canonica dictãt instituta. Et nihilominus per unũ annũ nõ possint esse in aliquo officio cõitatis nec aliqua potiri dignitate in cõitate predicta :-

De dãnis datis personalr' aut cũ aĩalib'. Capitulum lxxxxviii

Item statutũ est q quotiescũq est factũ aliquod dãnũ personaliter aut cũ aĩalib' in possessiõib' et bladis aut quibuscũq aliis dãnis et quoquomodo datis. Et patronus dãnũ passus aliter per testes nõ ualeat probare possit suo sacramento accusare dũtamen q ipse uiderit et nõ per auditu senserit usq ad decẽ soldos et nõ ultra sibi credat'. Et officialis minime possit dãnũ dãt et accusatũ in penã maiorem cõdẽnare :-

[illegible] debeat fides adhibẽda. Capitulum lxxxxix.

Item statuim' et ordinam' q testib' minorib' quatuordecim annis datis in quibuscũq dẽnuntiis siue accusis et inquisitionibus tã in dãnis datis q in iniuriis personalr' illatis qualitercũq et quibuscũq personis nõ possit deferri iuramẽtũ et minime eis credatur ad plenã probatiõẽ sed tãtũmodo arbitrio camerarii et iudicis fides aliqua adhibeat' hũdo respectũ si ipsorum astutia suppleret etatem :-

De pena facientib' cõuẽticulam fraudulẽter in emptione gabelle. Capitulum c.

Statutũ et ordinatũ est q ad obuiãdũ fraudib' que de facili occurrere et interuenire possũt in iactura dãnũ et preiudiciũ dicte ciuitatis pemne tẽpore quo gabella siue quartum

eiusdē ciuitatis uēdi cōtigerit annuatim in faciēdo sectas siue couēticulas et ligas .48.
per ēptores ipius gabelle in dānū dicti 9is salubriter prouisū est q ēptores dicte
nō possint esse numero ultra quatuor in societate ēptionis et cōductionis pdi-
cte. Et q nō fiat aliqua alia couēticula qualitercūq et quoquomodo q sit
in fraudē et piudiciū dicte gabelle, et dānū uniuersitatis. Et q tales reperti
culpabiles cōtra formā seriē et tenorē pntis capli puniāt ipi et quilibet ipoꝝ
pena cētū soldoꝝ uice qualibet, Et ultra sin arbitriū, ptatē et uelle cōitatis
pdicte. Et dicta ēptio siue cōductio irrita et nulla sit ipo facto et nullius
roboris uel efficatie. Et nemo pdictoꝝ tā principalr q per interpositā perso-
nā possit nec ualeat emere siue cōducere dictā gabellā; neq hēre in socie-
tatem aliquē de pdictis. Sed in perpetuū pdicti et quilibet pdictoꝝ em-
ptione et cōductione dicte gabelle sint priuati ex nūc pro ut ex tūc, &
tūc pro ex nūc ad ipoꝝ penā dedecus et uilipēdiū et alioꝝ exēplum &
disciplinam :

Explicit liber quartus

Rubrice quinti libri . .

De dānis personalr datis in ortis uineis et clausuris.	car. 49 cap. 1.
De guastinis psonalr nō faciēdis in arboribꝫ fructiferis et infru-chiferis.	car. 49 cap. 2.
De dānis psonalr factis in domibꝫ pallearijs uel alijs edificijs ecclesiaꝝ.	car. 49 cap. 3.
De guastinis et dānis datis cū aīalibꝫ.	car. 49 cap. 4.
De eligēdo iuratos sup guastinis per conestabiles.	car. 50 cap. 5.
De represētatōibꝫ iuratoꝝ	car. 50 cap. 6.
De denūtiatis excipiēdis per denūtiātes.	car. 50 cap. 7
De exerecutione cōtra dānū dātes.	car. 50 cap. 8.

Rubrice quinti libri :-

De nō audiēdo denūtiatū uolētē reaccusare in instati accusatorē — car. 51 cap. 9.
De nō audiēdo denūtiatorē elapso mēse. — car. 51. cap. 10.
Qd pr teneat pro filio maritus pro uxore et dnis pro famlo — car. 51. cap. 11.
De nō recipiēdo aliquos cōdenatos — car. 51 cap. 12.
De nō emēdo aliquā rem de qua sit mota lis — car. 51. cap. 13.
De nō alienādo eādē rem bis diuersis personis. — car. 51. cap. 14.
De nō inmittendo ignē certis tēporib9 anni. — car. 51. cap. 15
De denūtiatōib9 a plurib9 denūtiatorib9 factis. — car. 52. cap. 16
De dānis cladestinis illatis. — car. 52. cap. 17
De paleis nō carpēdis cōn uolūtatē prom. — car. 52. cap. 18
De officiali[illegible] dānū dātib9 et eorū familia. — car. 52. cap. 19
De nō hn̄tib9 bona stabilia dānū dantib9. — car. 52. cap. 20.
Qd liceat unicuiq, impune recucere ānalia dānū dātiā in suis possiōib9 ad officiales ignoto patrono. — car. 52. cap. 21
De [illegible] fractau — car. 52. cap. 22
De guastis factis ex territorio ciuitatis pēne — car. 52. cap. 23
[illegible] denūtiatōib9 nō tenēdis occulti — car. 52. cap. 24.
De pena cōfitētib9 delicti. — car. 53. cap. 25.
De [illegible] in processu. — car. 53 cap. 26
Qd laboratores nō deferāt ligna de possessione alior. — car. 53. cap. [illegible]
De extrahentib9 plātas oliuar et alior arbor — car. [illegible]
De collectorib9 oliuar et portāntib9 ligna de oliuetis. — car. 53. cap. [illegible]
De forēsib9 denūtiare uolēntib9. — car. 53. cap. 30
De pena iuratorū dānū dantiū — car. 53 cap. 31
De nō retinēdo [illegible] in certo districtu ciuitatis pennē. — car. 53. cap. 32
De certis uijs et clausuris claudēdis. — car. 53. cap. 33
De ligādo ad [illegible] — car. 54 cap. 34
De gallinis et [illegible] pullis gallinar anserib9 et alijs uolatib9 dam[illegible] [illegible] in ortis. — car. 54. cap. 35
De [illegible] sine [illegible] — car. 54. cap. 36.
De dānis [illegible] personalit gn̄aliter [illegible] et eor pena — car. 54. cap. 37
De [illegible] alme ciuitatis pennē [illegible] — car. 54. cap. 38

De dannis datis

Liber quint(us).

De dañis datis psonalr in ortis uineis et claus. Ca. I

Tatutu faciu(n)t et ordinam(us) q(uod) si quis uel aliq(ua)
persona dãnu dederit uel fecerit cu(m) persona
qualitercu(m)q(ue) ad fruct(us) uinea(rum) orto(rum). et ad
capos seminatos uel pratos custoditos et ad q(uo)s
cu(m)q(ue) alios fruct(us) et arudineta et her[illegible] existentes
in quacu(m)q(ue) clausura arborata. necno(n) ad fruct(us)
quarucu(m)q(ue) arbor(um) soluat uice qualibet dãni
dans siue sit accusat(us) inquisit(us) uel denunciat(us)
aut relat(us) siue repert(us) soldos dece(m) pro quoli
bet co(n)trafaciete de die. et de nocte duplu(m).
Et tantide(m) p(ro)piono dãnu passo pro em(en)da.
Et co(n)t(ra) forẽses duplicetur pena. Et credat(ur) sacramento denu(n)tiantis sine ullus
testis. Et forẽses citent(ur) ad hospitiu(m) siue alibi ubi soliti su(n)t co(m)uer(s)ari. et in eo(rum)
co(n)tumatia procedat(ur) co(n)t(ra) eosde(m). Si uero aliquis uel aliqua persona tãnumo-
do intrauerit siue trãsiuerit per supdictas possessiões et loca nihil ex eis
colligẽdo siue accipiẽdo: sed solumodo pro trãsitu [illegible] patrono sol
uat uice qualibet soldos quinq(ue). et credatur ut sup(ra).

De guastinis personalr no(n) faciẽdis in arborib(us) fructiferis et infructiferis. Cap. II

Tem statuim(us) q(uod) siquis uel siqua persona dãnu dederit uel fece-
rit in arborib(us) alienis fructiferis eas incidẽdo rupẽdo uel
quolibet deuastãdo de sua stipite sit incisa rupta siue deuasta-
ta in totu(m) quecu(m)q(ue) arbor fructifera du(m) o(mn)i(n)o q(ue) steterit in alienis pos-
sesionib(us) et clausuris et no(n) in capestris soluat uice qualibet agnitale unu(m):
et pro quolibet ramo soldos dece(m). Si in capestris soluat soldos quadraginta
pro qualibet arbore fructifera a stipite incisa. exceptis querqulis pro q(uo)
libet querqula soluat soldos dece(m). et emẽdet da[illegible]. Et credat(ur) denu(n)tian-
ti cu(m) uno teste. Et de nocte pena duplicet(ur). Et [illegible]do uel asportado fruct(us)
quoscu(m)q(ue) de arborib(us) et possessionib(us) p(re)dictis soluat soldos dece(m) ut s(upra). Si ue-
ro inciderit ruperit euulserit siue deuastauerit arbores no(n) fructiferas
soluat soldos quinq(ue). Et nullus audeat de lignis et arborib(us) incisis a di[illegible]
possessionib(us) alienis asportare. Et soluat uice qualibet soldos quinq(ue). Et
similiter siquis inciderit uites siue capp[illegible] soluat uice qualibet agnitale
unu(m). et emẽdet dãnu in arbitrio p(re)tor(um) cathun(?).

De dãnis personaliter no(n) faciẽdis in domib(us) p[illegible] et aliis edificiis e(t) c(etera) [illegible] Cap. III

Rdinam(us) q(uod) nulla siue nulla persona audeat accedere [illegible]

descēdere tecti ecclias siue couētj ciuitatis penne siue muros dictar ecclesiar. Et cōtrafaciēs soluat uice qualibet soldos decē. Si uero quis in domibus paleariis siue aliis quibuscūq edificiis intrauerit, ascēderit siue descēderit fregerit siue deuastauerit et qualitercūq dānū illatū fuit inuito patrono soluat uice qualibet soldos decē et emēdet dānū recipiētj. Hoc etiā addito q nulla persona audeat ullo unq tpe in quacūq ecclia ciuitatis penne siue in ear caplis siue supporticis reponere et imittere siue secare ligna, frumēta, legumina, segetes, paleis, seu quascūq alias res et bona et ppbana: et in eis nullus opus seculare facere secādo, uel aliter qualitercūq operādo Excepto tpe alicuius necessitatis et periculi, cū licētia tū epi uel cuiuscūq alicuius plati et rectoris eccliar pdictar tā intus q ex ciuitates pdictā ad penā uiginti soldor qualibet uice pro quolibet cōuenietē Et credatur referēti cū iuramēto et uno teste

De guastimis et dānis datis cū aialibus. Cap. iiij.

In pnti assisia statuim9 et perpetuo ualitura ordinam9 q pro aialibus dānū dātibus siue faciētibus dūi et pront siue possessores aut custodes dictor aialiū possint et debeāt cogi ad soluēdum et soluere teneātur et debeāt penas et bāna in pnti uolumine cōtēta. Famuli uero minime teneātur ad penā tēpore quo erūt ad seruitia pronorū pro aialibus dānū dātibus in quibuslibet dānis datis dicto tēpore sed proni aialiū pdictor sed ipi nō teneātur ad penā pro dānis et excessibus personalr illatis, et factis per ipos quibuscūq et qualitercūq Sz pro quolibet aiali equino seu caballino, mulino, bouino, asinino, caprino, porcino, et bufalino dānū dāte in uineis et arūdinetis et ortis dū in eis sūt fructus pro quolibet aiali pdicto uice qualibet soldos decē. Si uero aliis tēporibus in dictis uineis et ortis quādo nō sūt dicti fructus in eis pro quolibet aiali de pdictis pro qualibet uice soldos quinq. Si uero in segetibus et capis seminatis quibuscūq bladis pratis custoditis siue admagnionatis et herbe guardata a Calēdis martij donec segetes sint reposite pro quolibet aiali pdicto et uice qualibet soldos quinq ab inde in area soluat medietatē dicte pene. Si uero custos aialiū pdictor studiose custodire in dictis locis soluat uice qualibet, et pro quolibet aiali penā duplicatā. Et pro qualibet pecude denariis sex. Si uero fuerint aialia lactātia ut porcelli, agni, edi, pulli equini, caualli, siue asinini et alia quecūq aialia [illegible] inter annū [illegible] patronus siue custos pro qualibet aiali pdicto uice qualibet medietatē dicte pene pro ut [illegible] quolibet [illegible]. Si uero pdicta aialia dānū darēt pascuādo in possessionibus et clausuris [illegible] et aliis arboribus fructiferis in fructiferis, et arbores [illegible], et qualitercūq [illegible]-

Liber quintus

stādo tēpore dū in eis sūt fructꝰ soluat pro qˡlibet aīali pdicto pdictā
penā in qˡlibet gñe aīaliū pdictoꝝ. Quādo in eis nō sūt fructꝰ soluat me
dietatē pene predicte de die de nocte duplicet pena et emēdet dānū
et credat̃ ut supra. Si uero pdicta aīalia, et quodlibet pdictoꝝ dānū
dederint siue reperta fuerint in terra cāpestra et soda et si in ea fuerint
arbores fructifere inuito pprio soluat penā infrascriptā pro quolibet
aīali grosso denarios sex: pro alijs aīalibꝰ minutis denarios duos: pro
lactentibus medietatē. Et si dicta aīalia discurrēdo trāsiuerint per sup
dicta loca et possessiones nullomodo teneat̃ ad penā sed emēdet dam
nū. Et in dictis locis sodis et cāpestribꝰ nō possit procedi nisi ad accu
sam patroni nisi dānū dās fuisset prohibitus a dn̄o et patrono dicto
rum locoꝝ, et terre sodate; tūc incidat in penā cōtētā in caplō de inhi
bitione, et prohibitione facta. Et si dicta aīalia darēt dānū ad glan
des pira et mala sistētes in dictis locis cāpestribꝰ teneāt̃ ad penā qn
q; soldoꝝ pro quolibet aīali, et qualibet uice, exceptis pecudibꝰ capris
et asinis pro quibꝰ soluat̃ sol' unꝰ pro quolibet aīali et qualibet uice.
Pro lactātibꝰ medietas dicte pene soluat, et tātidē pro emēda patro
no si maius aut minus dānū nō fuerit, tūc hēat locū caplm inferiꝰ
de extimatione dāni dati ad requisitiōē utriusq; partis siue alterutri
us, et credat̃ deniūtiāti cū sacramēto et uno teste siue iurato refe
rēti. Et pdicta aīalia grossa euntia per noualia tēpore pluuiali sol
uāt soldū unū pro quolibet. Alijs tēporibꝰ medietatē. minuta uero
soluāt denarios quatuor dicto tp̄e pluuiali, alijs uero tēporibꝰ denari
os duos ad accusam patroni aliter non.

De eligēdo iuratoꝝ super guastinis [illegible] . Capꝭ v

Itē statuimꝰ et ordinamꝰ q super oībꝰ et singulis guastinis
supscriptis et infrascriptis faciēdis pro tēpore debeant ordi
nari iurati secreti eligēdi per comestabiles regionū, siue con
siliū et dādi officialibꝰ de tribꝰ mēsibꝰ ad tres mēses quibꝰ
durauerit offm Camerariatꝰ cuiuslibet, in quibuscūq; pro
uincijs siue comitis dicte ciuitatis pennete tā intꝰ q̄ ex, qui debeāt omnes
guastinas quas uiderit siue sciuerit fieri, et factas fuisse a quibuscūq;
siue cū personis siue cū aīalibꝰ prout dictāt assisie de guastinis. Et
similiter de iniurijs blasfemijs, et alijs excessibꝰ quibuscūq;. quoꝝ
iuratoꝝ et cuiuslibet ipoꝝ relationi credat̃ toties quoties retulerint.
Sed saltim semel in ebdomada officialibꝰ teneāt̃ pdicti iurati se pre
sētare et referre, qui teneāt̃ secreti ab officialibꝰ [illegible] eligiōe eoꝝ [illegible]

[illegible] ēti. Et ultra spatiū triū mēsiū durauerit dicti iurati, eo℞ repre-
sentatio nō teneat nec ualeat quoquo modo. Et nō p̄ntātes se qualibet eb-
domada semel teneāt ad penā quinq₃ soldo℞ uice qualibet pro quoli-
bet cōtrafaciēte :-

De rep̄sentatioib9 iurato℞ . Cap̄ vi.

ITē statuim9 q̄ si p̄dicti iurati retulerint se uidisse danum
factū personaliter uel cū aīalib9 in terris sodatis uel alia pos-
sessiōe quacūq₃. Et dñus siue patron9 dictarū possessionū si-
ue terra℞ sodata℞ noluerit datorē siue patratorē dicti dā-
ni teneri ad aliquā penā in capl̄is cōp̄hēsa₃ talis relatio nō teneat: sed rep̄n-
tat9 per curiā absoluat a pena, et emēda dāni de quo est rep̄ntat9. Dū tñ
q̄ dñs siue patron9 dicti sodi siue possessionis cuiuscūis in qua dānū da-
tū fuerit infra tres dies a die uocatiōis ad excusā[illegible]dos se corā dictis
officialib9 rep̄ntet. Et iuret q̄ nō frustatorie uel calūniose nolit ip̄m rep̄n-
tatū uel rep̄ntatos teneri de dāno p̄dicto. Alioquin nō audiat aliq̄ modo:-

De denūtiatis excipiēdis per denūtiātes. Cap̄m vij.

ITē prouidem9 q̄ liceat cuilibet denūtiatori in qualibet sua de-
nūtiatiōe faciēda excipere seu exceptuare quoscūq₃ uoluerit
de dāno cladestino sibi dato in quacūq₃ re sua mobili et
īmobili, fructib9 arborib9, et in quibuscūq₃ aliis dānis da-
tis inquirēdo per officiales ad instātiā cuiuscūq₃ denūtiātis.
Et exceptuati licet reperiāt deliquētes in dicto dāno nō teneāt ad penā nec
ad emēdā aliquā p̄dicti dāni dati. Et cōtra eos minime per officiales proce-
dat aliquatenus. Itē q̄ denūtiātes nō cogāt iurare de nō retinēdo de-
nūtiā siue accusā infra tres dies. Itē q̄ possint et testes p̄ducere ad p̄-
bādū denūtiā siue accusā in dictis guastinis, et dānis datis nō solū ex-
nei, sed quilibet filiusfamilias pro p̄re et famulus pro p̄rono familia-
res et domestici pro dño et p̄rono dānū passo, quo℞ depositioni p̄uio
iuramēto credat nulla alia probatiōe per denūtiātū p̄pea a denūtiatore exi-
gēda :-

Parrochiei et Comunali

De [illegible] dāno℞ dato℞ . Cap̄m viij.

ITē ad refrenā malitiā nō tm̄ denūtiātiū et accusātiū q₃ dam-
na dātiū et faciētiū statuim9 et salubriter prouidem9 q̄
[illegible] et quādocūq₃ cōtingerit procedere cō dānū
dātes et facietes officiales teneāt et debeāt cōdēnationes
facere pro dño possessionis sicut et pro curia ad ratiōē. Sed si dānū
[illegible] fuerit [illegible] cōdēnatio pene iuxta extimatioīm duo℞ probo℞ uiro℞

reficiat dānū ipsi passo a dānū dāte ad instātiā et petitiōem ac requisi- LI
tionē ipi⁹ dānū passi. Si uero esset mī⁹ dānū q̄ pene cōdēnatio ad peti-
tiōes requisitionē et instātiā dāni datis appretiet dānū sm̄ extimationē
duoꝝ proboꝝ uiroꝝ a partibꝫ eligēdoꝝ et tertij pro cur̄ dādi quādo p̄di-
cti forēt cōcordes simili appti̅atū reficiat dānū passo per dānū dātē.
Et p̄ns statutū locū hēat in quolibet dāno dato tā personali q̄ cū aīali-
bꝫ quocūq; et qualitercūq; p̄o ut in qualibet assisia de guastinis et dā-
nis datis statutū est. Itē q̄ sēper de nocte pene duplicēt in quacūq; assi
p̄dicta et infrascripta. Itē ēt q̄ in qualibet assisia de guastinis proce-
dat cōtra dānū dātes ad iuramētū denūtiātis siue accusātis in defectu
alteri⁹ probationis usq; ad decē soldos. Ab inde ultra credat sibi cū
uno teste ad minus.

De nō audiēdo uolētē in instāti reaccusare accusantē. Cap. ix.

Itē q̄ si quis uel si qua denūtiat⁹ uel denūtiata fūit de aliquo
dāno dato siue iniuria tā cū p̄sona sua aut alicui⁹ sui dome-
stici q̄ cū aīalibꝫ dānū dādo siue iniuriā inferēdo, uel de qui-
buscūq; alijs pro ut una quaeq; assisia p̄ntis uolumīnis di-
ctat et prohibet. Et uelit in ipo instāti accusatorē uel denūtia-
torē ipius reaccusare uel denūtiare nō audiat usq; ad octo dies a die de-
nūtiatiōis nūandos.

De nō audiēdo denūtiatorē elapso mēse. Capīm. x.

Itē ordinam⁹ q̄ nulli liceat denūtiare uel accusare personā
de alijs iniurijs seu guastinis personali aut cū aīalibꝫ factis
post mēsē unū elapsū a die dāni dati, uel iniuriaꝝ uerbaliū
siue personaliū dictaꝝ factaꝝ siue illataꝝ ut antea nūanda.
Et cōtrafaciēs nō audiat accusans siue denūtias. Sed solūmodo dānū
passus ordinarie agat cōtra dānū dātes ad emēdā dāni et ad extima-
tionē iniuriaꝝ p̄dictaꝝ si uoluerit.

Q̄ p̄r teneat̄ pro filio, marit⁹ pro uxore et dn̄s p̄ famlo. Capīm xi.

Itē statuim⁹ q̄ si filiusfamilias et mulieres cōiugate et famu-
li et famule patronoꝝ delīquerit cōtra formā caploꝝ dicte
ciuitatis penne p̄r uel mr̄ pro filio uel filia, marit⁹ pro uxo-
re, & patron⁹ uel domin⁹ pro famulis et famulabꝫ siue fa-
miliaribꝫ domesticis teneat̄ soluere cur̄ ciuitatis penne penā
in assisijs cōp̄hēsā cōtra quas deliquerit. Et similiter dn̄s uel patron⁹
dn̄a uel patrona teneat̄ soluere eādē penā pro quocūq; habitante cū eis in
una et eadē domo. Et si famuli sūt de ciuitate simili procedi possint cōtra

ipsos si sũt soluẽdo alias procedat ut supra in alio caplo disponẽte adagẽ ute est supra car. 44.

De nõ receptando aliquos cõdẽnatos. Capm. xij

Itẽ q̄ nulla persona audeat nec p̄sumat receptare aliquẽ cõdẽnatũ siue aliquã cõdẽnatã per officiales causa₄ ciuiliũ ciuitatis p̄ne ex tenore et forma quarũcũq; assisia₄ in p̄nti uolumine cõtẽta₄ qui uel que soluẽdo nõ sit neq; sufficiẽs ad soluẽdũ cõdẽnatiões, nec dare et ministrare cibaria et potabilia postq; publice prohibitũ fuit per bãnũ exinde emissũ ex parte dicto₄ officialiũ. Et cõtrafaciẽtes teneãt soluere dictã cõdẽnatiões ad quã tenet cõdẽnat⁹ receptat⁹. Et pro pena soll. dece cõdẽnet :-

De nõ emẽdo rẽ de qua sit mota lis. Capm. xiij

Itẽ ordinatũ est q̄ nemini liceat emere neq; emi facere publice uel occulte aliquã rem mobilẽ siue imobilẽ de qua lis siue questio mota est siue moueri sperat aut in donatiões permutatiões aut quocũq; alio titulo penes se trãsferre et retinere quoquo modo. Et cõtrafaciẽs tã alienãs et trãsferẽs q̄ recipiẽs alienatiões, donationẽ permutatiões aut quocũq; alio titulo dñij trãslationẽ soluat uice qualibet et per quẽlibet agustale unũ. Et nihilominus talis alienatio seu quocũq; alio titulo trãslatio nõ sed nullius roboris efficatie uel momẽti :-

De nõ alienãdo eãdẽ rẽ bis diuersis personis. Capm. xiiij.

Itẽ statuim⁹ q̄ ad hoĩu₃ malitiã refrenãdã quotiescũq; facta est uẽditio alicui⁹ rei mobilis siue stabilis quocũq; translationis titulo statim receptis arris siue fide de p̄tio cũ ei⁹ sacramẽto in presẽtia duo₄ testiũ fide digno₄ siue pro ut p̄tiũ et qualitas dicte uẽditionis siue quouis titulo trãslationis arbitrio Camerarij et Iudicis declarãda, dict⁹ alienãs siue uẽdẽs nõ possit nec ualeat se aliquo modo penitere: & alij secũdo uẽdere uel alienare: sed prima alienatio, licet non sit trãslata, sit rata et firma: et secũda ipso iure euanescat et sit irrita & inana et nullius roboris uel momẽtj. Et cõtraciẽs nihilominus incidat in penã uni⁹ agustalis

De nõ imittẽdo ignẽ certis tẽporib⁹ anni. Capm. xv.

Itẽ q̄ nemini liceat imittere ignẽ in stippulis siue quocũq; alio agresti siue domestico loco tam in districtu q̄ extra districtũ dicte ciuitatis a mẽse martij usq; per totũ mẽse septẽbris absq; licẽtia officialiũ. Et cõtraciẽs uice qualibet incurrat in penã uni⁹ agustalis. Et nec nõ aliquod damnũ inferẽs emẽdet illud s̄m extimationẽ duo₄ siue triũ p̄bo₄ uiro₄ cõiter ab utraq; parte et per curiã electo₄ :-

Liber quintus :-

De denũtiationibus a pluribus denũtiatoribus factis. Cap. xvi. 52.

Item statutũ facimus quod si quis uel si qua denũtiatus uel denũtiata esset a pluribus denũtiatoribus et reperiret scriptum de uno et eodē dāno dato in una et eadē die in aliqua possessione per se uel eius aīalia quod pro una denũtiatione tātũ habeat. Et denũtiator uel ille ad cuius petitionē facta esset post primā denũtiationē talis denũtiatio soluat noīe pene pro qualibet denũtiatione sic iterata soldos quinque dũmodo quod scienter et appensate fecerit :-

De dānis clādestinis illatis. Cap. xvii.

Item statuimus quod quādocũque aliquod dānũ clādestinũ datũ fuisset personali uel cũ aīalibus in quibuscũque dānis datis aut per incisionē arborum, aut per ignis imissionē seu quocũque alio modo, et causa, in possessionibus arboribus, et fructibus, ac segetibus, uineis et ortis, & pratis et herba custoditis existentibus intus ciuitatē et extra in pertinentiis eiusdē ciuitatis penne et malefactores nequeāt inueniri. Officiales predicti ab omnibus et singulis de loco uel cōtrata, et presertim qui magis utuntur et frequentāt in dicta cōtrata ubi dānũ fuerit datũ, et maxime in illo tēpore emēdari faciāt iuxta estimationē triũ proborum uirorum electorum per curiā et dānum passũ. Et officiales teneāt presentē assisiā sumarie obseruari facere sub pena eorum p̃stiti iuramenti :-

De paleis non carpēdis contra uoluntatē prioris. Cap. xviii.

Statuimus quod nullus audeat carpere seu metere paleas de terris alicuius sine licentia illius cuius est terra sine patroni aut laboratoris dicte terre. Et cōtrafaciēs soluat uice qualibet et per quolibet soldos quinque et tandem dānũ passũ pro emēda. Et si maius dānũ fuiت credatur sacramēto denũtiantis cũ uno teste idoneo :-

De officialibus dānũ dātibus et eorum familia. Cap. xix.

Statutũ facimus quod nullus officialis ciuitatis penne maior siue minor siue eius familia audeat dānũ facere siue dare in fructibus quibuscũque siue possessionibus ciuitatis penne quoquo modo. Et cōtrafaciēs soluat uice qualibet penā duplicatā prout in unaquaque assisia in presenti uolumine inserta cōtinetur pro quolibet. Et iudex teneatur pro familiari. Et similiter si famuli uel aīalia quorumlibet priuilegiatorum puniantur penis prout in capitulis inde factis dispositũ est. Et si eorum dñi et patroni essent renitentes in solutionibus penarum ipsorum famulorum dānũ dātũ in ipsorum possessionibus. Patroni ipsarum dātes dānũ in possessionibus dñorum ipsorum famulorum ad aliquā penā minime teneātur aliquo modo :-

-: Liber quīt⁹ :-

De nō hñtibus bona stabilia dānū dātib⁹. Capm xx

Itē statuim⁹ q siquis uel siqua inuētus fuit cū lignis fructib⁹ oleribꝰ et reb⁹ aliis quibuscūq; nō hñs bona stabilia in ciuitate pēne, et nō poterit probare et docere, vnde iuste res ipās hēat uel asportet soluat dece. Et dānū reficiat passo. super quib⁹ referēdis statuātur iurati per officiales et credat eis cū sacramēto siue alterius denūtiātis

Q liceat reducere aīalia dātia ad officiales pēnono igto. Capm xxi.

Itē statuim⁹ q liceat cuicūq; inuētori aīaliū dānū dātiū in quibuscūq; possessionib⁹ suis si talis inueniēs ignorauerit patronū ipoꝝ animaliū reducere dicta aīalia ad officiales ciuiliū ciuitatis penne sine pena aliqua, et eis uel eoꝝ alteri assignare tenēda et cōseruāda per eos uel eoꝝ alterū penes hospites siue tabernarios, et ea procurari et cōseruari facere, quousq; dictoꝝ aīaliū patronus uel custos appareat soluturus penas debitas, et refacitur⁹ dāna passo secūdū formas et series assisiaꝝ in p̄nti uolumine descriptaꝝ. Et credat sacramēto denūtiātis siue inuenientis aut uni⁹ testis. Et si ppea aliquē in maiori curia criminali citari & uocari cōtingerit citat⁹ iuuet sūptib⁹ et expēsis Vniuersitatis. Et q dicta aīalia minime uerberēt, alias si aīalia ipa, culpa et defectu inuētoris deuastata, puniat ut sup in aliis caplis cōtēta :-

De deguastatione frattaꝝ. Capm xxij.

Itē q quicūq; fregerit, ruperit aut quolibet deuastauerit frattas siue sepes cuiuscūq; clausure, uinee siue orti aut cuiuscūq; possessionis soluat cōtrafaciēs uice qualibet soldos quinq;, et credat sacramēto denūtiātis uel uni⁹ testis, et emēdet dānū ut supra :-

De guastinis factis ex territoriū ciuitatis pēnne. Capm xxiij.

Itē statuim⁹ q de guastinis factis ex territoriū ciuitatis penne officiales ciuiles ipius ciuitatis possint procedere ad denūtiā et ad accusaz alicui⁹ dānū passi, dūmodo q denūtiāt⁹ et denūtiās sint de ciuitate pdicta, uel domiciliū hēant in eadē & punire secūdū formā et tenorē caploꝝ et assisiaꝝ in p̄nti uolumine descriptꝫ nō obstāte q in dicto territorio sit aliquis alius officialis deputat⁹ ad dicta dāna data coequēda per quēcūq; dnm et patronū ipius :-

De denūtiatiōib⁹ nō tenēdis occultis. Capm xxiiij.

Itē ordinam⁹ q officiales dicte ciuitatis penne qui pro tēpore fuerint nō possint nec debeāt procedere quoquomō uigore alicui⁹ assisie super aliqua denūtia alicui⁹ siue cuiuscūq; uolētis teneri occulti. Exceptis denūtiatiōib⁹ et relatiōib⁹ fiēdis per iuratos super quib⁹

cuiq₃ guastinis et alijs quibuscuq₃ trāsgressionibꝰ cōn assisias in pn̄ti uolumine -53-
cōtētas qui teneat' occultū sub pena pstiti iuramētī als processus inde secutū nullū sortiantur firmitatis effectū :-

De pena cōfitētibꝫ delicti. Capᵐ. xxv.

ITē statuimꝰ qꝰ siq persona denūtiata fuerit scīn formā quarūcuq₃ assisiaꝝ dicte ciuitatis penne de aliqua guastina, uel alijs cōtētis in ipis, et cōfessus fuerit se comisisse delicti de quo denūtiatꝰ fuerit remittat' seu relaxet' ei tertia pars pene quā ppea soluere tenebat' nisi dūtaxat repertus fuerit inflagranti per officiales. Et tūc quibusuis cōfitētibꝫ nulla fiat remissio :-

De solēnitate deficiēte in processu. Capᵐ xxvj.

ITē statuimꝰ qꝰ in quolibet processu denūtiationū accusationū et inquisitionū faciēdaꝝ scīn formā assisiaꝝ ciuitatis penne aliquis processus inueniret' qꝰ nō sit uallatꝰ iuris solēnitatibꝫ ac actis legitimis nō seruatis Cōdēnatio et executio inde faciēda per dictos officiales, et executores caploꝝ nichilominꝰ teneat & ualeat, et sit firma defectu aliquo nō obstāte dūmodo cōn deliquētes probatū sit de delicto, siue de dāno dato, de quo denūtiatꝰ est. et procedat' cōtra eū secūdū formā assisiaꝝ in pn̄ti uolumine cōtētaꝝ. dūmodo qꝰ dicte curie et officialibꝫ plene cōstet per acta scīn tenorē caploꝝ pdicte ciuitatis penne :-

Qꝰ laboratores nō deferāt ligna de possessiōe alioꝝ. Capᵐ. xxvij.

ITē qꝰ nullus laborator siue laboratrix, aut brazariꝰ mercede cōductꝰ audeat portare ligna aliqua de possessioibꝫ in quibꝫ labo- seu laborauerit inuito dn̄o et patronō. Et qui confecerit soluat uice qualibet soldos quiq₃. Et credat' ut sup. Et qꝰ officiales possit ex officio inquirere et punire :-

De excetoribꝰ plātaꝝ oliuaꝝ et aliaꝝ arboꝝ. Capᵐ. xxviij.

ITē ordinamꝰ qꝰ si plātule siue posture oliuaꝝ uel aliaꝝ arboꝝ fructiferaꝝ fuerit excīse, siue euulse de possioibꝰ alienis confaciens soluat uice qualibet et pro qualibet plāta soldos decē. Si uero ex euulsor siue excetor ignoret' inquirat' ad petitionē et querelā eiꝰ cuiq₃ cōquerētis cōn quoscuq₃ qui in illo anno plātauerit siue pastinauerit ad ueritatē inuestigādā. Et repertus soluat penā pdictā. Et emēdet dānū prout sup statutū est de extimatione dāni illati :-

De collectoribꝫ oliuaꝝ et portātibꝫ ligna de oliuetis. Capᵐ. xxix.

ITē qꝰ nulli liceat oliuas colligere cōtra uolūtatē [illegible] uel mediatū dn̄i oliuaꝝ uel proxi; nec ligna asportare de oliuetis per se uel eius

familiā. Et cōtrafaciēs soluat uice qualibet soldos quinq; Et credat ut sup̄. Et de
nocte duplicet et emēdet dānū ut sup̄ :–

De forēsib⁹ denūtiare nolētib⁹. Cap̄. xx

ITē statuim⁹ q nullus ciuis siue hītās in ciuitate penne cogat
neq; astringat rūdere denūtiatōib⁹ siue accusis per forēses su-
per quib⁹cunq; assisijs dicte ciuitatis nisi pri⁹ talis denūtiator
siue accusator forēsis pncipalis rīsorē pro se dederit penes acta
curie dicte ciuitatis de soluēdo oē id quod teneret casu quo probare nō poterit
cōtra denūtiationes pdictas. et de expēsis ibidē factis. Et similiter pro reconuētiōe
si ordinarie recōueniri denūtiātē uel accusātē cōtigerit de quib⁹cūq; alias nō au-
diat denūtiās aliquo modo :–

De pena iuratoꝝ dānū dātiū. Cap̄. xxi.

ITē statutū facim⁹ q si quis iuratoꝝ de guastinis uel alijs ex for-
ma cuiuscūq; assisie dicte ciuitatis ordinat ad dicta curiā aliqd
dānū dederit aliēū personaliter uel cū aīalib⁹ ducēdis per ip̄a
et nō aliter siue de die siue de nocte soluat uice qualibet penā du-
plicatā pro superi⁹ et inferi⁹ in quib⁹cūq; caplis et assisijs cōpheñsaz et declaratā :–

De non retinendo capras in pertinentijs siue distri-ctu ciuitatis penne. Cap̄. xxii

ITē ordinam⁹ q nulla persona audeat retinere in ciuitate penne
uel eius districtu et territorio reducere et retinere aliquo modo
aliqua aīalia caprina ultra decē. exceptis ēdis lactētib⁹ ultra
pdictū nūm caprar decē. Preter in casalib⁹ scti Joānis de cypresso. Collis
alti. Terr cesar. Meri. Plumari ultra fossatū Trotte. Sumatum. Teringi. Roc-
che filioꝝ ade. et collis maij cū mōte sicco Veterano et sc̄e marie ad mira-
bellū. cū scto Georgio. quib⁹ locis et cōtratis liceat unicuiq; retinere di-
cta aīalia caprina ultra dictū nūm ad eoꝝ libitū et uolūtatē absq; alicu-
ius pniudicio et dāno. Et qui cōtrafecerit uice qualibet et quolibet aīali ca-
prino pdicto quolibet die quo eidē mādatū fuit ult⁹ soluat soldos quinq;
Et credat sacramēto denūtiātis cū uno teste. Et per officiales diligēter inquir-
debeat de pdictis. et repertos culpabiles puniri pena superi⁹ declarata. Et
pñs caplm publicē in quolibet introitu officialiū banniat. Et similiter
uaccarij retinētes dicta aīalia caprina puniāt eadē pena dūmodo q
dānū faciāt cū eisdē :–

De ortis sup̄ et clausuris claudēdis. Cap̄. xxiii

ITē statuim⁹ q quicūq; hīnt ortos uineas uel clausuras intra
et extra ciuitatē penne iux et prope uias debeāt ipsos uel ipas co-

mode claudere sepe uel fratta aut cauata. Alioquin dñi siue patroni aia- · 54 ·
liū discurrētiū in dictis locis nō teneāt ad penā aliquā. Si aūt cōmode clause
fuerit teneāt ad penā in assisijs in pñti uolumine cōtētā. Et si orta fuerit cōtē-
tio inter accusatorē et accusatū de clusimine stet iuditio et relationi magri
caploꝝ. Liceat tñ trāseūtibꝫ ire per possessiōes cōtiguas uijs lamatis et luto-
sis absq̄ pena donec uie sint reaptate :-

De ligādo unchū ad collū canis. Capm̄. xxiiij.

Atisiam facimus q̄ oēs et singuli hñtes siue retinētes canes teneāt
et debeāt de mēse septēbris et octobris quolibet āno ligare ad col-
lū ipsoꝝ canū unchos siue uncinos longitudinis uniꝰ cubiti per lō-
gū, et per anfractū uniꝰ palmi. Et ɔ̄faciēs pro qualibet uice quar-
pertus fuūt canis in uinea plena uuis soluat dñus siue pronus ca-
nis soldos quinq̄. Et pñs Caplm̄ bāniat quolibet anno in principio dicti mē-
sis septēbris. Et bānm̄ fiat per officiales sub uinculo eoꝝ pñtiū iuramēti :-

De gallinis et alijs aīalibꝫ uolatilibꝫ danū dātibꝫ. Cap. xxv.

Tē q̄ oēs et singuli hñtes gallinas et pullos gallinaꝝ siue anseres,
anetras et alia uolatilia hñtes exitū in aliquibꝫ ortis uitꝫ et eē ciuitatē
debeāt eis pennas incidere et cū pēnis sic incisis uī facere ipsos uel ipsas,
ita q̄ nō possint uolare in altū super clausimina ortoꝝ pdictoꝝ uel
ad alias res in quibꝫ possint alicui dānū inferre Et ɔ̄faciēs uice qui-
libet et pro quolibet ansere et gallina siue alio uolatili dānū faciēte, ut pfertur
soluat patronꝰ soldū unū. Et credat ut sup. Et emēdet dānū :-

De nō eūdo ad possess alicuiꝰ cū eiꝰ familio. Cap. xxvj.

Tē statuimꝰ q̄ nulla persona audeat accedere ad ortos uineas ar-
bores, uel possiones & fructus quoscūq̄ alicuiꝰ cū famulo siue
famulis illius cuiꝰ sūt dicti fructꝰ et possess sine dñi uel patroni
ipsoꝝ siue ipsaꝝ licētia et uolūtate. Nec aliquid ab eis emere clā
uel palā et gratis accipere. Et cōtrafaciēs soluat uice qualibet
soldos decē. Et nihilominꝰ emēdet dānū. Et restituat res acceptas siue
donatas. Et credat sacramēto denūtiatis ut sup :-

De dānis datis ḡnaliter et eoꝝ pena. Capm̄. xxvij

In publico et ḡnali parlamēto celebrato in ciuitate pene-
sub die. xv. augusti. M xxxiij prime indictiōis. ut dāna
data personalr et metu pene a dictis dānis psona-
liter dadis abstineāt fuit obtētū et reformatū q̄ pene in dā-
nis datis personalr secūdū formā statutoꝝ dicte ciuitatis du-
plicentur. Et pdicte pene duplicate pro dictis dānis datis siue procedatur

per invētionē sive per denūtiatiōes, sive per accusationē aut iuratoꝝ relationē
nō aspectata aliqua sñia. cōstito de dictis dānis datis personalr̄ possint in
cōtinēti exigi et cogi personalr̄ dānū dātes etiā per retētionē persone exigi
et de exactis bollettā fieri signādā manu erarij cōitatis dicte civitatis.
Et si dāna essent personalr̄ data excessiva, tūc possit impune adiri audito-
rē regij Gubernatoris appruty et eius curie et per dictā curiā puniri pos-
sit et valeat p̄dictus dānū dās et cogi tā ad penā q̄ ad damni emen-
dationem :—

:—: Explicit liber quintus :—

De modo et forma venerādi festi divi Maximi huius
alme civitatis protectoris unici.

In primis statuimus et ordinamus q̄ Camerarij qui pro tp̄e fu-
erint ordinādi in hac civitate et quilibet ipoꝝ in fine trime-
stri sui officij teneāt et debeat et quilibet ipoꝝ teneat et debeat
pro subvētiōe expēsaꝝ fiēdaꝝ in festo s.ti Maximi per dictā
universitatē solvere et pagare de suo salario carlenos quinq̄ de argēto in
manibus erarij dicte civitatis qui erit pro tp̄e. Et dictus erarius teneat et de-
beat dictos carlenos quinq̄ penes se opus dicte cōitatis pro dictis expēsis re-
tinere et excōputare de salario eoꝝ et cuiuscūq̄ ipoꝝ. Et similiter Iudex
et caploꝝ nor.s tā p̄ntes q̄ successive futuri pro subvētione expēsaꝝ fiēdaꝝ
ut sup̄ in dicto festo in fine cuiuslibet semestri sui officij s.t dictus Iudex
solvere debeat de suo officio carlenos xxv. Et dict.s magr̄ caploꝝ in fine cu-
iuslibet semestri carlenos v. de pecunia sui officij. Medicus vero carle-
nos xxx. de argēto. Magr̄ scolaꝝ carlenos argēti xv. solvere debeat. Ra-
tionatores cōis carlenos iiij.or Procurator et erarius cōis dicte civitatis car-
lenos argēti iiij.or per quēlibet solvēdos in festo s.ti Maximi omni anno :—

Item ordinamus q̄ Capitaneus farinule solvere debeat carlenos
argēti decē. Universitas farinule carlenos decē de argēto. Uni-
versitas mōtisbelli carlenos argēti decē solvēdos similiter in
festo s.ti Maximi ut sup̄ oī anno. Et similiter inter oēs solvāt
carlenos duos in dicto festo. Et Erarij cōis qui fuerint pro tp̄e teneāt

et debeant a dictis officialibus et universitatibus exigere supradictas pecuniarum quantitates aut penes se retinere de eorum gagiis et salariis ad opus dicti festivitatis sancti maximi et si fuerint negligentes vel renitentes aut remissi et tardi ad exigendum vel excomputandum dictas pecunias a dictis officialibus et universitatibus ut supra solvant et solvere debeant de eorum propriis pecuniis in dicto festo ubi melius videbitur camerario et hominibus de consilio

CAPITULA DATIORUM ET GABELLE CIVITATIS PENNE

In primis a quolibet vendenti in civitate penne carnes recentes ad minutum pro quolibet rotulo quod vendet ibidem exigantur denarii tres currentis monete

Item a quolibet emente ibidem carnes salitas non pro usu domus sed ex causa mercandi pro quolibet porco salito quem ibidem emerit exigantur grana sex.

Item pro quolibet rotulo piscium recentium vel salitorum vendendorum ibidem exigantur a vendente denarii tres currentis monete

Item pro qualibet serta anguillarum que sunt numero viginti quinque vendendarum ibidem exigantur a vendente denarii sex currentis monete

Item pro qualibet decina sepi vel assungie vendende ibidem exigantur ab emptore denarii sex currentis monete

Item a quolibet venditore casei pro qualibet decina que vendetur ibidem exigantur denarii quatuor currentis monete

Item pro qualibet decina lane denarii sex. Item pro qualibet decina lini denarii quatuor

Item p(ro) qualib(et) libra fonsellor(um) denarius unu(s)

Item a quolib(et) venditor(e) frumenti ordei spelte fabar(um) legumin(um) p(ro) quolib(et) tu
mulo qui vendetur ibidem exigant(ur) denarij quatuor currentis monete

Ite(m) a quolibet emptor(e) pannor(um) p(ro) qualib(et) salma quam ibidem emat exigantur
grana tria currentis monete

Item a quolibet venditore lignor(um) exigat(ur) a venditor(e) denarius unus curre(n)tis
monete

Item a quolib(et) emptor(e) olei p(ro) quolib(et) milliario quod est salme otto quod
ibidem emerit exigant(ur) tareni tres de argento ponderis g(e)n(er)alis

Item ab emptor(e) vini p(ro) qualibet salma g(e)n(er)alis mensure qua(m) ex(tra)xerit extra
ip(s)am civitatem exigantur grana sex currentis monete

Item a quolibet qui emerit in civitate predicta et illa extraxerit extra
civit(ate)m eandem p(ro) quolib(et) bove exigant(ur) solli quatuor pro porco sollus unus
et pro castrato pecude vel quo vis alio a(n)i(m)ali minuto denarij quatuor cu
rrentis monete

Item a qualibet venditore salis pro quolibet tumulo qui venditur ibidem
exigantur denarij quatuor currentis monete

Item a quolibet vendente pannos carfagnanos et etiam lineos guar
nellos pro quolibet bracchio denarius unus currentis monete.

Itē a quolibet extrahēte a dicta terra ficus siccas pro qualibet salma grana noue currētis monete. .56.

Itē a quolibet uēditore uini ad minutū ibidē pro quolibet petitto exigat denarii duo monete currētis. — il petitto mis... ... di due ...

Itē a quolibet tabernario emēte aīalia pro usu taberne seu ab alio quocū-
q3 seu questus noīe reuēdēte et nō pro usu dom9 proprie et familie ipsius exigat denarii quatuor ad ratiōez pōderis quod ascēdere poterit pōdus aīalis seu partis aīalis ēpti Itaqꝫ soluere cōtigerit sic quilibet publice uēdēs ad dictā rōnē denariorum quatuor pro quolibet rotulo currētis monete :-

Imprimis in Gabella olei de triginta un9 addat.	
Addat in qualibet salma ficuū sol' quatuor	sol'. iiij.
Addat in qualibet salma uini sol' tres.	sol' iij
Item in qualibet salma puponū granū unū et sol' duo	sol. ij. g. i.
Itē addat pro qlibz brachio pāni colorati foren. denarij qtuor	den. iiij.
Itē pro quolibet brachio panni carfagni denarij duo.	den. ij.
Itē pro quolibet porco pōderis rotulorum ultra triginta sol' duo	sol' ij.
Itē infra trigita rotulos addat soldus unus.	sol' i.
Itē addat pro quolibet boue soldi sex.	sol' vi
Itē pro bestijs minutis castrinis mōtoninis et capinis denarij sex.	den. vi
Itē addat qꝫ pro qualibet bestia caballina mulina et asinina de triginta unus	
Itē pro qualibet salma pisciū addat soldi octo.	sol'. viij.
Itē pro quolibet porco salito addat soldi tres.	sol' iij
Itē pro qualibet salma pirorum cerasarum et aliorum fructuū forēsibus portātibus soldi duo.	sol' ij
Itē pro qualibet decina lardi et carnis salite excepto porco integro salito a quolibet extrahēte exigat denarij sex currētis monete.	den. vj.
A decina infra ad minutū exigat denarij qtuor pro qlibz rotulo	den. iiij.
Itē pro qualibet salma pelliū a qlibz extrahēte exigat celle sex.	cell. vi

Capitula barišelli ordinata per Coītatē ciuitatis pēnne per infrōz hōiū electoz per gñale parlamētū. Ser Pupini Bar. Antōnii Iulianī uandarelli. Ser Vindicti et Ioannis Honufrii.

IN primis sup̄dicti hōies dāt et assigniāt barisiello infrā cōfinia infra que procedere et inquiri ualeat et possit. Vz.
A cona prati infra exeūt per fossū forestē: et a uia sup̄ molēdina Gabrielis hieronymi, et pōtis s.ti Cleti exeunt per flumē tabis usq; ad pōtē sc̄ti Antonij exeūt ad collē s.ti spūs: et ad lo barco de li porcelli exeūt ad fontē casalis: et deinde ad oliuetū s.ti Nicolai in pati et amādula. S. Angeli usq; ad domū Monialiū s.te Clare in lorbeto exeūnt ad passū tornauett per flumē nericellj usq; ad fossatū carponej: et a cruce dicti fossatj recreūnt pur ad dicta conā prati. Et ultra dicta cōfinia barisiellus nō possit procedere cōtra delinquētes, et dāna dātes nisi ad requisitionē patronoz possessionū. Et hic debeat notificari oībꝰ praticātibꝰ in dicta cōtā ultra dicta cōfinia aut per baiulū hostiatim aut per banū publice missuz per loca publica solita et cōsueta dicte ciuitatis ne per ipōs aliqua p̄tendat ignorātia.

ITē ordinatū est q̄ barisiellus nō ualeat neq; possit inquirere et punire repertos dāna dare nisi cū eo fuerit. et associatꝰ fuit cū uno baiulo electo et ordinato & reputato per cōsiliū. Et q̄ infra dicta cōfinia procedere nō possit de trāsitu siue de passagio tā pedester q̄ cū aīalibꝰ quibuscūq; cōn uolūtatē patronoz possessionū.

Item ordinatū est q̄ quicūq; repertus fuisset per p̄dictos barisiellū et sociū siue famulū facere dānū personaliter et manualiter de nocte teneat ad penā uniꝰ agustalis pro qualibet uice. Et de die teneat ad penā uniꝰ carleni argēti Exceptis extremitatibꝰ declarandis per infrōs hōies eligēdos per camerariū et cōsiliū ciuitatis p̄dicte. Et quando per repertos fuisset allegatū habuisse licētia sufficiat eis probare, aut per testes aut per patronū cū iuramēto. Remissū est in uolumine statutorū in caplō de dānū datibꝰ personaliter.

ITē ordinatū est q̄ quicūq; forēsis fuisset inuētus per dictos officiales cū fructibꝰ, lignis aut quibuscūq; alijs rebꝰ intꝰ ciuitatē aut ex̄ et maxime albanēses et sclauoni nō possidētes in ciuitate pēnne et eius territorio possit cōn eos procedere ad penā in capitulis cōtentā nisi probauerit habuisse licētiā a patrono possessiōis Vnde fructꝰ et dicta ligna et bona, aut per testes aut cū iuramento patroni. Et hoc capitulū

hēat locū cō

heat locu con quoscu(n)q(ue) alios foreses et cives comorates in civitate pe-
nne non possidetes :-

Ite ordinatu est q(uod) qu(a)ncu(n)q(ue) dict(us) barisellus cu socio reperiret aliq(uo)s
cu a(n)i(m)alib(us) ad pasculadu(m) ubi no fecissent dan(n)u procedere non
possit absq(ue) volutate p(ro)p(ri)etarior(um)   et reperiedo a(n)i(m)alia in dictis pos
sessio(n)ib(us) sine custodia :-

Item ordinatu est q(uod) dict(us) barisellus cu socio procedere possit co(n)
tra repertos danu(m) dates ad pena co(n)teta in volumine statutor(um)
p(re)dicte civitatis penne si ubi et quado pene no esset declarate in p(rese)nti-
bus cap(itu)lis .

Ite ordinatu est q(uod) in o(mn)ib(us) cap(itu)lis et da(m)nis repertis per barisellu(m) no(n)
possit procedere ad pena co(n)tra repertos nisi p(r)ius declaratu(m) fuisset per
sex ho(m)i(n)es unu(m) pro quolibet regione eligedos per Camerariu(m) et co(n)si-
liu(m) qui pro te(m)pore eru(n)t. et declaratu(m) per p(re)dictos q(uod) sit extremu(m) nul-
lo modo procedi possit per dictu(m) barisellu(m). -

Ite ordinatu est q(uod) si barisellus aut ei(us) famuli et socij danu(m) dedis-
set personaliter aut cu a(n)i(m)alib(us) in possessio(n)ib(us) et fructib(us) quibuscu(n)-
q(ue) teneat(ur) ad pena duplicata co(n)teta in cap(itu)lis et volumine statutor(um) [illegible]
de officialib(us) da(m)nu(m) da(n)tib(us) et eor(um) familia :- Addedo q(uod) dicta pena co(n)-
teta in p(rese)nti cap(itu)lo intedat(ur) secu(n)du(m) additio(n)es facta in cap(itu)lo supdicto de
da(m)nis datis personal(ite)r cio e portadoli no che li se proceda et no li porta
Item quado accadesse che per li bariselli se trovasse alcuno far dano per-
sonalmete o co bestie de qual voglia coditione, et no se scrivesse per li bari-
selli essi siano tenuti lo doppio de quello fusero tenuti li dano danti
ipso facto senza remissione :-

Item ordinatu est q(uod) barisellus et ei(us) socij et famuli no possint nec va-
leat se co(m)ponere cu aliquib(us) personis ante da(m)nu(m) datu per eos . et si per
ipsos co(n)tractu(m) fuerit teneat(ur) ipso facto ad pena unius uncie auri pro qualib(et)
vice ta(m) co(m)pones qui co(m)posit(us) :-

Te ordinatu est q(uod) o(mn)es pene que veniu(n)t solvede per da(m)nu(m) dates exequa(n)t(ur)
per bullettas solved(as) in manib(us) erarij co(mun)itatis al(ia)s dict(us) barisell(us) incidat in
pena unius agustalis pro qualibet bulletta , quado dicta da(m)na data no fuissent
per co(mun)itate decabellata gabellotis dicte gabelle :

Te ordinatu est q(uod) barisell(us) et ei(us) socij et famuli in fine eor(um) officij debea(n)t
stare ad sindicatu(m) per tres dies in fine cuiuslibet semestri solito more alior(um) of-
ficialiu(m) civitatis cora(m) sindicatorib(us) eligedis per Camerariu(m) et co(n)siliu(m) civitatis pene.

Te ordinatu est q(uod) famulus sive socius a(n)tedict(us) barisellu inquiredo da(m)na

data soluat & cōiter cōcordet de eius salario et mercede per cōitatē & ba-
risiellū p̄dictū pro rata & equali portiōe de prouētibus fiēdis, nisi aliter
cōueniat cū barisiellis.

Itē ordinatū est q̄ quilibet barisiellus & socius siue famulus anteq̄ incipiat
officiū exercere debeat iurare in manibus Camerarij qui pro tēpore fuit
de bene et legal: suū offin administrare et exercere absq̄ uitio & fraude sub
uinclō sui p̄stiti iuramēti. Et pu.[ce] gnale banimētū trāsmittat per loca solita
et assueta ciuitatis penne q̄ quilibet caueat de dānis faciēdis qui bani fiunt
con̄ ipōs inquirēt et procedet et puniet

Itē in publico maiori cōsilio celebrato in palatio ciuilui ciuitatis pen-
ne tp̄e Camerariatus Mag.[ci] Agamēnonis de Castellione die xiij mēsis
aprilis 1490 fuit adiūctū et reformatū p̄ns caplin barisiellorum.
Che niuno citadino de ciuitate pēne, o hitāte in essa cita o forastero ardi-
sca ne p̄suma mettere bestiame minuto ad far dāno detro in lo destritto del-
le possessioni della detta cità cōfinato secōdo se cōtiene in li sop̄scritti capito-
li de li barisielli in niuno modo, eccetto in le loro possessioni proprie. Et si
quādo ditto bestiame fossero trouati in li cōfinj o uero in qualche altro
loco doue nō facesse dāno che paresse estremita alhora l'habbia ad uede-
re li homini posti sop̄ la estremita p̄detta alla dechiaratione de li quali se deb-
bia stare :-

-: Expliciūt Caplā barisiellorum :-

Ad honorē et laudē oīpotētis dei gliosēq̄ uirginis Marie, die octaua
mēsis augusti, 1548, sexte indictiōis hoc statutorum seu capitulorum uolumē
finitū est scriptū et exēplatū fideliter per me Sebastianū uēturini
de Sirmione clericū Veronēsem.

1548

Tauola, Pannetta, o Riforma sopra gli emolumenti da essigersi per lo S.or Giudice della Corte delle cause Ciuili de Ciuita di Penna et suo mastrodatti Cancelliere, fatta per li m.ci Giouanni Blasiotti, Mattheo d'Amicii, et Orfeo Vestini publici Regij Notarij, in uirtù della potestà et authorità à loro concessa, pel publico et maggior conglio d'essa Città celebrato sotto il dì xv. di Maggio 1594 li quali deputati hauendo, hauuto et hauendo in consideratione lo stile che s'è osseruato in detta Corte del Ciuile hanno registrata, riformata et redatta in scriptis la sopradetta tauola, riforma o pannetta sopra detti emolumenti nel modo che siegue

VS.

Per la presentata di petitione grana due —— d 0 – 2

Per petitione fatta summariamente appresso gli atti della Corte grana due —— d 0 – 2

Per presentata d'instrumento, polisa o, cautela publica o, priuata grana cinq.e —— d 0 – 5

Per qualsiuoglia replica fatta appresso gli atti, o, in processo mezo grano —— d 0 – 0 ½

Per contumacia accusata nell'instrumento, polise, cautele in comparse o, processi, ancor che sia contra più persone grano mezo. —— d 0 – 0 ½

Per qualsiuoglia contumacia accusata per l'attore contra il reo, per qualsiuoglia reo gra. mezo —— d 0 – 0 ½

Per la contestatione della lite o, per l'atto della datione del termine, non si paghi cosa alcuna —— d 0 – 0

Pel giuramento di calunnia grana tre —— d 0 – [illegible]

Per la preggiaria

Per la progiaria de reficiendis expensis in casu succumbentie grana tre — d 0 — 3

Per la citatione fatta alli testimonij ad esaminarsi, et alla parte ad videndum iuramenta illorum et ad se examinandum uti principale grana tre — d 0 — 3

Per la citatione fatta alla parte con inserto tenore dell'articoli o eccettioni grana venti — d 0 — 20

Per qualsivoglia citatione ad publicandum concludendum videndum presentatione scripturarum grana tre — d 0 — 3

Per la citatione ad dicendum et ad sententiam ~~grana tre~~ — d 0 — 3

Per l'atto della publicatione non si paghi cosa alcuna — d 0 — 0

Per la presentatione di qualsivoglia comparsa, protesto, articoli, eccettioni o interloqutorij grana due — d 0 — 2

Per qualsivoglia mandato giustificato ancorche contenga piu persone grana due — d 0 — 2

Per qualsivoglia mandato in custodia ancorche contenga piu persone grana due — d 0 — 2

Per qualsivoglia decreto interloquutorio che si darà in corso del dono judicij grana quindici — d 0 — 15

Per qualsivoglia decreto diffinitivo o sentenza diffinitiva ancorche contenga qualsivoglia summa, o per decreto d'adiudicatione grana trenta — d 0 — 30

Per qualsivoglia decreto pro immittendo in possessione o di ricettione di famiglia ad associandum grana trenta — d 0 — 30

Per esequtorio che si spedirà et cum inserto tenore decreti seu sententie grana venti — d 0 — 20

Per qualsivoglia obliganza che si farrà appresso gli atti della corte per qualsivoglia summa ancorche sia contra piu persone grana uno et mezo — d 0 — 1½

Et quando sarà ultro citroque obligatoria grana uno et mezo per parte — d 0 — 1½

Per compromesso che si farà esse tra esperti grana uno et mezo per parte — d 0 — 1½

Per qualsivoglia bolletta che si spedisse per virtù d'obliganza o contumacia grana uno et mezo — d 0 — 1½

Et quando detta bolletta contenerà piu persone, grana uno et mezo per persona — d 0 — 1½

Per presentata d'inventario che occorresse farsi nel pigliare beneficio legis et inventarij o per tutela grana due — d 0 — 2

Quando

Quando occorresse andare fuora la Corte dentro la Città per fare dett' inventario
o à vedere la faccia del luoco al Giudice grana venti et al mastrodatti
grana dieci, in tutti grana trenta —— d 0 — 30

Quando occorresse andare fuora la Città al Giudice grana cinquanta
al mastrodatti grana venticinq in tutti grana settanta cinq —— d 0 — 75

Per esamine del primo testimonio sopra una semplice petitione o rubrica
grana tre —— d 0 — 3

Per qualsivoglia altro testimonio sop.a la detta petit.ne o rubrica gr.a uno et mezo d 0 — 1 1/2

Per esamine del p.o test.o sopra l'articoli o eccettioni grana cinq —— d 0 — 5

Per esamine d'altro test.o sopra dett' articoli o eccettioni gr.a tre —— d 0 — 3

Per esamine del p.o test.o sopra l'interrogatorij grana tre —— d 0 — 3

Per l'esamine d'altro test.o sopra l'interrogatorij gr.a uno et mezo —— d 0 — 1 1/2

De la citatione che s'espedesse contra li creditori certi et incerti et
pretendenti interesse cum inserto tenore comparitionis ad videndum
confectionem inventarij sollennis grana venti —— d 0 — 20

Per lo decreto pro confectione inventarij p.ta grana trenta —— d 0 — 30

Per la citatione contra auctorem l'auditum cum inserta forma petitionis
grana venti —— d 0 — 20

Ma quando occorresse insertarci altri instrumenti, atti, o scritture
la mercede per tali scritture si paghi à modo di copia come se dirà
è qui sotto ——

Per commissione pro recipiendo esamine ex.a Civitatem grana venti —— d 0 — 20

Per littere inhibitoriali che occorresse farsi alli cap.ni di Montesello
et fuindule che transmettano gl'atti grana venti —— d 0 — 20

Per la presentata di copia di processi che si trasmettessero da detti
officiali et per lo decreto et apertura d'essa grana quindeci —— d 0 — 15

Per cassatura di qualsivoglia obliganza gr.a uno et mezo —— d 0 — 1 1/2

Per ceratura di qualsivoglia oblig.za quando si saprà l'anno in che
fu fatta grana due —— d 0 — 2

Ma quando

Ma quando non si saprà l'anno p.detta coratura grana cinq. — 8 0 — 5
Per copia d'obliganza autentica grana quindeci — 8 0 — 15
Per la mercede delle copie, s'osserua lo stile del sacro Consiglio si come e stato dichiarato per la S.ta pragmatica espedita dall'ecc.mo S.r Don Pietro Toledo. cioè. ch'ogni facciata di carta contenga uenti uersi, ogni uerso quattro dittioni, et se diano dieci carti à tarino. ——

Se dichiara che gli emolumenti p.detti, si debbiano partire per mità, et una parte ne sia del S.r Giudice et l'altra del mastrodatti, poiche il S.r Giudice porta il peso di dare à magnare nella sua tauola al detto mastro datti, o cancelliero. ——

Che delli decreti interloquutorij et diffinitiui, il S.r Giudice n'habbia due terze parti, et l'altra terza parte l'habbia il canc.ro o mastrodatti. ——

Che la mercede delle contumacie che s'accusano in libro penes acta, ch'è, mezo grano per persona, sia del canc.ro o mastrodatti, il quale sia tenuto, à comprar carta tanto per seruitio della mastrodattia, quanto della cancellaria. ——

Che non si possa espedire esequutorio in forma, eccetto per esecutione di decreto o sentenza, che s'interponessero, per instrumenti, e cautele publice o priuate, per lo quale si debbia pagare la mercede al mastro datti nel modo detto di sopra. ——

Che gli emolumenti che nascono per l'eseruitio et officio della cancellaria, siano intieramente del cancelliero, et in questi il S.r Giudice non habbia parte alcuna et sono quegli cioè,

Per qual bisogna

Per qualsivoglia fede che si farrà per li prezzi et valori di grani orgi, altre biade, oglio, sete carni et altre cose, grana dieci —— ð 0 — 10

Quando alcuna Università scrivesse à questa Città, per sapere li detti prezzi et se rispondesse medesmamente per littere, per tal risposta non si paghi cosa alcuna: —

Per fede di lealità di notari grana dieci. —— ð 0 — 10

Per la tavoletta che si fa alli pizzicaroli circa il valore et assetto delle robbe che si farà dalli S.ri di Regimento grano uno et mezo —— ð 0 — 1½

Per bolletta quando si ponerà il vino gra. uno —— ð 0 — 1

Per qualsivoglia Commissione o patente che s'espedirà dalla Città per li Capitanei di Montebello et Farindula gr. venti ð 0 — 20

Per commissione, o, electione di Medici, di Mastro di scola, Cirugici et cancellieri grana cinquanta per ciascuna — ð 0 — 50

Per littera assolutoriale, bene gesti officij à qualsivoglia officiale, mastrodatti e Cavaliero un ducato —— ð 1 — 20

Ita est Joannes Blasiotus, Ita est M. De amicis:

Rp. [illegible] S.mor Reformat[...]

Die XXX mensis augusti 1627. Notarius Curtius Tranquillus à Terra [illegible] effectus fuit Civis, et iuravit in manibus D. Josephi Muti Scorpionis ad p.s Cam. huius Civitatis, secundum formam capitulorum. Pro quo in forma fideiussit [illegible] [illegible] Gionnus Buccinnus ad poenam duc. auri XXV. omni [illegible]

Adì 26: marzo [illegible] fu stipolato Istrom.to d'accor-
dio p. il territorio di Colle Marmo, e feudo di Chio-
vidano da possedersi in communi, et p. indiviso
trà q.sta Città di Penne, e la Terra di Bisenti
Cermano del Mag.co Gio: Dom.co Saverio Corradi
della Città di Teramo.

N.r Dom.co Ant.o Blasiotti Cap.no [illegible]

Del quale contratto se ne conserva l'assunto nel
presente Cassone.

Die xi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

3 marcij [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]